

3 2026

Ročník XXXII

Recenzovaný vedecký časopis

Vydáva

Slovenská advokátska komora

Kolárska 4, 813 42 Bratislava

**Zisťovanie hrozby úpadku
pri premene spoločnosti**
v záujme predchádzania
zodpovednosti
štatutárneho orgánu

**Varná platňa ako nepriamy
predmet povinností
prenajímateľa bytu**

**Procesná koncentrácia
a poučovacia
povinnosť súdu
v sporovom konaní**

GALAVEČER
Slovenskej
advokátskej
komory

**Slávnostné otvorenie
zrekonštruovaného
sídla SAK**

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný vedecký časopis

Vychádza šesťkrát do roka (dvojmesačník)

Peer-reviewed law journal

Published six times a year (bimonthly)

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

*Názory autorov publikovaných článkov
sa nemusia zhodovať s názormi
Slovenskej advokátskej komory a členov
Redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie.*

*Opinions of the authors of published articles
do not necessarily reflect the views
of the Slovak Bar Association and members
of the Reviewing Committee
of the Bulletin of Slovak Advocacy.*

Vydáva/Published by

Slovenská advokátska komora

Kolárska 4, 813 42 Bratislava

IČO: 30 795 141

www.sak.sk

Redakcia/Editorial Board

PhDr. Nad'a Ondrišová

(Výkonná redaktorka/Executive Editor)

02 204 227 28

ondrisova@sak.sk

Darina Stračinová

(Administrácia/Administration)

02 204 227 26

darina.stracinova@sak.sk

Objednávky bulletinu a inzercie:

(Administrácia/Administration)

Darina Stračinová

02/204 227 26

darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia: Ing. Ladislav Blecha

Predtlačová príprava: Helondia, s. r. o.

Tlač: Printhall, s. r. o.

Cena vrátane DPH: 8,80 eur

Ročné predplatné vrátane DPH: 52,50 eur

Uzavierka odbornej časti: 3. 6. 2026

Uzavierka redakčnej časti: 29. 5. 2026

Číslo bolo zverejnené 4. 6. 2026

Redakčná rada / Reviewing Committee

JUDr. Jozef Brázdil (*predseda/Chairman*)

JUDr. Peter Kerecman, PhD. (*podpredseda/Vice-Chairman*)

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, PhD.

Mag. Petra Černochová

prof. JUDr. Milan Ďurica, PhD.

prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

JUDr. Barbora Grambličková, PhD. LL.M.

doc. Dr. Iur. Mgr. Martin Husovec

prof. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.

doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

doc. JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD. et PhD.

doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.

Mgr. Richard Macko

Prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

Mgr. Michal Martinák

JUDr. Soňa Mesiarkinová

JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

JUDr. Ondrej Mularčík

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

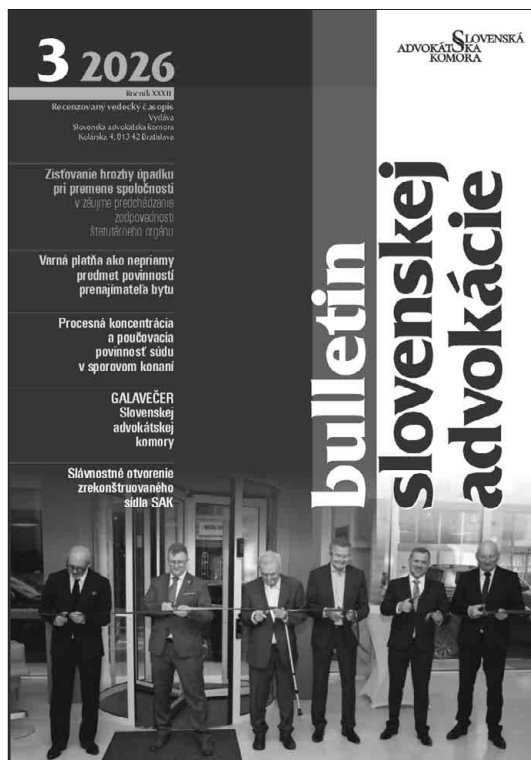
JUDr. Eva Sihelníková, PhD.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

prof. JUDr. Marek Števček, DrSc.

JUDr. Tomáš Surgoš

JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.

K obálke:

Slávnostné otvorenie
zrekonštruovanej
budovy Slovenskej
advokátskej komory
13. mája 2026.

Zľava: Richard Karkó
(bývalý člen P SAK),
Tomáš Kamenec
(predseda SAK)

a emeritní pred-
sedovia komory
Anton Blaha,
Štefan Detvai,
Viliam Karas,
Martin Puchalla.
Viac na s. 68.

Foto Vladislav Zigo

Obsah

Content

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 4 Sústredíme sa na väčšiu viditeľnosť komory navonok a na adresnejšie informovanie dovnútra členskej základne
JUDr. Stanislav Ďurica

PRÁVNA TEÓRIA A PRAX

ČLÁNKY

- 6 **Zisťovanie hrozby úpadku pri premene spoločnosti v záujme predchádzania zodpovednosti štatutárneho orgánu**
doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD. **Determining the likelihood of insolvency in the process of company transformation in order to prevent the liability of the statutory body**
- 13 **Varná platňa ako nepriamy predmet povinností prenajímateľa bytu**
JUDr. Ján Keselý, LL.M. **The Cooktop as an Indirect Object of a Landlord's Obligations**
- 20 **Procesná koncentrácia a poučovací povinnosť súdu v sporovom konaní**
JUDr. Dalibor Vyhňálik, PhD. **Procedural concentration and the court's duty to instruct in civil contentious proceedings**

JUDIKATÚRA

- 30 Dôkazné bremeno pri uplatnení nároku na peňažné zadostučinenie podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z. z.
- 32 Online hazard a rozhodné právo v zmysle nariadenia Rím II
- 34 Sudca a sociálne siete: päť kritérií primeranosti
- 36 Návod Súdneho dvora ako písať súdne rozhodnutia vo svetle prezumpcie nevinu
- 39 Povinnosť advokáta vykonať úkon na základe osobitného splnomocnenia a vec riadne a včas finančne vyporiadať
- 41 Povinnosť advokáta plniť svoje záväzky

ADVOKÁCIA

- 44 Správy a udalosti
- 52 Z aprílového zasadnutia Predsedníctva SAK
- 54 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 56 Z májového zasadnutia Predsedníctva SAK
- 58 Deň advokácie
- Bezplatné právne poradenstvo 2026 – advokácia ako reálna pomoc verejnosti
- 64 Ohliadnutie za galavečerom Slovenskej advokátskej komory
- 68 Slávnostné otvorenie zrekonštruovaného sídla Slovenskej advokátskej komory

ZAÚJÍMAVOSTI

- 72 Slovenskí advokáti opäť vicemajstrami sveta vo futbale

DO VAŠEJ KNIŽNICE

- 74 Súdne lekárstvo
doc. JUDr. Andrea Erdősová, PhD.
- 76 Aktuálne medicínske a právne aspekty asistovanej reprodukcie
JUDr. Zuzana Krajčovičová

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

prijatie nového zákona o obchodnom registri a súvisiacich legislatívnych zmien predstavuje významný zásah do právneho prostredia, ktorý sa bezprostredne dotýka výkonu právnej profesie, ochrany právnej istoty aj kvality právnych služieb poskytovaných podnikateľskej verejnosti.

Slovenská advokátska komora vstupovala do legislatívneho procesu s jasným cieľom: chrániť postavenie advokácie ako regulovaného, odborne zodpovedného a verejnoprospešného povolania, ktorého úlohou je nielen zastupovať klienta, ale aj niest' podiel na ochrane zákonnosti. Všetky naše pripomienky, návrhy a rokovania vychádzali z presvedčenia, že ak má byť nová právna úprava skutočne moderná a funkčná, nesmie vytvárať možnosť pre ďalšie rozširovanie priestoru, v ktorom sa právne služby poskytujú bez zodpovednosti, bez regulácie a bez profesijných garancií.

Za dôležitý výsledok možno považovať to, že sa podarilo zásadne obmedziť priestor pre „pokútnikov“, ktorí dlhodobo vstupovali do registračnej agendy bez riadneho profesijného oprávnenia. Nová právna úprava jasne stanovuje, že navrhovateľ môže byť v registrovom konaní zastúpený už len advokátom, notárom alebo vlastným zamestnancom.

Slovenská advokátska komora počas celého legislatívneho procesu dôsledne upozorňovala, že ak má nový model registrácie fungovať dôveryhodne, musí obsahovať aj vnútorné poistky. Zachovanie pravidiel štyroch očí, podľa ktorého notár, ktorý pripravoval zápisové podklady, nemôže zároveň vykonať registráciu, považujeme za dôležitý prvok ochrany nestrannosti, kontroly a právnej istoty. Ide aj o dôležitú systémovú poistku proti vzniku toho, čo by bez zveličovania viedlo k „integrovanému notárskemu modelu“, v ktorom by príprava podkladov, ich formálna kontrola aj samotná registrácia boli sústredené v rámci jednej profesijnej sféry. Takéto riešenie by v praxi nepochybne viedlo k oslabeniu prirodzeného priestoru advokácie v korporátnom práve a k nežiaducej koncentrácii právomocí.

Je však pravdou, že výsledný text zákona nie je taký, aby sme s ním boli úplne spokojní. Za problematické považujeme ustanovenie, ktoré zavádza povinnosť notárskej zápisnice pri vymenovaní alebo odvolaní konateľa valným zhromaždením, bez primeraného priestoru pre alternatívne využitie advokátskej autorizácie tam, kde by to bolo vecne možné a systémovo obhájiteľné, najmä ak pri rozhodovaní jediným spoločníkom o tom istom je možná aj advokátska autorizácia.

Ak totiž zákon na jednej strane priznáva advokátovi kompetenciu autorizovať významné korporátne dokumenty a vstupovať ako garant zákonnosti do podstatných právnych úkonov v oblasti obchodného práva, potom len ťažko možno bez rozporu vysvetliť, prečo v inej, obsahovo príbuznej oblasti zákon advokátovi takúto dôveru neposkytuje. Nie je to pritom otázka profesijnej rivality; je to otázka právnej logiky, vnútornej konzistentnosti právnej úpravy.

To však nijako nemení skutočnosť, že v širšom pohľade novela Obchodného zákonníka prináša významné posilnenie postavenia advokáta v oblasti korporátneho práva. Každé rozšírenie kompetencie advokáta je zároveň rozšírením jeho profesijnej zodpovednosti. Práve v tejto súvislosti nadobúda osobitný význam aj nová úloha Slovenskej advokátskej komory pri vedení registra autorizácií, ktorý bude neverejný. Ide o projekt, ktorého zdar nebude závisieť len od zákonného textu, ale v rozhodujúcej miere od technickej realizácie. Otázka jeho implementácie preto nie je okrajovou technickou témou v SAK, ale jednou z kľúčových výziev najbližšieho obdobia na vytvorenie podmienok, aby táto nová agenda bola vykonateľná, bezpečná, metodicky zrozumiteľná, no primeraná praktickým potrebám výkonu advokácie.

Hoci je súčasťou tohto úvodníka aj vyjadrenie určitej nespokojnosti s finálnym znením zákona, podstatné je, že v procese jeho prijímania bola advokácia prítomná, bola odborne pripravená a bola počuť. Čo sa podarilo presadiť je výsledok sústredenej práce komory, argumentácie postavennej na odbornosti a trpezlivej obhajobe princípov, ktoré chránia nielen našu profesiu, ale aj samotnú kvalitu právneho prostredia.

Mgr. Alexandra Čižmáriková
podpredsedníčka Slovenskej advokátskej komory

ROZHOVOR

Sústredíme sa na väčšiu viditeľnosť komory navonok a na adresnejšie informovanie dovnútra členskej základne

Rozprávame sa s podpredsedom Slovenskej advokátskej komory **JUDr. Stanislavom Ďuricom**, v ktorého pôsobnosti sú predovšetkým regionálna činnosť SAK a interná a externá komunikácia, o jeho prioritách a hlavných prínosoch regionálneho pôsobenia a o výzvach v oblasti komunikácie.

■ **V rámci predsedníctva komory ste poverený rozvíjať vnímanie dobrého mena advokácie a ste aj predsedom pracovnej skupiny regionálnych zástupcov. Aké sú vaše priority?**

Mojou hlavnou prioritou je priblížiť činnosť Slovenskej advokátskej komory členom a posilniť pocit, že komora sme „my“, nie „oni“. Inými slovami, že je to NAŠA komora, čiže komora každého jedného z nás.

Chceme, aby sa čo najviac kolegov zapájalo do života komory – do komisií, pracovných skupín, regionálnych alebo vzdelávacích a publikačných aktivít, či odborných projektov.

Zároveň sa sústredíme na väčšiu viditeľnosť komory navonok a na adresnejšie informovanie dovnútra, aby členovia vedeli, čo všetko komora robí v ich prospech a mohli byť na tieto spoločné výsledky hrdí.

■ **Aké sú hlavné prínosy regionálneho pôsobenia komory?**

Regionálne pôsobenie umožňuje lepšie „počúvať“ reálne potreby advokátov v jednotlivých regiónoch a pružnejšie na ne reagovať. Zapájaním kolegov z regiónov aktivizujeme ich profesionálny potenciál a prenášame ich skúsenosti do „celokomorových“ rozhodnutí. Zároveň reflektujeme na špecifiká regiónov. Taktiež posilňujeme spolupatričnosť – stretávanie sa v regiónoch buduje vzťahy medzi advokátmi a pomáha nám vystupovať jednotne voči inštitúciám na miestnej aj celoštátnej úrovni. Každú komunitu je potrebné budovať takpovediac zdola, od jej najprirodzenejšej bunky a tými sú advokáti v mestách, okresoch a krajoch. Takmer polovica kolegyň a kolegov advokátov pôsobia mimo hlavného mesta, a preto si zaslúžia našu pozornosť a reálnu snahu o riešenie ich problémov.

■ **Čo je najväčšou výzvou v oblasti komunikácie?**

Výzvou je skĺbiť profesionálnu a jednotnú komunikáciu s adresnosťou – tak, aby sa každý člen cítil oslovený. Chceme posilniť hrdosť na advokátske povolanie a zároveň zlepšiť vnímanie advokácie verejnosťou, ktoré je niekedy skreslené nepochopením našej úlohy. Kladieme preto dôraz aj na vysvetľovanie, čo advokát robí, aké etické pravidlá dodržiava a prečo je dôležitý pre fungovanie právneho štátu. V dnešnej dobe pretlaku informácií je azda najväčšou výzvou komunikovať vhodne a včas dôležité témy (pozitívne, ale aj negatívne), aby sa daná informácia dostala k čo najväčšiemu počtu adresátov a čo najskôr. Zároveň bojujeme s nedostatkom záujmu o toto povolanie, čo najmä v niektorých regiónoch môže už v blízkej dobe znížiť celkovú dostupnosť právnych služieb. Aj v tomto smere komora pripravuje rad aktivít na zlepšenie súčasnej situácie a jej predikcie.

■ Aké projekty v oblasti komunikácie komory sú prioritné?

Prioritou je modernizovať a zjednotiť online komunikáciu komory, aby advokáti mali prehľadné a pohodlné elektronické služby na jednom mieste. Ďalej chceme posilniť odborné publikovanie a viditeľnosť Bulletinu slovenskej advokácie a viac podporovať prezentáciu advokátov podľa jednotlivých oblastí práva. Dôležité je, aby obsah nevznikal len „zhora“ – chceme, aby sa do tvorby textov, komentárov a osvetových článkov alebo aktivít zapájal čo najširší okruh našich členov a tým aj kolegovia z akéhokoľvek regiónu mali reálnu šancu zviditeľniť svoju odbornosť v očiach odbornej, ako aj laickej verejnosti.

■ Aké sú vaše vízie rozvoja Bulletinu slovenskej advokácie?

Bulletin slovenskej advokácie je už dlhé roky bezpochyby významnou súčasťou činnosti komory. Každému z kolegyň a kolegov, ktorí sa zaslúžili o jeho rozvoj, patrí naša vďaka. Bulletin chceme rozvíjať v dvoch hlavných líniách. Prvou je postupný posun k vedeckému časopisu s ambíciou zaradenia do databáz typu Scopus, čo zvýši prestíž komory aj jednotlivých autorov a prinesie kvalitné odborné texty pre právnu teóriu, ale predovšetkým pre prax. Druhou je posilnenie online a osvetovej tvorby nadväzujúcej na Bulletin – vrátane väčšej dostupnosti článkov, prepojenia s online kanálmi komory a systematického požívania našich členov k autorskej a diskusnej účasti.

Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie pre mladých autorov do 35 rokov

Redakčná rada *Bulletinu slovenskej advokácie*
v spolupráci s Predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory

vyhlásila XXV. ročník publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie

pre študentov právnických fakúlt, advokátskych koncipientov a mladých advokátov **do 35 rokov**.

Konkrétnu **tému si účastníci súťaže zvolia** sami. Podmienkou je aktuálnosť témy z teórie alebo praxe slovenského, európskeho alebo medzinárodného práva. Súťažný príspevok nesmie mať popisný charakter.

Príspevky v rozsahu maximálne 34 000 znakov (vrátane medzier, literatúry, CV aj textu pod čiarou) treba poslať e-mailom na adresu **ondrisova@sak.sk** alebo **darina.stracinova@sak.sk**.

Článok bude zaradený do súťaže v tom roku, v ktorom bude publikovaný. **Ak bude odsúhlasený na prelome rokov, bude automaticky zaradený do súťaže v roku 2027.**

Porota zložená z členov redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie* publikované príspevky vyhodnotí do konca decembra 2026. Pre autorov sú pripravené finančné ceny, porota má právo cenu neudeliť, resp. zvýšiť odmenu. Ceny prvým trom autorom budú odovzdané na tradičnom Novoročnom stretnutí právnikov v januári 2027.

Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie pre autorov nad 35 rokov

Redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie dáva do pozornosti **novú vekovú kategóriu v Publikačnej súťaži** od roku 2026 – **nad 35 rokov**. Víťazný príspevok bude ocenený plakietou na Novoročnom stretnutí právnikov v januári 2027.

Už teraz nám môžete zasielať Vaše články na adresu **ondrisova@sak.sk**; **darina.stracinova@sak.sk**. Pokyny pre autorov príspevkov sú v každom čísle Bulletinu slovenskej advokácie.

Zisťovanie hrozby úpadku pri premene spoločnosti v záujme predchádzania zodpovednosti štatutárneho orgánu

doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD.

ABSTRAKT

Príspevok analyzuje § 6 zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev, ktorý rozširuje povinnosť štatutárnych orgánov zdržať sa premeny, ak môžu predpokladať hroziaci úpadok nástupníckej či rozdeľovanej spoločnosti. Rozoberá časové a informačné aspekty predikcie úpadku v procese premeny a s tým súvisiace možnosti jeho zisťovania členmi štatutárneho orgánu pri plnení novej zákonnej povinnosti v záujme predchádzania ich zodpovednosti za škodu.

Kľúčové slová: hroziaci úpadok, premena obchodnej spoločnosti, liberačné dôvody

ABSTRACT

Determining the likelihood of insolvency in the process of company transformation in order to prevent the liability of the statutory body

The article analyses § 6 of the Act on the Transformation of Companies, which expands the obligation of statutory bodies to refrain from transformation if they can foresee the likelihood of insolvency of the successor or divided company. It discusses the time and information aspects of predicting likelihood of insolvency in the transformation process and the related possibilities of its detection by members of the statutory body when fulfilling a new legal obligation in the interest of preventing their liability.

Keywords: likelihood of insolvency, transformation of company, liability exemption

Úvod

Zákon č. 309/2023 o premenách obchodných spoločností a družstiev (ďalej „zákon o premenách“ alebo „ZoP“) upravuje v § 6 zodpovednosť členov štatutárnych orgánov obchodných spoločností a družstiev (ďalej len „spoločnosť“) za porušenie povinností podľa tohto zákona, a to nielen voči na premene zúčastneným spoločnostiam a ich spoločníkom, prípadne spoločnosti a jej spoločníkom pri zmene právnej formy, ale aj voči ich veriteľom. To platí aj pre cezhraničné varianty všetkých foriem transformácií spoločností.¹

Aj keď priama zodpovednosť členov štatutárnych orgánov voči veriteľom je v právnom poriadku skôr výnimkou, pri premenách spoločností nejde o novinku. Už predchádzajúca právna úprava obsahovala úpravu zodpovednosti členov štatutárneho orgánu za škodu voči veriteľom za porušenie povinnosti zdržať sa úkonov smerujúcich k fúzii alebo rozdeleniu obchodných spoločností za určitých zákonom presne špecifikovaných okolností (§ 69 ods. 12 OBZ v spojení s § 69 ods. 11 OBZ v znení pred účinnosťou zákona o premenách).² Nová právna úprava v § 6 ods. 2 ZoP však rozširuje prípady, v ktorých sú členovia štatutárnych orgánov zúčastnených spoločností povinní zdržať sa premeny, ak možno predpokladať, že

- by nástupnícka spoločnosť bola v úpadku, alebo by jej úpadok hrozil [§ 6 ods. 2 písm. a) ZoP],
- by po odštiepení rozdeľovaná spoločnosť bola v úpadku, alebo by jej úpadok hrozil [§ 6 ods. 2 písm. b) ZoP].³

1 V ďalšom texte pre lepšiu čitateľnosť rozoberáme tému vo vzťahu k premenám, t. j. vnútroštátnym fúziám a zmenám právnej formy, rozbor a závery sa vzťahujú na všetky formy transformácie spoločnosti upravené zákonom o premenách. V prípade odlišností vo vzťahu k cezhraničným premenám alebo zmenám právnej formy (vnútroštátnych alebo cezhraničných) výslovne uvádzame osobitosti vo vzťahu ku konkrétnej forme transformácie spoločnosti.

2 Išlo o novelu Obchodného zákonníka, zákon č. 264/2017 Z. z., ktorou

zákonodarca reagoval na v tom čase rozšírenú prax reťazenia zlúčenía neaktívnych a predĺžených obchodných spoločností a družstiev realizovaných s jediným cieľom, a to zrušiť spoločnosť a vymazať ju z obchodného registra bez uskutočnenia procesu likvidácie, resp. konkurzného konania. vyhnúť sa riadnemu plneniu povinností, či už pri likvidácii alebo riešení úpadku spoločnosti, resp. družstva.

3 Hroziaci úpadok (nie úpadok) rozdeľovanej a niektorej z nástupníckych spoločností je aj dôvodom nepripustnosti rozdelenia spoločnosti podľa § 3 ods. 5 písm. e) ZoP, pri ostatných formách premeny alebo zmeny právnej formy tieto okolnosti (predpoklad úpadku alebo hroziaceho úpadku) dôvodmi neprípustnosti premeny nie sú.

4 V čase finalizácie tohto textu bol už publikovaný nový zákon č. 29/2026 Z. z. o Obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý novelizuje aj zákon o premenách a s účinnosťou od 17. augusta 2026 znovu zavádza toto obmedzenie realizácie premeny ako dôvod neprípustnosti premien a ich cezhraničných variant tak, že do zákona o premenách vloží nové ustanovenie § 3 ods. 5 písm. e), ktoré znie: „e) by v dôsledku premeny hodnota záväzkov nástupníckej spoločnosti presahovala hodnotu jej majetku; do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti“, s tým, že existujúci dôvod neprípustnosti pod § 3 ods. 5 písm. e) ZoP sa označuje ako § 3 ods. 5 písm. f) ZoP.

Dôvodová správa k tejto novej právnej úprave (§ 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP) uvádza, že: „Ide o situácie, kedy hodnota záväzkov nástupníckej spoločnosti presahuje hodnotu majetku nástupníckej spoločnosti.“

Je na prvý pohľad zrejmé, že dôvodová správa je nepresná, cieľi len na jeden z možných dôvodov úpadku spoločnosti, a to predĺženie. Opomína platobnú neschopnosť ako dôvod úpadku a vôbec sa nezmieňuje o dôvodoch hroziaceho úpadku. Môžeme sa len domnievať, že predkladateľ zákona o premenách pri písaní dôvodovej správy vychádzal zo znenia predchádzajúcej, v pôvodne v platnom znení ale absentujúcej dikcie § 69 ods. 11 písm. a) OBZ, ktoré zakazovalo fúziu alebo rozdelenie spoločnosti „ak hodnota záväzkov nástupníckej spoločnosti presahuje hodnotu jej majetku; do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov spojených so záväzkom podriadenosti“⁴ pričom ale bez hlbšieho zdôvodnenia chcel reflektovať aj na tiež relatívne novú právnu úpravu zákona č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku (ďalej „zákon o riešení hroziaceho úpadku“).

Rozšírenie dôvodov, pri ktorých sú členovia štatutárnych orgánov povinní zdržať sa premeny na predpoklad hroziaceho úpadku nástupníckej spoločnosti, resp. rozdeľovanej spoločnosti pri odštiepení nie je však len akýmsi jednoduchým sprísnením právnej úpravy, ale jej zásadnou koncepciou zmenou. Prípadný úpadok nástupníckej spoločnosti, resp. rozdeľovanej spoločnosti pri odštiepení znamená bezprostrednú potrebu riešenia úpadku v insolvenčnom konaní, čo má bezprostredný dopad na postavenie veriteľov a spoločníkov. Hroziaci úpadok síce tiež vyžaduje riešenie, ale postavenie veriteľov a spoločníkov sa bezprostredne nemení, naopak, nielen spoločníci, ale aj veritelia môžu na riešení participovať. Navyše, premena môže byť súčasťou riešenia úpadku alebo hroziaceho úpadku na transformácii zúčastnených spoločností s pripraveným následným plánom sanácie.

Z pohľadu členov štatutárnych orgánov § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP v časti hroziaceho úpadku to znamená skúmanie podstatne širšej škály možných ekonomických dopadov, aby boli schopní s požadovanou starostlivosťou vyhodnotiť, či v konkrétnom prípade nemajú povinnosť zdržať sa premeny.

V tomto kontexte je nasledujúci text zameraný na otázku, čo musia členovia štatutárneho orgánu robiť, resp. zabezpečiť, aby pri plnení povinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP vo vzťahu k hroziacemu úpadku vykonávali funkciu s požadovanou starostlivosťou.⁵

1. Vymedzenie hroziaceho úpadku a jeho sledovanie štatutárnym orgánom

Sledovanie ekonomického stavu spoločnosti z hľadiska hrozby úpadku a zabezpečenie manažmentu spoločnosti tak, aby spoločnosti úpadok nehrozil a ak hrozí, tak urobí opatrenia na jeho odvrátenie je implicitnou súčasťou fiduciárnej zodpovednosti členov štatutárneho orgánu spoločnosti a v slovenskom právnom poriadku aj explicitne vyjadrenou povinnosťou v § 4a zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj „ZKR“).

Medzi kategóriou úpadku a kategóriou hroziaceho úpadku je však zásadný rozdiel. Úpadok predstavuje stav v určitom čase, ktorý je objektivizovateľný na základe v danom čase existujúcich informácií.⁶ Hroziaci úpadok je predikciou možného budúceho stavu úpadku na základe informácií, ktoré existujú v čase predikcie s vedomím, že budúci stav v predikovanom čase môže byť ovplyvnený v čase robenia predikcie neznámymi skutočnosťami interného aj externého charakteru.

V slovenskom právnom poriadku je vymedzenie hroziaceho úpadku postavené najmä na predikcii platobnej (ne)schopnosti (§ 4 ZKR), pričom podľa § 4 ods. 2 ZKR „dlžníkovi hrozí platobná neschopnosť, ak s prihliadnutím na všetky okolnosti možno dôvodne predpokladať, že v priebehu 12 kalendárnych mesiacov nastane jeho platobná neschopnosť“. Vymedzenie platobnej neschopnosti bolo pritom v súvislosti s prijatím zákona o riešení hroziaceho úpadku doplnená o zmierňujúcu korekciu v podobe zohľadnenia medzery krytia jednej desatiny splatných záväzkov po dobu 60 dní.⁷ Podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti, medzere krytia a hroziacej platobnej neschopnosti upravuje § 4 vyhlášky MS SR č. 197/2022 Z. z. tak, že „Hroziaca

platobná neschopnosť dlžníka sa posudzuje na základe projekcie mesačného vývoja medzery krytia zostavenej na obdobie najbližších 12 mesiacov alebo iného obdobného dokladu, na základe ktorého je možné porovnateľným spôsobom posudzovať hroziacu platobnú neschopnosť.“

Východiskom pre posúdenie hroziaceho úpadku je však vždy súvahový test, aj keď zákon o konkurze a reštrukturalizácii a vykonávacia vyhláška pripúšťajú okrem súvahového testu aj možnosť zohľadnenia iných okolností pri určení hroziaceho úpadku. Pre praktické použitie aj samotný vykonávací predpis odkazuje na možnosť použitia zjednodušeného formulára projekcie mesačného vývoja medzery krytia zverejnený na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR, ktorý vychádza zo súvahového testu. Z praktického hľadiska je tento jednoduchý test východiskom pre plnenie povinností členov štatutárneho orgánu podľa § 4a ZKR.

Z predchádzajúceho je zrejмый zásadný rozdiel v relatívnych možnostiach „vidieť“ v súvahovom teste a po prepočítaní medzery krytia úpadok nástupníckej spoločnosti, resp. rozdeľovanej spoločnosti pri odštiepení a možnostiach vedieť z nich predikovať hroziaci úpadok po účinnosti premeny.

Tento náčrt sledovanie hroziaceho úpadku členmi štatutárneho orgánu v rámci spoločnosti je dôležitý pre kontext porozumenia povinnosti členov štatutárneho orgánu zdržať sa premien, ak možno predpokladať, že by nástupníckej spoločnosti a pri odštiepení rozdeľovanej spoločnosti hrozil úpadok podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP.

2. Povinnosť zdržať sa premeny alebo zmeny právnej formy

Keď vychádzame zo všeobecnej povinnosti členov štatutárneho orgánu vykonávať svoju funkciu s požadovanou starostlivosťou, tak to znamená, že štatutárny orgán v rámci procesu premeny alebo zmeny právnej formy musí venovať pozornosť otázke potencionálneho hroziaceho úpadku nástupníckych spoločností, v prípade odštiepenia aj rozdeľovanej spoločnosti. Nie je pritom v zmysle § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP rozhodujúce, či ku dňu účinnosti premeny alebo zmeny právnej formy nástupníckej spoločnosti alebo rozdeľovanej spoločnosti pri odštiepení skutočne úpadok hrozí, ale či to štatutárny orgán mohol predpokladať.

Otázku čo by v tomto kontexte malo byť obsahom požadovanej starostlivosti možno rozčleniť na dve parciálne otázky, konkrétne

- k akému časovému momentu v rámci procesu prípravy a realizácie premeny musí štatutárny orgán posudzovať predikciu hroziaceho úpadku
- aké informácie a indikátory musí štatutárny orgán brať do úvahy pre predikciu hroziaceho úpadku.

2.1. Vyhodnocovanie hroziaceho úpadku v čase

Tak ako je právna úprava povinnosti členov štatutárneho orgánu v § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP formulovaná, „nemali by takúto premenu, cezhraničnú premenu alebo zmenu právnej formy ani navrhovať, pokiaľ tieto skutočnosti nastanú v priebehu prípravy premeny, cezhraničnej premeny alebo zmeny právnej formy tieto práce zastaviť a v prípade už schválenej premeny, cezhraničnej premeny alebo zmeny právnej formy proces zastaviť a nepodať návrh na jej zápis do obchodného registra.“⁸

Najneskorší časový moment, v ktorom majú štatutárne orgány premenu „v rukách“ je pred podaním návrhu na zápis do obchodného registra.

Je pritom rozdiel, či štatutárny orgán vyhodnocuje uvedené otázky pri zmene právnej formy alebo niektoré z foriem premien. Zatiaľ čo pri zmene právnej formy sa obchodné imanie spoločnosti spravidla nemení⁹ (v účtovníctve musia byť zohľadnené zmeny vyplývajúce zo zmeny právnej formy, napr. zmena výšky základného imania), pri premenách v nástupníckych spoločnostiach a pri odštiepení aj v rozdeľovanej spoločnosti dochádza práve k zmenám obchodného imania.

Keďže východiskom posudzovania hroziaceho úpadku je súvahový test a ako pomôcka zjednodušený formulár projekcie mesačného vývoja medzery krytia zverejnený na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR, potrebujeme vziať do úvahy aj prístup štatutárnych orgánov

5 ŽITŇANSKÁ, L. In: ŽITŇANSKÁ L. a kol.: Zákon o premenách obchodných spoločností a družstiev. Komentár. Bratislava, Wolters Kluwer, 2025, s. 28 – 37

6 Na účely tohto textu abstrahujeme od zložitosti určenia konkrétneho dátumu vzniku stavu úpadku v praxi vzhľadom na priestor účtovníctva a priestor definície úpadku

7 § 3 ods. 2 tretia veta ZKR: Predpokladá sa, že právnická osoba je platobne schopná, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno odôvodnene predpokladať, že v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku je možné pokračovať a rozdiel medzi výškou jej splatných peňažných záväzkov a peňažného majetku (ďalej len „medzera krytia“) je menej ako desatina výšky jej splatných peňažných záväzkov, alebo v dobe nie dlhšej ako 60 dní medzera krytia pod takúto hranicu klesne.

8 K otázkam zodpovednosti členov štatutárnych orgánov na premene zúčastnených spoločností za škodu pre porušenie povinností podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP podrobne In: ŽITŇANSKÁ, L. In: ŽITŇANSKÁ L. a kol.: Zákon o premenách obchodných spoločností a družstiev. Komentár. Bratislava, Wolters Kluwer, 2025, s. 29

9 K zmenám obchodného imania však môže dochádzať v prípadoch, ak by v súvislosti so zmenou právnej formy zanikla účasť niektorých spoločníkov v spoločnosti a im by vznikol z tohto titulu nárok voči spoločnosti.

10 Tento deň môže byť podľa § 8 písm. d) ZoP určený najskôr späťne k prvému dňu účtovného obdobia, v ktorom je vypracovaný návrh projektu premeny za predpokladu, že účtovná závierka zostavená ku dňu, ktorý predchádza tomuto dňu, nebola schválená príslušným orgánom. Zákon o premenách pritom určenie tohto dňa ako obligatórnu súčasť projektu nepredpokladá pri cezhraničnej premene ani pri zmenách právnej formy, v prípade cezhraničných foriem premien však je štandardne súčasť projektu premeny, pretože inak by ani cezhraničný variant premeny bol len ťažko realizovateľný.

11 Podrobnejšie: Frindrich, J.: In: ŽITŇANSKÁ L. a kol.: Zákon o premenách obchodných spoločností a družstiev. Komentár. Bratislava, Wolters Kluwer, 2025, s. 50 až 52

12 Podrobnejšie: Frindrich, J.: In: ŽITŇANSKÁ L. a kol.: Zákon o premenách obchodných spoločností a družstiev. Komentár. Bratislava, Wolters Kluwer, 2025, s. 50

k údajom relevantným z hľadiska predikcie hroziaceho úpadku. Z tohto hľadiska je potom rozdiel, či celý transformačný proces pripravuje a realizuje jeden štatutárny orgán, ako je to pri zmene právnej formy či rozdelení splynutím alebo viacero štatutárnych orgánov, ako je to pri ostatných formách premien.

Obligatórnou súčasťou projektu premeny je aj určenie rozhodného dňa, od ktorého sa úkony zanikajúcich spoločností považujú z hľadiska účtovníctva za úkony vykonané na účet nástupníckej spoločnosti [§ 8 písm. d) ZoP]^{10, 11} pričom pri odštiepení to neplatí vo vzťahu k majetku a záväzkom, ktoré majú podľa návrhu projektu zostať rozdeľovanej spoločnosti. Z hľadiska vedenia účtovníctva to v zmysle zákona 431/2002 Z. z. o účtovníctve (ďalej „ZoÚ“) znamená, že „od rozhodného dňa skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva premenou zanikajúcej účtovnej jednotky alebo časti imania odštiepením rozdeľovanej účtovnej jednotky, sú súčasťou účtovníctva a účtovnej závierky nástupníckej účtovnej jednotky. V prípadoch splynutia alebo rozdelenia splynutím, a teda ak nástupnícka spoločnosť ešte nevznikla vedie účtovníctvo za nástupnícku spoločnosť (t. j. novovzniknutú spoločnosť pri splynutí alebo rozdelení splynutím), a to do dňa účinnosti premeny, premenou zanikajúca účtovná jednotka alebo odštiepením rozdeľovaná účtovná jednotka“¹² (§ 4 ods. 3 ZoÚ).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného kontextu právnej úpravy môžeme pre vyhodnocovanie hroziaceho úpadku v čase vo vzťahu k povinnosti členov štatutárnych orgánov podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP rozlišovať niekoľko situácií v závislosti od formy transformácie spoločnosti.

Pri zmene právnej formy spoločnosti, bez ohľadu na to, či ide o vnútroštátnu alebo cezhraničnú zmenu právnej formy počas celého obdobia prípravy a realizácie zmeny právnej formy štatutárny orgán vedie účtovníctvo spoločnosti (ktorá nezaniká, len mení právnu formu) a má k dispozícii všetky informácie potrebné na priebežné vyhodnocovanie predikcie hroziaceho úpadku, t. j. až po podanie návrhu na zápis zmeny právnej formy do obchodného registra.

Pri rozdelení spoločnosti splynutím to platí rovnako s tým rozdielom, že od rozhodného dňa rozdeľovaná spoločnosť vedie okrem vlastného (priebežného) aj účtovníctvo nástupníckych spoločností, resp. v prípade odštiepenia aj účtovníctvo rozdeľovanej spoločnosti po realizácii rozdelenia s tým, že štatutárny orgán musí vyhodnocovať predikciu hroziaceho úpadku pre všetky spoločnosti až po podanie návrhu na zápis rozdelenia splynutím do obchodného registra.

Pri fúziách a pri rozdelení spoločnosti zlúčením je situácia rozdielna v tom, že sú to (budúce) nástupnícke spoločnosti, ktoré od rozhodného dňa vedú paralelne vlastné účtovníctvo ako aj účtovníctvo nástupníckej spoločnosti. Tieto nástupnícke spoločnosti, a teda ich štatutárne orgány majú k dispozícii všetky informácie, aby mohli vyhodnocovať predikciu hroziaceho úpadku až po podanie návrhu na zápis premeny do obchodného registra.

Štatutárne orgány premenou zanikajúcich spoločností, resp. rozdeľovaná spoločnosť v prípade odštiepenia zlúčením musia nepochybne vyhodnotiť otázku hroziaceho úpadku k momentu schvaľovania projektu premeny, následne je to otázka ako je medzi zúčastnenými osobami v ďalšom procese dojednaná výmena informácií a ako sa reálne dodržiava. To neplatí pre rozdeľovanú spoločnosť pri odštiepení zlúčením, ktorej štatutárny orgán musí vyhodnocovať vlastnú predikciu úpadku (pre rozdeľovanú spoločnosť) až po podanie návrhu premeny na zápis do obchodného registra.

2.2. Indikátory a Informácie pre predikciu hroziaceho úpadku

Pre zodpovedanie otázky aké informácie a indikátory by mal štatutárny orgán brať do úvahy pre predikciu hroziaceho úpadku pri príprave a realizácii niektorej z foriem transformácie spoločnosti samozrejme nie je abstraktne možná presná odpoveď. Nie je možná, pretože požiadavku požadovanej starostlivosti pri výkone funkcie člena štatutárneho orgánu možno vyhodnotiť vždy v konkrétnom prípade. Prax však má vytvorené určité štandardy postupov pri transformáciách spoločností. Spracovaniu projektu predchádza spravidla hĺbkový audit právnych, finančných, daňových a prevádzkových rizík pred akvizíciou či investíciou s cieľom, aby zúčastnené spoločnosti mohli urobiť informované rozhodnutie (*due diligence*) o plánovanej transformácii spoločnosti a pripraviť projekt.

Na prvý pohľad sa môže javiť, že zjavnými indikátormi povinnosti zdržať sa premeny, resp. zmeny právnej formy sú úpadok alebo hroziaci úpadok niektorých na transformácii zúčastnených

spoločností. Nepochybne ide o indikátor, ktorému musia štatutárne orgány venovať pozornosť, ale sám osebe neznamena automaticky hroziaci úpadok nástupníckej spoločnosti alebo rozdeľovanej spoločnosti. Samozrejme, závisí od formy premeny a od ekonomického stavu ostatných zúčastnených spoločností. Naopak, premena môže byť práve súčasťou procesu sanácie podniku spoločnosti, ktorá je v úpadku alebo jej úpadok hrozí.

Vo vzťahu k povinnosti § 6 ods. 2 ZoP je aj v súvislosti prípravou projektu preto relevantný test hroziaceho úpadku. Ten vyžaduje aj prehľad záväzkov splatných k predpokladanému dňu účinnosti transformácie, ale aj zohľadnenie prípadných nárokov spoločníkov v súvislosti s premenou alebo zmenou právnej formy spoločnosti. Tie môžu byť v čase predloženia návrhu projektu známe, pokiaľ projekt obsahuje aj dohodu spoločníkov o zániku účasti na spoločnosti niektorých z nich (§ 19 ZoP) vrátane ich nárokov voči nástupníckej spoločnosti, prípadne ak projekt predpokladá doplatok v peniazoch k výmennému pomeru účasti spoločníkov na nástupníckej spoločnosti. Nie všetky nároky spoločníkov sú predvídateľné v čase prípravy návrhu projektu, spoločníci sa môžu aj následne domáhať doplatku v peniazoch, pokiaľ po účinnosti premeny majú za to, že výmenný pomer nebol stanovený férovou. Tiež v akciovej spoločnosti sú nároky akcionárov, ktorí nesúhlasia s premenou a svoj nesúhlas vyjadria zákonom predpokladaným spôsobom predikovatelné až po schválení projektu premeny na valnom zhromaždení.

Preto štatutárne orgány, ktoré vedú paralelné účtovníctvo aj pre nástupnícke spoločnosti a odštiepením rozdeľovaná spoločnosť musia vo vzťahu k povinnosti členov štatutárnych orgánov podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP vyhodnocovať hroziaci úpadok v čase, a to simulovaným súvahovým testom, ako sme uviedli v predchádzajúcom texte. Štatutárne orgány zanikajúcich spoločností môžu z dôvodu vlastnej ochrany pred rizikom zodpovednosti požadovať od nich vyhlásenie o tom, že úpadok nástupníckej spoločnosti nehrozí.

3. Rola externej kontroly vo vzťahu k povinnosti členov štatutárnych orgánov podľa § 6 ods. 2 ZoP

3.1. Správa audítora

Právna úprava zákona o premenách vyžaduje, aby k schválenému projektu (vnútroštátnej) premeny bola vypracovaná správa audítora (§15 ZoP), ktorá osvedčuje, že za predpokladu zachovania stavu na premene zúčastnených spoločností k rozhodnému dňu určenému v projekte nebude premena neprípustná. Pre fúzie spoločností s ručením obmedzeným a akciových spoločností sa správa audítora k schválenému projektu premeny nevyžaduje, ak tieto skutočnosti sú osvedčené v správe k návrhu fúzie (§ 23 ZoP pre s. r. o. a § 35 ZoP pre a. s.).

Keďže podľa § 3 ods. 5 písm. e) ZoP je dôvodom neprípustnosti premeny aj, ak by v dôsledku odštiepenia rozdeľovaná spoločnosť a niektorá z nástupníckych spoločností bolo v hroziacom úpadku, musí sa audítora v správe vyjadriť aj k tejto otázke. „Z usmernenia Slovenskej komory audítorov vyplýva, že audítori budú aj prepočítavať tzv. medzeru krytia k rozhodnému dňu.“¹³

Aj keď účelom správy audítora je „nezávislé posúdenie ekonomickej situácie zúčastnených spoločností a prípustnosti plánovanej premeny“¹⁴ v záujme ochrany spoločníkov a veriteľov zúčastnených spoločností, ktorý súčasne slúži aj ako materiálna kontrola (ne)prípustnosti premeny pre registrový súd v konaní o zápise premeny do obchodného registra je súčasne aj dokumentom, ktorý môže slúžiť členom predstavenstva z hľadiska ich povinnosti zdržať sa premeny podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP. Súčasne ale nenahrádza vlastné vyhodnocovanie hroziaceho úpadku v čase, ako sme uviedli vyššie v texte, pretože v období medzi schválením projektu premeny a podaním návrhu premeny na jej zápis do obchodného registra môže uplynúť určitý čas a činnosť na premene zúčastnených spoločností kontinuálne pokračuje.

Úprava správy audítora pre cezhraničnú premenu (§ 82 ZoP a § 97 ZoP), ktorá sa použije primerane aj pre cezhraničnú zmenu právnej formy požiadavku na osvedčenie (ne)prípustnosti premy, resp. zmeny právnej formy ani neobsahuje. Pri zmene právnej formy zákon o premenách nevyžaduje ani vyhotovenie správy audítora. To znamená, že pri týchto formách transformácie spoločností členovia štatutárneho orgánu nemajú k dispozícii nezávislú správu audítora

13 KORMANÍK, I.: In: ŽIT-
ŇANSKÁ L. a kol.: Zákon
o premenách obchodných
spoločností a družstiev. Ko-
mentár. Bratislava, Wolters
Kluwer, 2025, s. 78

14 KORMANÍK, I.: In: ŽIT-
ŇANSKÁ L. a kol.: Zákon
o premenách obchodných
spoločností a družstiev. Ko-
mentár. Bratislava, Wolters
Kluwer, 2025, s. 75

použiteľnú na účely plnenia ich povinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP. To, samozrejme, nebráni štatutárnym orgánom na transformácii zúčastnených spoločností obstaráť si externé posúdenie vo vzťahu k požiadavke § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP.

3.2. Osvedčenie notára

Pri cezhraničnej premene a cezhraničnej zmene právnej formy však musí byť pre slovenskú spoločnosť vystavené aj osvedčenie notára o tom, že sú splnené požiadavky slovenského práva pre cezhraničnú premenu (§ 87 ZoP). Osvedčenie notára v konaní pred príslušným registrom cieľového členského štátu preukazuje splnenie predpokladov slovenského právneho poriadku na prípustnosť cezhraničnej premeny alebo zmeny právnej formy.

Notár vystavuje osvedčenie vo vzťahu k slovenskej spoločnosti, t. j. vo vzťahu k dôvodom neprípustnosti vie preskúmať, či slovenská spoločnosť nie je v procese riešenia terminálneho štádia jej existencie (likvidácia, insolvenčné konanie) ako dôvodov neprípustnosti cezhraničnej premeny alebo zmeny právnej formy podľa 3 ods. 5 písm. a) až d) ZoP a § 3 ods. 6 ZoP.

Pokiaľ ide o skúmanie dôvodu neprípustnosti odštiepenia, že rozdeľovaná spoločnosť alebo niektorá z nástupníckych spoločností by bola v dôsledku cezhraničnej premeny v hroziacom úpadku notárom, toto sa javí skôr iluzórne. Notár môže vychádzať zo schváleného projektu, audítorskej správy (ktorá pri cezhraničných premenách a zmene právnej formy túto otázku obligatórne neobsahuje), najpravdepodobnejšie z vyhlásení štatutárných orgánov zúčastnených spoločností. Z hľadiska povinnosti členov štatutárných orgánov podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP tak nie je vo vzťahu k hroziacemu úpadku dokumentom, ktorý by ich reálne zbavoval nevyhnutnosti vyhodnocovania hroziaceho úpadku nástupníckych spoločností, resp. pri odštiepení rozdeľovanej spoločnosti ani len čiastočne, ako je to pri správe audítora.

4. Príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP a vznikom škody

Na to, aby členom štatutárneho orgánu spoločnosti vôbec mohla vzniknúť zodpovednosť za škodu voči veriteľom (§ 6 ods. 3 ZoP) pri porušení povinnosti zdržať sa premeny, ak možno predpokladať, že by nástupníckej spoločnosti, resp. po odštiepení rozdeľovanej spoločnosti hrozil úpadok musí veriteľom vzniknúť škoda, a to v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP.

Veriteľom môže vzniknúť škoda, pokiaľ ich pohľadávky nebudú nástupníckou spoločnosťou, resp. po odštiepení rozdeľovanou spoločnosťou uspokojované riadne a včas. Samotný hroziaci úpadok nástupníckej spoločnosti, resp. po odštiepení rozdeľovanej spoločnosti sám osebe nie je dôvodom na neplnenie povinností spoločnosti voči veriteľom. Je indikátorom pre tieto spoločnosti a ich štatutárne orgány, že musia niečo robiť, aby nenastal úpadok (spravidla vrátane komunikácie s kľúčovými veriteľmi).

Robiť opatrenia na odvrátenie hroziaceho úpadku je zákonná povinnosť spoločnosti (§ 4 ods. 3 ZKR) a jej štatutárneho orgánu (§ 4a ods. 4 ZKR). Jej porušením porušia súčasne aj svoje fiduciárne povinnosti voči spoločnosti a môžu tak spôsobiť škodu, spoločnosti, spoločníkom aj veriteľom spoločnosti. Tí môžu uplatňovať voči členom štatutárneho orgánu nárok na náhradu škody, či už v rámci režimu práva obchodných spoločností (spoločnosť, spoločníci) alebo insolvenčného práva (veritelia, § 11a ZKR), ak je naplnená skutková podstata § 424 Občianskeho zákonníka aj podľa tejto právnej úpravy.

Ako už bolo uvedené, v prípade hroziaceho úpadku uvažujeme v rovine predikcie stavu, ktorý môže, ale nemusí nastať v budúcnosti (ak si budú štatutárne orgány nástupníckej, resp. rozdeľovanej spoločnosti plniť svoje povinnosti). Ak aj nastane, sám osebe ešte neznamená škodu veriteľov, tá môže vzniknúť až následne, ak si štatutárne orgány nástupníckych spoločností, resp. po odštiepení rozdeľovanej spoločnosti nebudú plniť svoje povinnosti. Pri prípadnom uplatňovaní zodpovednosti podľa § 6 ods. 3 ZoP pre porušenie povinnosti zdržať sa premeny vo vzťahu

k hroziacemu úpadku nástupníckej spoločnosti, resp. po odštiepení rozdeľovanej spoločnosti tak môže obrana členov štatutárneho orgánu zúčastnených spoločností spočívať okrem preukazovania konania s požadovanou starostlivosťou pri vyhodnocovaní hroziaceho úpadku aj v spochybnení existencie priameho vzťahu medzi príčinou a následkom, a to medzi prípadným porušením povinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP a následkom v podobe vzniku škody.

Záver

Povinnosť členov štatutárnych orgánov podľa § 6 ods. 2 písm. a) a b) ZoP vo vzťahu k hroziacemu úpadku kladie na nich nové požiadavky v procese prípravy a realizácie premeny spoločnosti, a to až po podanie návrhu na zápis premeny spoločnosti do obchodného registra. Základom pre predikovanie prípadného hroziaceho úpadku nástupníckych spoločností, resp. rozdeľovanej spoločnosti je súvahový test a ako pomôcka zjednodušený formulár projekcie mesačného vývoja medzery krytia zverejnený na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR. Po schválení projektu premeny zaťažuje nová povinnosť primárne spoločnosti, ktoré vedú paralelné účtovníctvo aj pre nástupnícke spoločnosti, štatutárne orgány zanikajúcich spoločností môžu z dôvodu vlastnej ochrany požadovať od nich vyhlásenie o tom, že úpadok nástupníckej spoločnosti nehrozí. ■

Použitý zdroj:

ŽITŇANSKÁ L. a kol.: Zákon o premenách obchodných spoločností a družstiev. Komentár.
Bratislava, Wolters Kluwer, 2025

Doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD. pôsobí ako docentka a vedúca Katedry občianskeho a obchodného práva na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave, venuje sa obchodnému právu, osobitne právu obchodných spoločností.

zitnanska.lucia@gmail.com

Varná platňa ako nepriamy predmet povinností prenajímateľa bytu

JUDr. Ján Keselý, LL.M.

ABSTRAKT

Príspevok predstavuje úvahu nad nedostatkami právnej úpravy zmluvy o nájme bytu, ako osobitného zmluvného typu v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov. Autor skúma problematiku v otázke, či je prenajímateľ povinný zabezpečiť, aby v byte bola fungujúca varná platňa.

Kľúčové slová: nájom bytu, povinnosti prenajímateľa, varná platňa

ABSTRACT

The Cooktop as an Indirect Object of a Landlord's Obligations

The contribution presents a reflection on the shortcomings of the legal regulation of the apartment lease agreement as a specific contractual type under Act No. 40/1964 Coll., the Civil Code, as amended. The author examines the issue of whether the landlord is obliged to ensure that the apartment is equipped with a functioning cooktop.

Keywords: apartment lease, landlord's obligations, cooktop

1 Najvyšší súd Českej republiky (ďalej ako „**NS ČR**“), sp. zn. 25 Cdo 566/99 z 12. 9. 2001.

2 Čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, v znení neskorších predpisov; KEREČMAN, Peter. In: ŠTEVČEK, M. a kol.: Občiansky zákonník II. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 2527.

3 NS ČR sp. zn. 26 Cdo 2195/2003 z 20. 1. 2004; KOREC, Š. – PRÁZNOVSKÝ, A.: Všetko o bytoch. 2. vydanie. Bratislava : Nová práca, 2005. s. 13.

4 Pojmy varná platňa a varič v tomto článku používame ako synonymá.

Úvod

Zmluva o nájme bytu je zakotvená v § 685 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „**Občiansky zákonník**“ alebo len „**OZ**“), ako osobitný zmluvný typ. Táto právna úprava nie je samoučelná, a preto je nevyhnutné spoznávať ju aj v praxi. Na prvý pohľad sa totiž môže javiť ako veľmi jednoduchá a „neškodná“. Jej hĺbka a rozsah sa však často prejavia až v konkrétnych prípadoch, kedy dochádza ku kolízii záujmov zmluvných strán. V takom prípade sa musíme popasovať s nejednoznačnosťou tejto právnej úpravy, ktorá je spôsobená predovšetkým príliš abstraktnými formuláciami, ako aj nejasnosťou vnútorných vzťahov medzi príslušnými ustanoveniami, ktoré sú navyše zastaralé a prestávajú zodpovedať potrebám modernej hospodárskej praxe. Judikatúra a právna veda sa s týmto právnym stavom šikovne vysporiadávajú, avšak nemôžu stačiť na vyriešenie úplne všetkých prípadov, ktoré môžu nastať. Potom dochádza k absurdným situáciám, kedy právna úprava nepostačuje ani na vyriešenie úplne najbežnejších problémov.

Ako príklad sme si vybrali otázku, či je prenajímateľ povinný zabezpečiť, aby v byte bola fungujúca varná platňa. Na prvý pohľad jednoduchý prípad s nízkou hodnotou sporu. Po predbežnej analýze však zistíme, že na jeho vyriešenie nám nepostačuje aktuálna právna úprava a musíme siahnuť po relatívne komplikovanom reťazovom výklade, či rozhodovacej praxi siahajúcej až do 70. rokov minulého storočia. V tomto článku prinášame malú ochutnávku tohto fascinujúceho javu, ktorý čaká na svoje vyriešenie *de lege ferenda*.

1. Byt v stave spôsobilom na riadne užívanie

Podľa § 687 ods. 1 OZ prenajímateľ je povinný odovzdať nájomcovi byt v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť nájomcovi plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu. Tieto základné povinnosti prenajímateľa patria medzi nosné piliere súčasnej právnej koncepcie nájmu bytu.

Na začiatku je dôležité zodpovedať otázku, kedy je byt v stave spôsobilom na riadne užívanie a či tento stav vyžaduje, aby bol byt vybavený (aj) varnou platňou.

1.1 Príprava jedla ako súčasť bývania

Byt je určený na bývanie. Práve bývanie zodpovedá riadnemu užívaniu bytu. V nadväznosti na to môžeme povedať, že byt je v stave spôsobilom na riadne užívanie vtedy, keď je možné obvyklým spôsobom ho užívať na účely bývania bez vynaloženia akýchkoľvek ďalších nákladov. V byte musia byť odstránené všetky závady a nedostatky, ktoré by bránili, sťažovali alebo obmedzovali jeho dohodnuté alebo zvyčajné užívanie. Byt musí byť zároveň vybavený potrebným prevádzkyschopným zariadením, ktoré je potrebné na bývanie.¹

Potreba bývania nespočíva „iba v prenocovaní, ale v celom komplexe zabezpečovania potrieb človeka v jeho materiálnej i duševnej rovine“. Prostredníctvom bývania si nájomca uspokojuje nielen svoje osobné, ale aj sociálne, ekonomické, kultúrne a spoločenské potreby. Byt mu navyše poskytuje aj „pocit bezpečia“. Prostredníctvom nájmu bytu sa zabezpečujú aj základné ľudské práva, „ako je právo na ochranu obydlia a súkromia.“²

Bývanie od nepamäti zahŕňalo a do dnešného dňa zahŕňa aj prípravu jedla v domácnosti. Základným spôsobom prípravy jedla je jeho tepelné spracovanie, na ktoré sa štandardne používa varná platňa, prípadne sporák. Ak byt nemá prevádzkyschopnú varnú platňu ani sporák, nemôže byť spôsobilý na plnohodnotné bývanie. Ide o podobnú situáciu, ako keď nefunguje sprcha/vaňa alebo záchod. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že varná platňa (alebo sporák) býva umiestnená, ba dokonca pevne spojená s kuchyňou, ktorá (ako vedľajšia miestnosť) spravidla nie je (právne) súčasťou bytu. V takom prípade je kuchyňa totiž tzv. príslušenstvom bytu (§ 121 ods. 2 OZ), ktoré zdieľa jeho právny osud a tým sa na ňu automaticky vzťahuje aj požiadavka spôsobilosti.³

1.2 Postoj zákonodarcu k varnej platni

Z nášho právneho poriadku vyplýva, že zákonodarca považuje varnú platňu za nevyhnutné vybavenie domácnosti. Nižšie uvádzame niekoľko príkladov, ktoré to potvrdzujú.

Podľa § 115 ods. 2 písm. b) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov, sú „sporák“ a „varič“⁴ zaradené medzi „nevyhnutné vybavenie domácnosti“ a z tohto dôvodu sú vylúčené z exekúcie.

Takmer identická úprava je v § 117 ods. 1 v spojení s ods. 2 písm. b) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Z týchto ustanovení zároveň vyplýva, že sporák a varič sú nevyhnutne potrebné na uspokojovanie hmotných potrieb seba a svojej rodiny.

Sporák/varič sú zaradené medzi nevyhnutné vybavenie domácnosti aj v zákone č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Podľa § 17 ods. 1 sa na ich zabezpečenie dokonca poskytuje jednorazová dávka pre domácnosť v hmotnej núdzi.

Aj v minulosti zákonodarca kládol dôraz na toto vybavenie domácnosti, ako môžeme vidieť napríklad v zrušenom zákone č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov, v znení neskorších predpisov. V § 84e ods. 1 v spojení s ods. 2 písm. b) sú sporák/varič opäť zaradené do nevyhnutného vybavenia domácnosti, ktoré je nevyhnutne potrebné na uspokojovanie hmotných potrieb seba a svojej rodiny a je vylúčené z daňovej exekúcie.

Je zrejmé, že varnú platňu alebo jej funkčnú alternatívu (sporák) zákonodarca konštantne zaraďuje do nevyhnutného vybavenia domácnosti. Je pravdepodobné, že tento názor sa objavuje aj na ďalších miestach právneho poriadku Slovenskej republiky. Ak je podľa platného a účinného právneho stavu varná platňa nevyhnutným vybavením domácnosti, tak byt, v ktorom je domácnosť vedená, nemôže byť bez varnej platne spôsobilý na riadne užívanie.

1.3 Judikatúra

Súdy sa k vybaveniu bytu varnou platňou vyjadrujú len obmedzene. V staršom rozsudku Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky (ďalej ako „ČSSR“) z 3. júna 1977⁵ sa však súd zaoberá vybavením bytu sporákom. Vychádzajúc z tohto rozsudku, s prihliadnutím na porevolučné zmeny v terminológii a v číselnom označení dotknutých ustanovení, možno konštatovať, že na dosiahnutie

5 Najvyšší súd ČSSR
sp. zn. 3 Cz 32/77
z 3. 6. 1977.

6 NS ČR
sp. zn. 26 Cdo 1412/99
z 27. 6. 2001; NS ČR
sp. zn. 26 Cdo 62/2010
zo 14. 2. 2013; NS ČR
sp. zn. 26 Cdo 186/2005
z 26. 10. 2005.

7 Prípadne jej funkčnou
alternatívou.

8 NS ČR
sp. zn. 25 Cdo 566/99
z 12. 9. 2001.

9 PETRLOVÁ, M. – GAN-
DELOVÁ, M.: Nájom
a prenájom bytov
a nebytových priesto-
rov. Bratislava : Epos,
1998, s. 8.

10 LAZAR, J. a kol.: Ob-
čianske právo hmotné.
1. zväzok. 2. vydanie.
Bratislava : Iuris Libri,
2018, s. 196.

11 Samozrejme, ak
nie je vybavený ani
fungujúcim sporákom
alebo iným podobným
zariadením na tepelnú
úpravu potravín, ktoré
je spôsobilé v plnom
rozsahu (funkčne)
nahradit varnú platňu
v konkrétnom byte.

12 Viď. aj FEKETE,
Imrich. In: DULA-
KOVÁ JAKÚBEKO-
VÁ, D. a kol.: Zmluvy
o prenechaní veci
na užívanie. 1. vyda-
nie. Praha : C. H. Beck,
2012.

13 FEKETE, I.: Občiansky
zákoník. 4. zväzok.
Veľký komentár, 2. vy-
danie. Bratislava : Euro-
kódex, 2015, s. 397.

14 LYSÝ, M. a kol.: Slo-
venské právne dejiny II.
Vývoj súkromného
a trestného práva
na Slovensku od naj-
starších čias po súčas-
nosť. Šamorín : Heuré-
ka, 2021, s. 61 – 62.

- 15 Podobne formulovaná povinnosť je v § 664 OZ (ku všeobecnej nájomnej zmluve), ktorý sa však subsidiárne nevzťahuje na nájom bytu, KRAJČO, J.: Občiansky zákonník pre prax. Komentár. Judikatúra. 3. zväzok. Bratislava: Eurounion, 2015, s. 2974; Kol. autorov: Občiansky zákonník s rozsiahlym komentárom a judikatúrou. Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. 11. vydanie. Bratislava: Nová práca, 2019, s. 540 – 541; Vlastníkovi bytu táto povinnosť vyplýva aj z § 11 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „**Zákon č. 182/1993 Z. z.**“), bez ohľadu na to, či je zároveň prenajímateľom, VALACHOVIČ, Marek. In: VALACHOVIČ, M.: Vlastníctvo bytov. Bratislava: C. H. Beck, 2015, s. 169.
- 16 Napr. § 684, § 687 ods. 2, § 691, § 692 ods. 1, § 693 OZ a iné.
- 17 Samozrejme, pokiaľ to nevylučuje povaha jednotlivéj čiastkovej povinnosti. Napr. ak povinnosť prenajímateľa odstraňovať závady a poškodenia v dome nebude vyplývať z osobitného ustanovenia, v zmysle § 687 ods. 1 OZ ju prenajímateľ bude mať (aj) vtedy, keď to bude potrebné na zabezpečenie podmienok pre plný a nerušený výkon práv nájomcu spojených s užívaním bytu. Ustanovenie § 693 OZ

stavu, v ktorom je byt spôsobilý na riadne užívanie v zmysle § 687 ods. 1 OZ, byt musí byť vybavený funkčným sporákom. Ak v priebehu trvania nájomného pomeru dôjde k znefunkčneniu sporáka, ide o závalu brániacu riadnemu užívaniu bytu alebo ohrozujúcu výkon nájomcovho práva v zmysle § 691 OZ. Domnievame sa, že funkciu, ktorú má v byte sporák, vie v podstatnej miere plniť aj samostatná varná platňa. Sporák má však okrem vlastnej varnej platne (tzv. horákov) spravidla aj rúru, ktorá poskytuje ďalšie funkcie. Ak v byte nie je sporák, byt by mal byť vybavený samostatnou varnou platňou a samostatnou rúrou, ktoré sú kompatibilné s technickými možnosťami domu, v ktorom sa nachádza byt.

Tomuto výkladu zodpovedá aj česká rozhodovacia prax, ktorá zdôrazňuje zabezpečenie technických podmienok potrebných na funkčnosť variča/sporáka. NS ČR opakovane zdôrazňuje, že byt musí byť vybavený inžinierskymi sieťami, ktoré umožňujú používanie variča/sporáka. Napríklad v prípade, že funkčnosť variča, či sporáka je závislá od dodávky plynu, byt musí byť vybavený fungujúcimi a bezpečnostným predpisom vyhovujúcimi rozvodmi plynu.⁶ V každom prípade však sleduje vytvorenie technických podmienok na používanie variča (sporáka) v byte. Je zrejmé, že k tomu je potrebné aj vybavenie bytu samotným varičom (sporákom), ktorý je kompatibilný s technickými možnosťami domu a v stave spôsobilom na riadne užívanie.

Z vyššie uvedených postojov zákonodarcu a súdnych autorít vyplýva, že byt musí byť vybavený funkčnou varnou platňou,⁷ ktorá je kompatibilná s jeho technickým vybavením. V opačnom prípade nie je spôsobilý na riadne užívanie.

2. Povinnosti prenajímateľa

2.1 Odovzdanie bytu vybaveného funkčnou varnou platňou

Podľa § 687 ods. 1 OZ je prenajímateľ povinný odovzdať nájomcovi byt v stave spôsobilom na riadne užívanie. Na splnenie tejto povinnosti je potrebné, aby bolo možné byt užívať obvyklým spôsobom na účely bývania bez „bezprostrednej“ potreby vynaloženia ďalších nákladov.⁸ Pri odovzdaní bytu tak musia byť odstránené všetky závady a nedostatky, ktoré by bránili, sťažovali alebo obmedzovali jeho dohodnuté alebo zvyčajné užívanie.⁹ Táto povinnosť sa týka konkrétneho bytu, ktorý je špecifikovaný v zmluve, jeho príslušenstva a všetkých jeho súčastí.¹⁰

Uvedené zahŕňa aj varnú platňu. Ak byt nie je vybavený funkčnou varnou platňou, ktorá je kompatibilná s jeho technickým riešením, tak nie je spôsobilý na riadne užívanie.¹¹ V prípade, že tento stav pretrváva aj v čase určenom na odovzdanie bytu, prenajímateľ je v omeškaní. To platí aj vtedy, keď sa to týka len drobnej opravy alebo bežnej údržby varnej platne.¹²

Povinnosť odovzdať byt s funkčnou varnou platňou je jednorazová a viaže sa „na vznik práva nájmu k bytu.“ Po jej splnení zanikne a nájomca sa jej nemôže viac domáhať (§ 559 ods. 1 OZ).¹³ Odovzdaním bytu s funkčnou varnou platňou však ostáva nedotknutý ostatný rozsah povinnosti odovzdať byt v stave spôsobilom na riadne užívanie.

Aj z rozhodnutia z 3. júna 1977 vyplýva, že podľa § 687 ods. 1 OZ je prenajímateľ povinný zabezpečiť, aby bol byt vybavený funkčným sporákom už v čase jeho odovzdania nájomcovi. To isté platí pre varnú platňu, ako alternatívu k sporáku. Namiesto sporáka bude postačovať vybavenie bytu samostatnou varnou platňou a samostatnou rúrou, ktoré sú kompatibilné s technickými možnosťami domu, v ktorom sa nachádza byt.

2.2 Udržiavanie varnej platne v stave spôsobilom na riadne užívanie

Ustanovenie § 161 ods. 1 OZ v znení účinnom ešte pred rokom 1992 upravujúce tzv. osobné užívanie bytov, uvádza: „Organizácia (rozumej prenajímateľ – pozn. autora) „je povinná zabezpečiť užívateľovi“ (rozumej nájomcovi – pozn. autora) „plný a nerušený výkon jeho práv spojených s užívaním bytu. Najmä je povinná odovzdať mu byt v stave spôsobilom na riadne užívanie“ a „v tomto stave ho udržiavať...“. Právna úprava osobného užívania bytov, vrátane pôvodného § 161 ods. 1 OZ, bola zákonom č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník, s účinnosťou ku dňu 1. 1. 1992 zrušená a nahradená právnou úpravou nájmu bytov.¹⁴ Z perspektívy obsahu tohto ustanovenia mu je v súčasnosti najpríbuznejšie práve ustanovenie § 687 ods. 1 OZ. V tomto však povinnosť „udržiavať“ byt v stave spôsobilom na riadne užívanie už nie je zakotvená *expressis verbis*.¹⁵ Na druhej strane, táto povinnosť z neho naďalej vyplýva, hoci bez jej doslovného vyjadrenia.

Podľa § 687 ods. 1 OZ je prenajímateľ povinný zabezpečiť nájomcovi plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu. Táto povinnosť je relatívne široko koncipovaná a vecne presahuje aj niektoré parciálne povinnosti, ktoré sú upravené v ďalších ustanoveniach o nájme bytu.¹⁶ Vo vzťahu k nim je túto hlavnú povinnosť potrebné vykladať subsidiárne, ako *lex generalis*.¹⁷ Zároveň sa ňou určuje cieľ, ku ktorému smerujú aj ostatné povinnosti z nájmu bytu. Je ním zabezpečenie podmienok pre plný a nerušený výkon práv nájomcu spojených s užívaním bytu.

Ako vyplýva z § 688 OZ, základným právom nájomcu je „užívať byt“,¹⁸ resp. bývať v ňom a to až do skončenia nájmu. Na plný a nerušený výkon tohto práva musí byť byt spôsobilý na riadne užívanie. Z toho dôvodu je (najmä) prenajímateľ povinný udržiavať byt v stave spôsobilom na riadne užívanie až do skončenia nájmu.¹⁹ Táto povinnosť vyplýva aj z doktríny tzv. ochrany nájomcov bytu (§ 685 ods. 1 OZ) a zodpovedá aj dikcii ustanovenia § 691 OZ, podľa ktorého je prenajímateľ povinný odstrániť závalu brániace „riadnemu užívaniu bytu“, alebo ktorými je výkon nájomcovho práva ohrozený.²⁰ Čiastočný prienik vidíme aj prvej vete § 698 ods. 1, z ktorej vyplýva povinnosť prenajímateľa odstrániť v byte alebo v dome závalu, ktorá podstatne alebo po dlhší čas zhoršuje ich „užívanie“.

Udržiavacia povinnosť sa vzťahuje na celý byt so všetkými jeho súčasťami a príslušenstvom.²¹ To platí aj pre každé zariadenie alebo vybavenie, bez ktorého byt nie je možné riadne užívať. Z predošlých kapitol vyplýva, že byt musí byť vybavený (aj) fungujúcou varnou platňou,²² ktorá je kompatibilná s jeho technologickým vybavením. V opačnom prípade byt neposkytuje všetky podmienky na plnohodnotné bývanie, resp. riadne užívanie. Z tohto pohľadu je samozrejmé, že v stave spôsobilom na riadne užívanie musí byť aj samotná varná platňa, ktorá je umiestnená v byte.

Tomu zodpovedajú aj závery v spomínanom rozhodnutí z 3. júna 1977, kde je znefunkčnenie sporáka označované za závalu brániacu riadnemu užívaniu bytu alebo ohrozujúcu výkon nájomcovho práva v zmysle § 691 OZ, ktorú je prenajímateľ povinný odstrániť. Ako sme uviedli vyššie, tieto závery sa musia vzťahovať aj na varnú platňu ako alternatívu sporáka.

V tejto súvislosti nie je podstatné, či varná platňa je alebo nie je súčasťou bytu v zmysle § 120 ods. 1 OZ. Varná platňa spravidla býva súčasťou bytu, resp. kuchyne, najmä ak je s ňou pevne spojená a zároveň je napojená na rozvody v byte.²³ V takom prípade nie je samostatnou vecou a nasleduje právny osud kuchyne, resp. bytu. Avšak udržiavacia povinnosť sa vzťahuje aj na samostatnú varnú platňu ako voľne stojaci spotrebič. Podstatné je, aby bol byt vybavený fungujúcou varnou platňou, alebo alternatívnym zariadením na tepelnú úpravu potravín.

Je pochopiteľné, že stav bytu pri jeho odovzdaní je plne v zodpovednosti prenajímateľa. Avšak udržiavacia povinnosť je čiastočne prenesená aj na nájomcu.²⁴ Prenajímateľ je vo všeobecnosti povinný *udržiavať* varnú platňu v stave spôsobilom na riadne užívanie, najmä zabezpečovať všetky udržiavacie práce, opravy, odstraňovanie závalov a tak ďalej, vtedy a len vtedy, keď:

- nejde len o jej drobné opravy súvisiace s jej užívaním alebo náklady spojené s jej bežnou údržbou, ktoré má podľa § 687 ods. 2 OZ „uhrádzať“ nájomca²⁵ a zároveň
- nejde len o závaly alebo poškodenia, ktoré spôsobil nájomca alebo tí, ktorí s ním bývajú; tieto je podľa § 693 Občianskeho zákonníka povinný „odstrániť“ nájomca.²⁶

To znamená, že udržiavacia povinnosť je na prenajímateľovi, okrem výnimiek, kedy sa o varnú platňu má postarať nájomca. Ak by napríklad v priebehu nájmu došlo k neopraviteľnej závale varnej platne, ktorá ju celkom znefunkční, tak ak ju nespôsobil nájomca alebo osoby, za ktoré nájomca zodpovedá podľa § 693 OZ, prenajímateľ je povinný byt bezodkladne vybaviť novou varnou platňou. Kým sa tak nestane, v zmysle § 698 ods. 1 OZ by nájomca mal mať nárok na zľavu z nájomného z dôvodu, že je podstatne zhoršené užívanie bytu.²⁷

Na ťahu by bol nájomca, ak by napr. bola pokazená iba tryska na horáku. V takom prípade by totiž nemohlo ísť o závaly brániace riadnemu užívaniu bytu alebo ohrozujúce výkon nájomcovho práva podľa § 691 OZ. Stačilo by vykonať drobnú opravu v zmysle § 5 ods. 1 v spojení s prílohou č. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov, ktorú má uhradiť nájomca podľa § 687 ods. 2 OZ. Výnimkou je situácia, kedy potreba drobnej opravy alebo bežnej údržby vznikne ešte v čase pred odovzdaním bytu nájomcovi podľa § 687 ods. 1 OZ. V takom prípade pôjde o porušenie zákonnej povinnosti prenajímateľa odovzdať nájomcovi byt v stave spôsobilom na riadne užívanie. Táto leží výlučne na ramenách prenajímateľa a nájomca je oprávnený trvať na jej splnení na náklady prenajímateľa aj po prevzatí bytu od prenajímateľa.²⁸

ako *lex specialis* však povinnosť odstraňovania závalov a poškodení v dome, ktoré spôsobil nájomca alebo tí, ktorí s ním bývajú, prenáša na nájomcu.

18 Kol. autorov: Občiansky zákonník s rozsiahlym komentárom a judikatúrou. Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. 11. vydanie. Bratislava: Nová práca, 2019, s. 545.

19 Tento názor zdieľajú viacerí autori. Vid' napr. FEKETE, Imrich. In: FEKETE, I. a kol.: Nájomná zmluva v procese rekodifikácie súkromného práva. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2014, s. 171; KERECMAN, Peter. In: ŠTEVČEK, M. a kol.: Občiansky zákonník II. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2565; PLANK, J. In: VOJČÍK, P. a kol.: Občiansky zákonník. Stručný komentár. 3. vydanie. Bratislava: Iura edition, 2010, s. 934.

20 FEKETE, Imrich. In: FEKETE, I. a kol.: Nájomná zmluva v procese rekodifikácie súkromného práva. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2014, s. 171.

21 Ref. 10.

22 Ref. 7.

23 V tejto súvislosti vid' aj Prílohu č. 2 zákon č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, v znení účinnom do dňa 31. 12. 2003, kde sa v rámci zoznamu tovarov, ktoré sa pevne zabudovávajú ako súčasť stavby, uvádzajú (aj) „plynové

variče“ a „sporáky“
(pod č. kódom 7321).

- 24 Vid'. Kol. autorov:
Občiansky zákonník
s rozsiahlym kome-
ntárom a judikatúrou.
VIII. vydanie. Bratisla-
va: Nová práca, 2013,
s. 514.
- 25 Teoreticky aj v týchto
prípadoch by udržia-
vanie mal vykonať pre-
najímateľ (na náklady
nájomcu), avšak v praxi
býva jednoduchšie,
keď sa o to postará
nájomca.
- 26 Ak sa zmluvné strany
nedohodnú inak.
- 27 Za predpokladu, že
nájomca si riadne splnil
notifikačnú povinnosť
a umožnil odstrá-
nenie závad podľa
§ 692 ods. 2 OZ. Vid'.
KRAJČO, J.: Občiansky
zákoník pre prax.
Komentár. Judikatúra.
3. zväzok. Bratisla-
va: Eurounion, 2015,
s. 2984 a 2986.
- 28 § 7 nariadenia vlády
č. 87/1995 Z. z.,
ktorým sa vykonávajú
niektoré ustanovenia
Občianskeho zákoní-
ka, v znení neskorších
predpisov.
- 29 Táto podmienka je
vypustená z právnej
úpravy ČR.
- 30 § 692 ods. 1 OZ.
- 31 S výnimkou oznámenia
závady a uskutočnenia
výzvy na jej odstrá-
nenie sú všetky tieto
podmienky vypustené
z právnej úpravy ČR;
Vid'. aj KRAJČO, J.:
Občiansky zákonník
pre prax. Komentár.
Judikatúra. 3. zväzok.
Bratislava: Eurounion,
2015, s. 2984.
- 32 § 692 ods. 1 OZ.

3. Nezodpovedný prenajímateľ

V prípade, že si prenajímateľ nesplní povinnosť a neuvedie varnú platňu do spôsobilého stavu, v zmysle § 691 OZ sa o to môže postarať nájomca vo vlastnej réžii a žiadať náhradu nákladov. Musia byť však kumulatívne splnené nasledovné podmienky, resp. zákonom predpísaný postup:

1. Ide o závalu, ktorá bráni riadnemu užívaniu bytu alebo ktorou je výkon nájomcovho práva ohrozený;²⁹
2. Nájomca prenajímateľovi oznámil³⁰ závalu varnej platne a vyzval ho, aby ju opravil v (primeranej) lehote určenej nájomcom s upozornením, že ak ju prenajímateľ neopraví v tejto lehote, nájomca ju opraví sám a bude si u prenajímateľa nárokovat náhradu účelne vynaložených nákladov;³¹
3. Nájomca prenajímateľovi umožnil odstrániť závalu;³²
4. Prenajímateľovi márne uplynula lehota na odstránenie závalu.³³

Tento postup chráni vlastnícke alebo iné užívacie právo prenajímateľa pred svojvoľným alebo neprimeraným zásahom nájomcu. Po kumulatívnom splnení jednotlivých podmienok nájomca môže zabezpečiť opravu namiesto prenajímateľa a následne žiadať, aby mu prenajímateľ poskytol náhradu účelne vynaložených nákladov.

Na okraj poznamenávame, že oznámenie závalu spolu s výzvou na jej odstránenie v primeranej lehote a upozornením na následky márneho uplynutia lehoty sú jednostranný právny úkon, ktorý nemá predpísanú formu.³⁴ To isté platí aj pre uplatnenie náhrady účelne vynaložených nákladov.³⁵ Napriek tomu však odporúčame komunikovať písomne, kvôli ľahšiemu uneseniu dôkazného bremena v prípadnom súdnom spore.

Nájomca môže závalu odstrániť osobne alebo prostredníctvom inej osoby. Závalu však môže odstrániť iba v nevyhnutnej miere.³⁶ Nevyhnutnou mierou je najmä uvedenie varnej platne do takého stavu, aký umožňuje jej riadne užívanie a neohrozuje výkon nájomcovho práva.³⁷ Závalu nemusí byť „komplexne“ odstránená, pokiaľ to nebude nevyhnutné.³⁸ Zároveň by sa mal nájomca vyhnúť stavebným úpravám, ako aj iným podstatným zmenám v byte bez súhlasu prenajímateľa v zmysle § 694 OZ. Tieto však v prípade opravy alebo výmeny varnej platne štandardne nehrozia.

Následne má nájomca právo požadovať od prenajímateľa náhradu nákladov účelne vynaložených na odstránenie závalu. Z výzvy na prenajímateľa musí byť zrejmý dôvod a výška náhrady.³⁹ Musí ísť o „náklady objektívne potrebné na odstránenie“ predmetnej závalu „v danom mieste a čase“, ktoré boli skutočne (a preukázateľne) vynaložené na obnovenie stavu, ktorý nebráni riadnemu užívaniu bytu a neohrozuje výkon nájomcovho práva. Môžu zahŕňať aj hodnotu práce nájomcu, ak závalu odstránil osobne.⁴⁰ Správne vyčíslenie a preukázanie nákladov je veľmi dôležité aj v prípadnom súdnom spore. Zároveň treba upozorniť, že právo na náhradu nákladov musí nájomca uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu. V tomto prípade ide len o poriadkovú lehotu.⁴¹ Právo však zanikne, ak sa u prenajímateľa neuplatní do šiestich mesiacov od odstránenia závalu. Včasným uplatnením práva na náhradu začína plynúť trojročná premlčacia doba (§ 102 OZ), počas ktorej je možné podať žalobu na plnenie zo strany nájomcu.⁴²

Dodržaním jednotlivých fáz podľa § 691 OZ si nájomca uľahčí ďalšie vymáhanie nárokov. V praxi však naopak dochádza k častému nedodržiavaniu predpísaného postupu zo strany nájomcov, ktorí si tým zbytočne skomplikujú vlastnú situáciu. Pravdepodobným dôvodom tejto kolízie je nedostatočná znalosť zákona, ktorá však neospravedlňuje. Prípadne sa zmluvné strany spoliehajú na „džentlmen-ské“ dohody, ktoré však v prípade sporu zlyhávajú ako prvé. Aj v tomto prípade platí, že dodržiavanie litery zákona posilňuje vyjednávaciu pozíciu sporovej strany.

4. Záver

Po dôkladnom preskúmaní právnej úpravy, judikatúry, odbornej literatúry, ako aj s prihliadnutím na bežnú hospodársku prax sme dospeli k záveru, že prenajímateľ je povinný zabezpečiť, aby bol byt vybavený funkčnou varnou platňou alebo sporákom. Túto povinnosť má už v čase odovzdania bytu nájomcovi. Následne je povinný udržiavať tento stav až do skončenia nájomného vzťahu. Udržiavacia povinnosť prenajímateľa je však limitovaná povinnosťami nájomcu a inými výnimkami, v prípade ktorých prenajímateľ nebude zodpovedať za stav varnej platne.

Zmluva o nájme bytu je jeden z najpoužívanějších zmluvných typov vôbec. Bežne ju uzatvárajú fyzické osoby a spotrebitelia, ktorí nemajú právnické vzdelanie. Priamym predmetom tejto zmluvy je nájom bytu, nepriamym je samotný byt. Nejde teda o komplikovaný zmluvný vzťah, kde by mohol byť dôvodný predpoklad, že skúmanie základných práv a povinností si vyžiada hlbkové štúdium judikatúry a odbornej literatúry. Momentálna právna úprava nájmu bytu nemôže stačiť potrebám modernej hospodárskej praxe, ak sa (aj) pri tých najbežnejších situáciách musíme obracať na odbornú spisbu. Niet sa však čomu diviť, keďže táto právna úprava vychádza ešte z niekdajšieho socialistického inštitútu tzv. osobného užívania bytov, ktorý bol zrušený začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia. Tento stav by bolo vhodné vyriešiť v rámci rekodifikácie nášho Občianskeho zákonníka, ktorá by sa v tomto rozsahu mohla inšpirovať aj právnou úpravou Českej republiky.

Do novej právnej úpravy by bolo vhodné zakotviť napríklad všeobecnú definíciu bytu⁴³ a definitívne určiť jeho právnu povahu,⁴⁴ zjednotiť právnu povahu príslušenstva bytu a jeho vzťahu k bytu ako takému,⁴⁵ definovať stav, kedy je byt spôsobilý na riadne užívanie,⁴⁶ zdôrazniť všeobecnú a teleologickú povahu povinnosti prenajímateľa zabezpečiť nájomcovi plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu (§ 687 ods. 1 OZ), kodifikovať subsidiaritu tejto hlavnej povinnosti k ostatným (čiastkovým) povinnostiam⁴⁷ (pokiaľ to ich povaha nevylučuje) a zároveň zakotviť stručný demonštratívny výpočet základných činností, ktoré pod túto povinnosť spadajú, vrátane udržiavania bytu v stave spôsobilom na riadne užívanie.⁴⁸

Použitá literatúra

- DULAKOVÁ JAKÚBEKOVÁ, Denisa, FEKETE, Imrich, DULAK, Anton, DANIŠOVIČOVÁ, Lucia, KRIŽAN, Martin, DOBROVODSKÝ, Róbert a kol.: Zmluvy o prenechaní veci na užívanie (nájomné zmluvy, zmluva o ubytovaní, zmluva o pôžičke a výpožičke a timesharingová zmluva). S komentárom. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, 808 s. ISBN: 978-80-7179-292-5.
- DULAKOVÁ JAKÚBEKOVÁ, Denisa, FEKETE, Imrich, KRIŽAN, Martin: Nájomná zmluva v procese rekodifikácie súkromného práva. Prvé vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2014, 496 s. ISBN: 978-80-89603-26-8.
- FEKETE, Imrich: Občiansky zákonník. 4. zväzok. Záväzkové právo – zmluvy. Veľký komentár, 2. aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2015, 949 s. ISBN: 978-80-8155-042-3.
- FEKETE, Imrich: Občiansky zákonník. Komentár. Bratislava : Epos, 2007, 1062 s. ISBN: 978-80-8057-688-2.
- ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol.: Občiansky zákonník II. § 451 – 880. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019, 1578 s. ISBN: 978-80-7400-770-5.
- Kolektív autorov: Občiansky zákonník s rozsiahlym komentárom a judikatúrou po poslednej novele vykonanej zákonom NR SR č. 69/2012 Z. z. Platný od 1. apríla 2013. VIII. Doplnené vydanie. Bratislava : Nová práca, 2013, 676 s. ISBN: 978-80-89350-40-7.
- Kolektív autorov: Občiansky zákonník s rozsiahlym komentárom a judikatúrou o poslednej novele vykonanej zákonom NR SR č. 25/2019 Z. z. Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. 11. doplnené vydanie. Bratislava : Nová práca, 2019, 709 s. ISBN: 978-80-89350-83-4.
- KOREC, Štefan, PRÁZNOVSKÝ, Alexander.: Všetko o bytoch. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : Nová práca, 2005. 263 s. ISBN: 80-88929-51-2.
- KRAJČO, Jaroslav: Občiansky zákonník pre prax. Komentár. Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, EŠLP. 3. zväzok (§ 588 – § 880). Bratislava : Eurounion, 2015, 3744 s. ISBN: 978-80-89374-32-8.
- LAZAR, Ján, ARNOLDOVÁ, Marianna, DOBROVODSKÝ, Róbert, DULAK, Anton, DULAKOVÁ JAKÚBEKOVÁ, Denisa, JURČOVÁ, Monika, KIRSTOVÁ, Katarína, KUBÍČKOVÁ, Gabriela, NOVOTNÁ, Marianna, RICHTEROVÁ, Natália, VALOVÁ, Katarína: Občianske právo hmotné. Všeobecná časť, rodinné právo, vecné práva, dedičské právo. 1. zväzok. Druhé, doplnené a prepracované vydanie. Bratislava : Iuris Libri, 2018, 726. s. ISBN: 978-80-89635-35-1.
- 33 Vid'. PETROVÁ, M. – GANDELOVÁ, M.: Nájom a prenájom bytov a nebytových priestorov. Bratislava : Epos, 1998, s. 15.
- 34 FEKETE, Imrich. In: FEKETE, I. a kol.: Nájomná zmluva v procese rekodifikácie súkromného práva. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2014, s. 209 – 210.
- 35 STRAPÁČ, Peter. In: STRAPÁČ, P. a kol.: Nájomné vzťahy v súkromnom práve. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015, s. 205.
- 36 Toto obmedzenie je po novom vypustené z textového znenia právnej úpravy ČR.
- 37 KRAJČO, J.: Občiansky zákonník pre prax. Komentár. Judikatúra. 3. zväzok. Bratislava : Eurounion, 2015, s. 2984.
- 38 Ref. 35.
- 39 Tamže.
- 40 Ref. 37.
- 41 PLANK, J. In: VOJČÍK, P. a kol.: Občiansky zákonník. Stručný komentár. 3. vydanie. Bratislava : Iura edition, 2010, s. 925.
- 42 KEREČMAN, Peter. In: ŠTEVČEK, M. a kol.: Občiansky zákonník II. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 2578 – 2579.
- 43 Vid'. § 2236 ods. 1 zákona č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „ČOZ“).
- 44 Za súčasného právneho stavu byt nie je považovaný za vec

v právnom zmysle (§ 118 OZ). Jeho špecifická povaha je však príbuzná nehnuteľnostiam (§ 119 ods. 2 OZ); k tomu pozri napr. § 3 ods. 2 Zákona č. 182/1993 Z. z. V ČR je byť považovaný za súčasť tzv. jednotky, ktorej povaha je však nejasná; por. rozpor v § 1159 a § 498 ods. 1 a 2 ČOZ.

45 K nejednotnosti názorov pozri aj: VALACHOVIČ, Marek. In: VALACHOVIČ, M.: Vlastníctvo bytov. Bratislava: C. H. Beck, 2015, s. 57 – 58; FEKETE, Imrich. In: FEKETE, I. a kol.: Nájomná zmluva v procese rekodifikácie súkromného práva. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2014, s. 147 – 148; NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1455/2008 z 2. 6. 2008.

46 Por. § 2243 ČOZ.

47 Napr. k § 684, § 687 ods. 2, § 691, § 692 ods. 1, § 693 OZ a iným.

48 Vid'. § 2257 ods. 1 ČOZ.

LYSÝ, Miroslav, MLKVÝ, Matej, MLKVÁ ILLÝOVÁ, Zuzana, PODOLEC, Ondrej, MARTINCOVÁ, Lenka, KÖSZEGHY, Adam: Slovenské právne dejiny II. Vývoj súkromného a trestného práva na Slovensku od najstarších čias po súčasnosť. Šamorín: Heuréka, 2021, 195 s. ISBN: 978-80-8173-124-2.

PETROVÁ, Marcela, GANDELOVÁ, Marcela: Nájom a prenájom bytov a nebytových priestorov. Bratislava: Epos, 1998, 256 s. ISBN: 80-8057-051-5.

STRAPÁČ, Peter, ĎURANA, Marián, MURÁNSKA, Jana: Nájomné vzťahy v súkromnom práve (Nájomná zmluva o podnikateľskom nájme hnutel'ných vecí podľa Občianskeho zákonníka, zákon o krátkodobom nájme bytu, zákon o nájme a podnájme nebytových priestorov). Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015, 379 s. ISBN: 978-80-8168-209-4.

VALACHOVIČ, Marek: Vlastníctvo bytov. Bratislava: C. H. Beck, 2015, 320 s. ISBN: 978-80-89603-38-1.

VOJČÍK, Peter, KRAJČO, Jaroslav, LALÍK, Milan, MAZÁK, Ján, PLANK, Karol, ŤAPÁK, Jozef: Občiansky zákonník. Stručný komentár. Tretie, doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: Iura edition, 2010, 1282 s. ISBN: 978-80-8078-368-6.

Právne predpisy

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník

Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov, v znení neskorších predpisov (zrušený)

Zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, v znení účinnom do dňa 31. 12. 2003

Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

Súdne rozhodnutia

Rozsudok Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky sp. zn. 3 Cz 32/77 z dňa 3. 6. 1977.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 1412/99 z dňa 27. 6. 2001.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 566/99 z dňa 12. 9. 2001.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 2195/2003 z dňa 20. 1. 2004.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 186/2005 z dňa 26. 10. 2005.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 1455/2008 z dňa 2. 6. 2008.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 62/2010 z dňa 14. 2. 2013.

JUDr. Ján Keselý, LL.M. je advokátsky koncipient pôsobiaci v Bratislave. Vo svojej praxi sa zameriava na súkromné právo, najmä na zastupovanie klientov v civilných sporoch pred súdmi a inými orgánmi verejnej moci, ako aj na občianske, obchodné a zmluvné právo a právo nehnuteľností. Praktické skúsenosti má aj v oblasti verejného obstarávania a trestného práva.
jan.kesely.1@gmail.com

Procesná koncentrácia a poučovacia povinnosť súdu v sporovom konaní

JUDr. Dalibor Vyhnálik, PhD.

ABSTRAKT

Článok analyzuje vzťah sudcovskej a zákonnej procesnej koncentrácie ku všeobecnej poučovacej povinnosti súdu v civilnom sporovom poriadku z pohľadu advokátskej praxe. Popisuje, kde leží hranica medzi oprávneným poučením a zásahom do nestrannosti súdu, a navrhuje praktické postupy, ako zabrániť „prepadnutiu“ kľúčových tvrdení a dôkazov, pričom zohľadňuje aj nedávnu judikatúru R 29/2025 a relevantné rozhodnutia ÚS SR, ESĽP a Súdneho dvora EÚ.

Kľúčové slová: civilné sporové konanie; procesná koncentrácia; sudcovská koncentrácia; zákonná koncentrácia; poučovacia povinnosť; spravodlivý proces; rovnosť zbraní.

ABSTRACT

Procedural concentration and the court's duty to instruct in civil contentious proceedings.

The article analyses the relationship between judicial and statutory procedural concentration and the general duty of court instruction under the Slovak Civil Dispute Procedure Code from the perspective of legal practice. It explains where the line lies between legitimate guidance and an infringement of judicial impartiality and proposes practical tools to prevent key allegations and pieces of evidence from “falling through the cracks”. The analysis takes into account the recent unifying decision R 29/2025 of the Supreme Court of the Slovak Republic as well as relevant case law of the Constitutional Court, the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union.

Keywords: civil litigation; procedural concentration; judicial concentration; statutory concentration; duty to instruct; fair trial; equality of arms.

1. Úvod

Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) kladie výrazný dôraz na rýchlosť a hospodárnosť konania, čo sa odráža už v základných zásadách, podľa ktorých má súd vec čo najrýchlejšie prejednať a rozhodnúť, predchádzať zbytočným prieťahom a konať bez neprimeraného zaťažovania strán sporu.¹ Procesná koncentrácia je jedným z významných právnych nástrojov, ktoré majú tento cieľ naplňovať.² Toto normatívne nastavenie súvisí najmä s čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, pričom rešpektuje zásadu procesnej ekonomie a arbitrárneho poriadku.³

Súčasne však civilné konanie musí rešpektovať ústavne garantované právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces, najmä právo na prístup k súdu a na to, aby spor bol rozhodnutý po riadnom vypočutí strán v konaní vedenom podľa zákona a bez prekvapivých rozhodnutí. Tieto garancie vyplývajú z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.⁴

Článok sa zameriava na vzťah dvoch inštitútov CSP. Procesnej koncentrácie (sudcovskej a zákonnej) a všeobecnej poučovacej povinnosti súdu, a to z praktického pohľadu advokáta, pričom vychádza z toho, že práve ich kombinácia v konkrétnom konaní určuje, aký skutkový a dôkazný materiál sa vôbec dostane pred súd a do akej miery sú strany schopné tento procesný rámec efektívne využiť. Ambíciou je ukázať, kedy je koncentrácia „tvrdá“, kde leží hranica medzi legitímnym poučovaním a zásahom do nestrannosti súdu a ako nastaviť procesnú

1 CSP, čl. 17; porovnaj nález ÚS SR, I. ÚS 324/2017; nález ÚS SR, III. ÚS 62/2020 CSP, § 149 až § 154; nález ÚS SR, IV. ÚS 19/2018,

2 Porov. najmä Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánková, J. – Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, 2. vyd., Praha: C. H. Beck, 2022; Števček, M. a kol.: Civilné právo procesné. Úvod do civilného procesu a sporové konanie, Bratislava: C. H. Beck, 2022; Králik, J.: Civilné procesné právo – všeobecná časť, Bratislava: Wolters Kluwer, 2019

3 čl. 17 CSP; nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 410/2017

4 Obsah zásady „rovnosti zbraní“ a kontradiktórnosti v civilnom procese dlhodobo rozvíja judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä rozsudok *Dombo Beheer B. V. proti Holandsku* z 27. 10. 1993, č. 14448/88, a *Ankerl proti Švajčiarsku* z 23. 10. 1996, č. 17748/91, HARRIS, David – O'BOYLE, Michael – WARBRICK, Colin. *Law of the European Convention on Human Rights*. 4. vyd. Oxford : Oxford University Press, 2018

5 Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánková, J. – Tomašovič, M. a kol.: *Civilný sporový poriadok*. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022

6 Porov. Števček, M. a kol.: *Civilný sporový poriadok*. Komentár, 2. vyd., 2022; Števček, M. a kol.: *Civilné právo procesné. Úvod do civilného procesu a sporové konanie*, 2022; *Podobníková, I.: Poučovací (manudukčná) povinnosť súdu, Personálny a mzdový poradca podnikateľa 14–15/2016; Magočová, B.: Koncentrácia konania v praxi: ako ju súdy reálne uplatňujú...*, EPI, 2020; *Zahradníková, R.: Prvky moderného kontinentálneho civilného procesu potrebné pro zefektivnění poskytování soudní ochrany*, Brno: Masarykova univerzita, 2013; Harris, D. – O'Boyle, M. – Warbrick, C.: *Law of the European Convention on Human Rights*, Oxford : OUP, 2018, CRAIG, Paul – DE BÚRCA, Gráinne. *EU Law: Text, Cases, and Materials*. 7. vyd. Oxford : Oxford University Press, 2020

7 porov. Števček, M. a kol.: *Civilný sporový poriadok*. Komentár, 2. vyd., komentár k § 149 CSP;

stratégiu tak, aby tvrdenia a dôkazy „neprepadli“. ⁵ Zároveň sa text opiera o aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, ESĽP a Súdneho dvora EÚ, ako aj o novšiu literatúru k CSP, aby mal pre advokátsku prax nielen popisný, ale aj metodický a argumentačný prínos. ⁶

2. Normatívny rámec procesnej koncentrácie a poučovania

CSP výslovne definuje prostriedky procesného útoku a procesnej obrany v § 149. Ide najmä o skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Zákon pritom vedome spája úpravu týchto prostriedkov s koncentráciou konania v rámci jedného dielu, čím zdôrazňuje, že nejde len o „technické“ nástroje, ale o jadro kontradiktórneho sporu, na ktoré sa viažu časové limity sudcovskej a zákonnej koncentrácie. ⁷

Skutkové tvrdenia musia byť pravdivé a úplné a týkať sa podstatných a rozhodujúcich skutočností sporu; súd môže strany požiadať o doplnenie skutkových tvrdení, ak je to potrebné na zistenie rozhodujúcich okolností. ⁸

Skutkové tvrdenia, ktoré protistrana výslovne nepoprie, sa považujú za nesporné, pričom popretie tvrdení o vlastnom konaní alebo vnímaní je účinné len vtedy, ak strana uvedie vlastné skutkové tvrdenia. ⁹

Hmotnoprávna námietka je osobitný prostriedok procesnej obrany, ktorým strana spôsobuje zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. ¹⁰ Ústavný súd SR v súvislosti s týmito ustanoveniami výslovne zdôraznil, že návrhy na dokazovanie ako prostriedky procesného útoku a obrany sú časovo limitované sudcovskou a zákonnou koncentráciou konania. ¹¹

Sudcovskú koncentráciu upravuje § 153 CSP. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a obrany „včas“, pričom zákon spresňuje, že nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Na prostriedky procesného útoku a obrany, ktoré neboli uplatnené včas, súd „nemusí prihliadnuť“, najmä ak by ich vykonanie vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo ďalšie úkony súdu; ak súd neprihliadne, musí to uviesť v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. ¹²

Ústavný súd vykladá sudcovskú koncentráciu ako normatívne vyjadrenie zásady arbitrážneho poriadku a procesnej ekonómie, pri ktorej sudca stanovuje záväzné lehoty a koncentruje procesné úkony strán, pričom nedodržanie koncentrácie vedie k procesnej preklúzii daného úkonu. ¹³

Sudcovská koncentrácia tak vytvára „plávajúci“ časový rámec, v ktorom súd reaguje na priebeh konania a aktivitu strán. Judikatúra ÚS SR i NS SR zdôrazňuje, že jej použitie nesmie byť prekvapivé; požiadavka predvídateľnosti sa prejavuje najmä v tom, že súd má zreteľne označiť, dokedy môžu strany ešte efektívne uplatňovať nové tvrdenia a dôkazy a na záver jasne odôvodniť, prečo na niektoré neskoré prostriedky neprihliadol. ¹⁴

Zákonná koncentrácia je formulovaná stručne: prostriedky procesného útoku a obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP).

Ústavný súd pri posudzovaní zbytočných prietahov a procesnej ekonómie opakovane pripomenul, že povinnosťou všeobecných súdov je využívať inštitúty CSP vrátane sudcovskej a zákonnej koncentrácie tak, aby boli spory rozhodnuté v primeranej lehote. ¹⁵ Na rozdiel od sudcovskej koncentrácie tu zákon sám ustanovuje „tvrdý“ časový limit. Po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania už nie je priestor na predkladanie ďalších tvrdení a dôkazov, hoci výnimočne judikatúra pripúšťa nápravu prostredníctvom obnovenia dokazovania, ak to vyžadujú zásadné okolnosti spravodlivého procesu. ¹⁶ Zákonná koncentrácia je systémový nástroj na ukončenie „skutkovej“ fázy sporu a prechod k fáze čisto právneho posúdenia. ¹⁷

Pre advokátsku prax má mimoriadny význam aj nedávno publikované zjednocujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 29/2025. Právna veta R 29/2025 zdôrazňuje, že pravidlám sporového konania, ktoré sa riadi zásadou koncentrácie konania a objektívnym stavom existujúcim v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP), nebráni, ak sa uplatňovaný nárok preukáže vykonaním dôkazu, ktorý prišiel na rad až po vyslovení právneho názoru odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení a teda po koncentracii konania. Zároveň vychádza z toho, že ak

odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vráti na ďalšie konanie, strany môžu uvádzať nové skutočnosti a navrhovať nové dôkazy v rozsahu dôvodov zrušujúceho uznesenia, bez toho, aby boli limitované tým, že v predchádzajúcom konaní tieto možnosti nevyužili; účinky „pôvodnej“ koncentrácie tak ostávajú zachované len nad rámec dôvodov zrušujúceho uznesenia.¹⁸

R 29/2025 je dôležitým korektívom príliš formalistického chápania zákonnej koncentrácie: ukazuje, že po zrušení rozhodnutia sa koncentrácia „reštartuje“ v rozsahu dôvodov, pre ktoré bolo rozhodnutie zrušené. Pre advokáta to znamená jednak možnosť doplniť v ďalšom konaní tie tvrdenia a dôkazy, ktoré nadväzujú na právny názor odvolacieho súdu, jednak povinnosť systematicky analyzovať obsah zrušujúceho uznesenia a navietať naň vlastnú procesnú stratégiu.

Všeobecná poučovacia povinnosť súdu je upravená v § 160 CSP. Súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom CSP, pričom vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci; ak je však strana zastúpená advokátom alebo ide o subjekt s vlastnou právnickou expertízou, poučovacia povinnosť odpadá.¹⁹

Ústavný súd v nadväznosti na skoršiu úpravu v OSP judikoval, že všeobecná aj osobitná poučovacia povinnosť je prostriedkom ochrany procesne slabšej strany, ale po splnení tejto povinnosti nesie zodpovednosť za odstránenie väd svojho podania už samotná strana konania.²⁰

Práve v sporoch, kde sú strany zastúpené advokátmi, je preto zodpovednosť za zvládnutie účinkov koncentrácie vo veľkej miere na advokátovi.²¹ Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp. zn. 7Cdo/72/2024 a 7Cdo/263/2022 pripomenul, že rozsah poučovacej povinnosti prešiel vývojom smerom k posilneniu procesnej zodpovednosti strán; poučenie musí byť konkrétne, adresné a proporcionálne okolnostiam prípadu, avšak nemožno z neho robiť nástroj suplovania právneho zastúpenia.

Porušenie procesných pravidiel koncentrácie alebo poučovania môže viesť až k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolanie je prípustné, ak súd „nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.²²

Ústavný súd opakovane zdôraznil, že prepätý formalizmus pri výklade procesných predpisov, ktorého výsledkom je odmietnutie veci bez meritórneho preskúmania, je v rozpore s právom na prístup k súdu a so zásadou spravodlivého procesu.²³

Európsky rozmer spravodlivého procesu v kontexte koncentrácie konania sa prejavuje v dvoch líniiach. Po prvé, ESĽP v judikatúre k čl. 6 Dohovoru akceptuje existenciu procesných lehôt a koncentrácie, pokiaľ tieto sledujú legitímny cieľ právnej istoty a procesnej ekonomie a nevedú k odopretiu prístupu k súdu (napr. prípady *Dombo Beheer*, *Ankerl*, *Kraska* proti Švajčiarsku).

Taktiež Súdny dvor EÚ v rozhodnutiach *Peterbroeck* (C-312/93), *Palmisani* (C-261/95), *Unibet* (C-432/05) či *Impact* (C-268/06) vyložil princíp procesnej autonómie členských štátov tak, že vnútroštátne pravidlá (vrátane koncentrácie a lehôt) nesmú robiť výkon práv z práva EÚ prakticky nemožným alebo nadmieru sťaženým (zásada efektivity) a nesmú byť menej priaznivé než pravidlá pre obdobné čisto vnútroštátne situácie (zásada ekvivalencie).

Pre advokáta to znamená, že pri uplatňovaní nárokov založených na práve EÚ je potrebné vnímať koncentráciu aj prizmou týchto európskych limitov a v odôvodnených prípadoch argumentovať zásadou efektivity a rovnosti zbraní podľa čl. 6 Dohovoru a čl. 47 Charty základných práv EÚ.²⁴

3. Sudcovská koncentrácia konania: „mäkký“ režim

Sudcovská koncentrácia predstavuje priebežné „tvrdenie“ procesných požiadaviek v reakcii na správanie strán v konaní. Jej základom je kombinácia povinnosti strany konať starostlivo a cieľ konania má byť rýchly a hospodárny.

Súd pri aplikácii sudcovskej koncentrácie musí skúmať, či strana mohla určitý prostriedok procesného útoku alebo obrany (napríklad podstatné skutkové tvrdenie, zásadný dôkaz či hmotnoprávnu námietku) uplatniť skôr, ak by konala so zreteľom na uvedené ciele. Ak áno,

Ficová, S. – Števček, M. a kol.: *Občiansky súdny poriadok. Komentár*, Praha : C. H. Beck, 2014

8 ŠTEVČEK, Marek et al. *Civilné právo procesné. Úvod do civilného procesu a sporové konanie*. Bratislava : C. H. Beck, 2022, CSP, § 150 ods. 1 a 2.

9 CSP, § 151 ods. 1 a 2; porovnaj Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánková, J. – Tomašovič, M. a kol.: *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022

10 CSP, § 152; CSP, § 151 ods. 1 a 2; porovnaj Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánková, J. – Tomašovič, M. a kol.: *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022

11 ÚS SR, nález IV. ÚS 341/2021

12 CSP, § 153 ods. 2 a 3.

13 ÚS SR, nález IV. ÚS 341/2021; ÚS SR, nález III. ÚS 181/2022 Nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 181/2022 zdôrazňuje, že porušenie princípu procesnej ekonomie môže zakladať porušenie práva na spravodlivý proces; nález IV. ÚS 341/2021 rozpracúva sudcovskú koncentráciu ako prejav čl. 10 CSP – princípu arbitrážneho poriadku.)

14 ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Prvky moderného kontinentálneho civilného procesu potrebné pro zefektivnění poskytování soudní ochrany*. Brno: Masarykova univerzita, 2013.), IV. ÚS 385/2020; Števček a kol., *Civilný sporový poriadok. Komentár*, 2. vyd., § 153

15 ÚS SR, nález III. ÚS 62/2020; nález IV. ÚS 95/2018.

16 CSP, § 154; porovnaj ÚS SR, nález IV. ÚS 19/2018.

17 Komentár: Horváth, E. – Andrášiová, A.: *Civilný sporový poriadok – komentár*.

Bratislava: Wolters Kluwer, 2015, Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 385/2020, MAGO-ČOVÁ, B., Koncentrácia konania v praxi: ako ju súdy reálne uplatňujú. Personálny a mzdový poradca podnika- teľa, 2020, roč. XX, č. 4.)

18 R 29/2025 – zverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, 3/2025

19 CSP, § 160 ods. 1 až 3.

20 PODOBNÍKOVÁ, I. Poučova- cia (manudukčná) povinnosť súdu. Personálny a mzdový poradca podnikateľa, 2016, roč. XX, č. 14 – 15.), ÚS SR, nálež II. ÚS 675/2016; m. m. I. ÚS 540/2015, I. ÚS 447/2022

21 CSP, § 160 ods. 3; CSP, § 151 ods. 1 a 2; porovnaj Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkino- vá, S. – Bajánková, J. – To- mašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022

22 CSP, § 419 a § 420 písm. f; porovnaj Správny súdny poriadok – SSP, § 440 písm. f.

23 Nález ÚS SR, I. ÚS 192/2015

24 CRAIG, Paul – DE BÚRCA, Gráinne. EU Law: Text, Cases, and Materials. 7. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2020.)

25 CSP, § 153 ods. 1 a 2; nálež ÚS SR, IV. ÚS 341/2021

26 ÚS SR, nálež III. ÚS 181/2022

27 KRÁLIK, J. Civilné pro- cesné právo. Všeobecná časť. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019, ÚS SR, nálež IV. ÚS 95/2018; I. ÚS 324/2017

28 CSP, § 154; CSP, § 151 ods. 1 a 2; porovnaj Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánko- vá, J. – Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022

môže naň neprihliadnuť, najmä ak by jeho vykonanie znamenalo ďalšie pojednávanie, nové dokazovanie či iné významné predĺženie konania.²⁵

Sudcovská koncentrácia je teda relatívne „mäkká“. Je založená na uvážení súdu, musí byť konkrétne zdôvodnená v rozhodnutí vo veci samej a je korigovateľná v odvolacom konaní. Zároveň je však prakticky veľmi významná: ak súd riadne odôvodní, prečo určitý neskoro predložený dôkaz alebo tvrdenie považuje za oneskorené a neprihliadne naň, môže to mať rozhodujúci dopad na výsledok sporu.²⁶

Súdy pri výklade § 153 CSP typicky zohľadňujú okrem okamihu, kedy sa strana o skutočnosti dozvedela, aj to, či bola skutková alebo právna situácia pre ňu predvídateľná a či mala reálnu možnosť konať skôr. V judikatúre sa opakovane zdôrazňuje, že cieľom koncentrácie nie je „na- chytať“ stranu, ale disciplinovať procesné správanie a zabrániť zneužívaniu práv na prieťahy.²⁷

4. Zákonná koncentrácia: „tvrdý“ limit

Zákonná koncentrácia podľa § 154 CSP zavádza jednoznačný časový limit: po vyhlásení uzne- senia, ktorým sa dokazovanie končí, už strany nesmú uplatňovať ďalšie prostriedky procesného útoku a obrany.

V praxi ide o „tvrdú“ koncentráciu z dvoch dôvodov:

- limit je daný priamo zákonom, nie uvážení súdu; na rozdiel od sudcovskej koncentrácie súd nemá diskrečnú právomoc „prihliadnuť“ na novoty po tomto okamihu,
- uznesenie o skončení dokazovania má procesne významnú funkciu: súd tým signalizuje, že skutkový stav považuje za dostatočne objasnený a prechádza k právnomu posúdeniu.²⁸

Ak by súd po skončení dokazovania predsa len vykonal nový dôkaz, spravidla by musel for- málne obnoviť dokazovanie tak, aby sa zachoval súlad s pravidlom § 154 CSP a právom strán vyjadriť sa k dôkazom.²⁹

Zákonná koncentrácia preto vyžaduje od advokáta, aby mal všetky kľúčové skutkové tvrde- nia a dôkazy uplatnené najneskôr do tohto procesného momentu.³⁰

Osobitnú pozornosť si zaslúži situácia, keď po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom pre- bieha nové konanie pred súdom prvej inštancie. R 29/2025 v tomto smere potvrdzuje, že zá- konná koncentrácia nesmie byť chápaná mechanicky; pri „druhom“ rozhodovaní v tej istej veci je potrebné akceptovať nové tvrdenia a dôkazy, pokiaľ nadväzujú na právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v zrušujúcom uznesení.

5. Poučovacia povinnosť a jej obmedzenia

V nadväznosti na vymedzenie sudcovskej a zákonnej koncentrácie sa žiada analyzovať posta- venie poučovacej povinnosti súdu ako normatívneho korektívu ich účinkov, osobitne vo vzťahu k procesne slabším stranám.

Koncept poučovacej (manudukčnej) povinnosti nie je novinkou CSP; nadväzuje na dlhoročnú tradíciu § 5 Občianskeho súdneho poriadku. Pôvodný OSP kládol dôraz na aktívnu rolu súdu pri odstraňovaní nedostatkov podaní a pri ochrane procesne slabšej strany, čo viedlo k pomerne široko chápanej poučovacej povinnosti. Ústavný súd už v ére OSP judikoval, že táto povinnosť nesmie viesť k porušeniu zásady nestrannosti a rovnosti strán, zároveň však nesmie byť riešená tak, aby procesne neinformovaná strana reálne stratila prístup k súdu.³¹

CSP na túto tradíciu nadväzuje, no vedome ju modifikuje v duchu posilnenia kontradiktórnosti a procesnej zodpovednosti strán. Text § 160 CSP („v rozsahu ustanovenom týmto zákonom“) vyjadruje snahu limitovať poučovanie na tie situácie, kde zákon s poučením explicitne počíta, pričom vo všeobecnej rovine sa predpokladá vyššia „procesná gramotnosť“ procesných strán a ich zástupcov.³²

V procesnoprávnej rovine predstavuje princíp rovnosti sporových strán základný postulát, podľa ktorého žiadna zo strán nemá vo vzťahu k protistrane iné než rovnocenné postavenie.

Tento princíp sa funkčne dopĺňa s poučovacou povinnosťou. Ak má byť každej strane garantovaná rovnaká procesná možnosť uplatňovania práv a povinností, musí mať o nich rovnakú vedomosť. Poučovanie tak plní funkciu korektívu potenciálnej nerovnosti strán, najmä ak ide o laické subjekty bez právneho zastúpenia.³³

Pre advokáta je dôležité vnímať, že poučovanie sa týka výlučne procesných práv a povinností – súd nemá poskytovať hmotnoprávne rady, navrhovať výhodné právne kvalifikácie či odporúčať konkrétnu procesnú stratégiu. V tomto zmysle je poučovanie legitímnym nástrojom na zabezpečenie rovnosti zbraní, nie na „pomoc“ jednej strane proti druhej.³⁴

Podľa § 160 ods. 3 CSP súd nemá poučovaciu povinnosť, ak je stranou štát, štátny orgán alebo právnická osoba, za ktorú koná osoba s právnickým vzdelaním, alebo ak je strana zastúpená advokátom či iným právnikom.

Z toho plynie:

- a) v typickom spore s právnymi zástupcami (advokátmi) súd nie je povinný osobitne upozorňovať na procesnú koncentráciu, lehoty či následky nečinnosti,
- b) plná zodpovednosť za zvládnutie režimu koncentrácie leží na advokátovi; nemožno sa spravodlivo dovoliavať toho, že súd nevysvetlil dôsledky neskorého dokazovania.³⁵

Napriek tomu Najvyšší súd SR zdôraznil, že všeobecná poučovacia povinnosť nie je len abstraktnou zásadou, ktorá by sa uplatnila len tam, kde zákon na ňu výslovne odkazuje; jej aplikačný priestor trvá „po celú dobu konania“, hoci jej rozsah musí byť primeraný situácii a okolnostiam prípadu.³⁶

Z rozhodnutí NS SR zároveň vyplýva, že nesplnenie poučovacej povinnosti samo osebe ešte neznamená porušenie práva na spravodlivý proces; relevantné je až vtedy, keď v konkrétnom procesnom kontexte reálne znemožní strane uplatniť jej procesné oprávnenia.³⁷

Nestrannosť sudcu je ústavnou požiadavkou a jej narušenie môže zakladať nielen dôvod zaujatosti, ale aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) a f) CSP (nesprávne obsadený súd; nesprávny procesný postup so zásahom do spravodlivého procesu).³⁸

Hranica medzi prípustným poučovaním a zásahom do nestrannosti sa v judikatúre a doktríne obvykle vymedzuje takto:

- a) legitímne poučenie: vysvetlenie všeobecných procesných práv (napr. právo podať odvolanie, lehota, forma), vysvetlenie dôsledkov zmeškania lehoty, upozornenie na nutnosť koncentrácie tvrdení a dôkazov do určitej fázy konania, ak je to strane zjavne nejasné,
- b) nepripustné poučovanie: navádzanie strany na uplatnenie konkrétnej hmotnoprávnej námietky (napr. premlčania), navrhovanie vhodnej právnej kvalifikácie, odporúčanie konkrétnej procesnej stratégie (napr. „odporúčam, aby ste zobrali žalobu sčasti späť“).³⁹

Ústavný súd SR v judikatúre k čl. 6 EDLP a čl. 46 Ústavy opakovane zdôrazňuje, že zásada rovnosti zbraní v civilnom konaní nebráni tomu, aby súd poučoval procesne slabšiu stranu, ale nesmie tým vytvoriť procesnú nerovnosť v prospech jednej strany na úkor druhej.⁴⁰

Pre advokáta to znamená, že nemôže spoliehať na to, že v klasickom sporovom prostredí súd upozorní na všetky procesné úskalí. Naopak, ak by súd zjavne prekročil hranicu poučovania a „poradil“ druhej strane spôsob obrany, je namieste uvažovať o procesných námietkach (vrátane námietky zaujatosti) a prípadnom využití opravných prostriedkov.⁴¹

6. Poučovacia povinnosť v jednotlivých štádiách civilného sporového konania

Prepojenie koncentrácie a poučovania sa najzreteľnejšie prejavuje vtedy, keď sa na ne pozrieme prizmou jednotlivých štádií civilného sporového konania – od podania žaloby až po rozhodnutie vo veci samej. Pre praktickú procesnú stratégiu advokáta je užitočné analyzovať poučovaciu povinnosť nie abstraktne, ale v jednotlivých fázach konania, v ktorých sa prelína s účinkami sudcovskej a zákonnej koncentrácie.

Po začatí konania (doručením žaloby súdu) je prvým kľúčovým momentom doručenie žaloby žalovanému s výzvou na vyjadrenie. CSP predpokladá, že súd v tejto fáze poskytne žalovanému poučenie o jeho právach a povinnostiach, vrátane upozornenia na to, že na neskôr

29 CSP, § 154 v spojení s § 181 a § 179 CSP; nálež ÚS SR, IV. ÚS 19/2018, II. ÚS 385/2020; NS SR R 29/2025

30 CSP, § 149 až § 154 CSP, § 151 ods. 1 a 2; porovnaj Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánková, J. – Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. Zákonná koncentrácia a hranice dôkaznej iniciatívy strán. *Súkromné právo*, 2018, roč. 1, č. 2.)

31 napr. nálezy ÚS SR sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 50/2004

32 ÚS SR sp. zn. I. ÚS 447/2022

33 ÚS SR, nálež I. ÚS 324/2017; nálež IV. ÚS 18/2018

34 KRÁLIK, Ján. *Civilné procesné právo. Všeobecná časť*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2019

35 CSP, § 151 ods. 1 a 2; porovnaj Števček, M. – Ficová, S. – Baricová, J. – Mesiarkinová, S. – Bajánková, J. – Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022

36 NS SR, sp. zn. 7Cdo/263/2022; 7Cdo/72/2024

37 CSP, § 167 ods. 4 v spojení s § 153.

38 Ústava SR, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2; CSP, § 420 písm. e) a f).

39 ÚS SR, nálež II. ÚS 675/2016

40 Porov. nálež ÚS SR sp. zn. I. ÚS 447/2022 a judikatúru ESĽP – Dombo Beheer, Ankerl, HARRIS, David – O'BOYLE, Michael – WARBRICK, Colin. *Law of the European Convention on Human Rights*. 4. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2018

41 ÚS SR, nález II. ÚS 675/2016;
nález I. ÚS 540/2015,
ZOULÍK, F., Cesty práva.
Praha: Wolters Kluwer, 2012

42 CSP, § 52, § 53
a § 420 písm. e) a f).

43 Kucbel, D.: Vybrané otázky
zmeny žaloby v režime CSP,
Justičná revue 12/2017

44 CSP, § 150; nález ÚS SR,
IV. ÚS 19/2018

45 CSP, § 153, § 168 až § 172;
ÚS SR, nález IV. ÚS 95/2018

46 CSP, § 153 a § 154.

predložené skutkové tvrdenia a dôkazy nemusí prihliadnuť v dôsledku koncentrácie konania. V praxi toto poučenie býva súčasťou doručenia žaloby alebo samostatnej prílohy k predvolaniu na pojednávanie.

Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 339/2021 posudzoval situáciu, keď žalovaný namietal, že nebol riadne poučený o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 CSP. ÚS SR pripustil, že poučenie môže byť doručené aj v samostatnej listine priloženej k predvolaniu, pokiaľ je z nej jednoznačne zrejmý obsah poučenia a adresát má reálnu možnosť sa s ním oboznámiť.

Predbežné prejednanie sporu a prvé pojednávanie predstavujú štádium, v ktorom sa prejavuje sudcovská koncentrácia v „mäkkej“ podobe. Súd typicky vyzve strany, aby v určitom časovom horizonte doplnili skutkové tvrdenia a dôkazy; v odôvodnených prípadoch môže tieto lehoty výslovne koncentrovať. V tejto fáze má poučovanie predovšetkým funkciu „signalizačnú“ – upozorniť strany, že pri ďalšom dopĺňaní budú niesť riziko procesnej preklúzie.

Prakticky je pre advokáta dôležité, aby na takúto výzvu reagoval komplexne: ak súd výslovne uvedie, že na neskôr predložené tvrdenia a dôkazy nemusí prihliadnuť, je rozumné považovať túto výzvu za poslednú možnosť doplniť skutkový a dôkazný základ sporu bez zvýšeného rizika „prepadnutia“ neskorších návrhov.⁴²

V štádiu dokazovania súd vykonáva nariadené dôkazy a smeruje k procesnému míľniku, ktorým je vyhlásenie uznesenia o skončení dokazovania podľa § 154 CSP. V súlade s požiadavkou spravodlivého procesu by súd mal jasne signalizovať stranám, že sa blíži k ukončeniu dokazovania, a dať im priestor na záverečné návrhy a prípadné doplnenie dôkazných návrhov. Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 385/2020 zdôrazňuje, že vyhlásenie uznesenia o skončení dokazovania pred záverečnými rečami by bolo v rozpore so zmyslom zákonnej koncentrácie.

Poučovanie v tejto fáze môže mať podobu upozornenia, že po skončení dokazovania už spravidla nebude možné navrhovať nové dôkazy, a to ani vtedy, ak by k nim strana dodatočne dospela. Aj tu platí, že v sporoch s advokátmi je rozsah poučovania obmedzený, avšak práve zreteľné avizovanie blížiaceho sa skončenia dokazovania prispieva k predvídateľnosti rozhodnutia a k minimalizácii rizika, že koncentrácia bude pôsobiť prekvapivo.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje poučovanie v kontexte zmeny žaloby (§ 139 a nasl. CSP), podania protinávrhu (§ 142 CSP) či vydania rozsudku pre zmeškanie (§ 273 a § 274 CSP). Odborná literatúra poukazuje na to, že sudcovská koncentrácia v týchto situáciách úzko súvisí s dispozičnou zásadou a zásadou hospodárnosti – rozsiahle poučovanie o strategických možnostiach (napr. o výhodnosti zmeny žaloby) by už predstavovalo prekročenie hranice nestrannosti.⁴³

Na druhej strane, pri rozsudku pre zmeškanie je poučovanie o možnosti rozhodnúť kontumačne a o podmienkach takéhoto rozhodnutia integrálnou súčasťou spravodlivého procesu; absencia takého poučenia môže viesť k porušeniu práva na súdnu ochranu.

7. Procesná koncentrácia v čase: „tvrdenie“ pravidiel počas konania

Predchádzajúce časti vytvorili normatívny a judikatúrny rámec koncentrácie aj poučovania; táto kapitola ich premieta do časovej osi konania, na ktorej je zrejmé, ako sa pravidlá pre uplatňovanie tvrdení a dôkazov postupne sprísňujú.

Z pohľadu advokáta je užitočné predstaviť si koncentráciu ako časovo vrstvený mechanizmus:

- i. Podanie žaloby/prvé vyjadrenie žalovaného – strany by už v tejto fáze mali uviesť jadro skutkového príbehu a základné dôkazy. Povinnosť uvádzať úplné a pravdivé rozhodujúce tvrdenia platí od začiatku konania.⁴⁴
- ii. Predbežné prejednanie sporu a prvé pojednávanie – priestor na doplnenie a spresnenie tvrdení a dôkazov, ale už v režime sudcovskej koncentrácie; čím neskôr je dôkaz označený, tým väčšie riziko, že súd ho označí za oneskorený.⁴⁵
- iii. Fáza ukončovania dokazovania – po faktickom vykonaní všetkých plánovaných dôkazov súd smeruje k vyhláseniu uznesenia o skončení dokazovania. Do tohto momentu možno ešte uplatniť nové prostriedky, ale sú už veľmi rizikové z pohľadu sudcovskej koncentrácie.⁴⁶

iv. Vyhlásenie uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí – okamih „tvrdého“ zlomového bodu zákonnej koncentrácie podľa § 154 CSP; po ňom už nové prostriedky útoku a obrany zásadne nepatria do konania.⁴⁷

Táto „časová os“ ukazuje, že kľúčová zodpovednosť advokáta nie je len v tom, čo do konania predloží, ale najmä kedy tak urobí. V konaniach, v ktorých po odvolaní nasleduje nové prvoinstančné konanie, treba navyše pridať „druhý cyklus“ koncentrácie – v medziach dôvodov zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu podľa R 29/2025.⁴⁸

8. Ako advokátovi „neprepadnú“ tvrdenia a dôkazy

V nadväznosti na uvedenú časovú os sa sústredíme na praktické východiská nastavovania procesnej stratégie v advokátskej praxi v podmienkach koncentrovaného konania a obmedzenej poučovacej povinnosti súdu.

Už pri prvotnom posúdení sporu by mal advokát:

- identifikovať rozhodujúce skutkové okruhy a dôkazné prostriedky,
- rozlíšiť, ktoré skutočnosti sú (alebo môžu byť) sporné, a ktoré môžu zostať nesporné v zmysle § 151 CSP,
- premyslieť si, či bude potrebné znalecké dokazovanie, listiny od tretích osôb alebo iné náročné dôkazy, ktoré si vyžadujú čas na zabezpečenie.

Čím skôr sú takéto dôkazy označené, tým nižšie je riziko, že súd na ne v rámci sudcovskej koncentrácie neprihliadne.⁴⁹

Pre žalobcu aj žalovaného platí:

- Komplexnosť skutkového príbehu: už v žalobe alebo prvom vyjadrení je potrebné uviesť všetky podstatné skutkové tvrdenia, nielen základné rámce sporu.
- Precízne popretie skutkových tvrdení protistrany: ak žalovaný skutky výslovne nepoprie, budú považované za nesporné.
- Dôkazný plán: ku každému rozhodujúcemu tvrdeniu by mal byť priradený dôkaz (alebo aspoň indícia, že dôkaz bude zabezpečený v určitej lehote – s návrhom na jej poskytnutie).
- Advokát by mal počítať s tým, že neskôršie „doplňanie“ pričasto narazí na sudcovskú koncentráciu, a preto by nemal kľúčové dôkazy odkladať na neurčito.⁵⁰

Dobrou praxou je koncipovať žalobu i vyjadrenie tak, aby obstáli aj ako podklad pre prípadné obnovené konanie po zrušení rozhodnutia – t. j., aby z nich bolo zrejmé, ktoré tvrdenia a dôkazy už boli uplatnené v prvej fáze konania a ktoré nadväzujú až na právny názor odvolacieho súdu (v duchu R 29/2025).

Ak súd poskytne poučenie (napr. o tom, že na neskôr predložené tvrdenia a dôkazy nemusí prihliadať), advokát by mal:

- zareagovať bezodkladne doplnením všetkého, čo ešte nebolo uvedené,
- ak to nie je objektívne možné, navrhnúť primeranú lehotu a zdokumentovať dôvody (napr. nemožnosť okamžite zabezpečiť znalecký posudok).⁵¹

Ak súd poučenie neposkytne tam, kde by to bolo vzhľadom na okolnosti opodstatnené, môže to byť argumentom v odvolaní alebo dovolaní, najmä ak bolo porušené právo na spravodlivý proces postupom súdu podľa § 420 písm. f) CSP.⁵²

Z praktického hľadiska možno spomenúť niekoľko opakujúcich sa pochybení:

- „Šetrenie si“ argumentov na neskôr – snaha „nevystrieľať všetku muníciu“ v úvodnej fáze konania, ktorá je v režime CSP vyslovene riziková.
- Nesystémové dopĺňanie tvrdení – dopĺňanie dôležitých skutkových tvrdení až po tom, čo protistrana úspešne napadne žalobu či dôkaznú situáciu.
- Podceňovanie významu uznesenia o skončení dokazovania – neskoré návrhy na vykonanie ďalších dôkazov po tomto okamihu sú spravidla bezúspešné.

Advokát by mal mať k procesnej koncentrácii vlastný „checklist“, ktorý systematicky prejde pred prvým pojednávaním, pred predbežným prejednaním sporu a bezprostredne pred skončením dokazovania.⁵³

47 CSP, § 154;

48 ÚS SR, nálež III. ÚS 181/2022, ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. Prvky moderného kontinentálneho civilného procesu potrebné pro zefektivnění poskytování soudní ochrany. Brno : Masarykova univerzita, 2013

49 CSP, § 153 ods. 1;

ÚS SR, nálež IV. ÚS 341/2021

50 ÚS SR, nálež III. ÚS 181/2022

51 ÚS SR, nálež II. ÚS 675/2016

52 ÚS SR, nálež I. ÚS 192/2015

53 porovnaj ÚS SR, nálež III. ÚS 181/2022

9. Procesné dôsledky nedodržania koncentrácie a poučovacích pravidiel

Procesné následky porušenia pravidiel koncentrácie alebo poučovania uzatvárajú obraz o tom, aký zásadný dopad majú tieto inštitúty na výsledok sporu aj mimo vecne-právnej roviny. Ak súd neprihliadne na tvrdenia alebo dôkazy s odvolaním sa na sudcovskú alebo zákonnú koncentráciu, musí to výslovne uviesť a odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej.⁵⁴

V odvolaní možno namietat:

- nesprávne posúdenie otázky, či strana mohla prostriedok uplatniť skôr,
- nedostatočné alebo chýbajúce odôvodnenie neprihliadnutia,
- porušenie zásady rovnosti zbraní, ak by súd miernejšie posudzoval oneskorené dôkazy protistrany.⁵⁵

V dovolacom konaní prichádza do úvahy najmä dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ak súd nesprávnym procesným postupom (napr. nepredvídateľným použitím koncentrácie, nedostatočným poučením v situácii, kde to možno očakávať, alebo selektívnym uplatnením koncentrácie len voči jednej strane) znemožnil strane účinne realizovať jej procesné práva a tým porušil jeho právo na spravodlivý proces.⁵⁶

Porušenie procesných pravidiel, ktoré sa neodzrkadlilo v náprave prostredníctvom opravných prostriedkov, môže v extrémnych prípadoch viesť aj k zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý za nesprávny úradný postup považuje aj porušenie účelu, ku ktorému postup orgánu verejnej moci smeruje.

Záver

Procesná koncentrácia a poučovacia povinnosť súdu sú v CSP navzájom previazané inštitúty, ktoré zásadne menia prostredie civilného sporového konania:

- Sudcovská a zákonná koncentrácia bránia „rozliezaniu“ sporu v čase a nútia strany – najmä prostredníctvom ich advokátov – sústrediť faktický a dôkazný materiál včas.
- Poučovacia povinnosť je úmyselne zúžená, najmä pri právne zastúpených stranách, čím sa posilňuje kontradiktórnosť a zodpovednosť strán za výsledok konania.

Judikatúra Najvyššieho súdu SR k § 420 písm. f) CSP jasne ukazuje, že nie každá prísna aplikácia koncentrácie je porušením spravodlivého procesu; rozhodujúce je, či ide o zjavné a kvalifikované porušenie kogentných procesných pravidiel, ktoré reálne znemožnilo strane realizovať jej procesné práva.⁵⁷ Na druhej strane, ani poučovanie nemôže byť bezbrehé – nesmie viesť k tomu, že súd začne suplovať procesnú stratégiu strán, čím by narušil vlastnú nestrannosť a rovnosť zbraní.⁵⁸

Novšie rozhodnutie R 29/2025 potvrdzuje, že koncentráciu nemožno chápať ako absolútnu prekážku vykonania dôkazov v ďalšom priebehu konania po zrušujúcom rozhodnutí; zároveň však podčiarkuje, že tento „relaxovaný“ režim sa viaže len na rámec dôvodov, pre ktoré odvolací súd pôvodné rozhodnutie zrušil. Všetko ostatné zostáva pod režimom pôvodnej koncentrácie.

„Tvrdosť“ koncentrácie sa postupne zvyšuje – od relatívne flexibilnej sudcovskej koncentrácie, ktorá umožňuje súdu neprihliadať na neskoré tvrdenia a dôkazy, až po zákonnú koncentráciu, ktorá po skončení dokazovania už zásadne neumožňuje rozširovanie skutkového a dôkazného základu. V tomto prostredí je kľúčové, aby advokát koncipoval žalobu a vyjadrenia tak, aby boli maximálne kompletne už v úvodných fázach, a aby si bol vedomý procesných míľnikov, pri ktorých „tvrdne“ režim uplatňovania nových tvrdení a dôkazov.

Súčasne musí súd aj pri aplikácii koncentrácie rešpektovať ústavne garantované právo na spravodlivý proces: rozhodnutia nesmú byť prekvapivé, odmietnutie dôkazov musí byť jasne a logicky odôvodnené a poučovanie nesmie skryto preferovať jednu stranu na úkor druhej. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, prichádza do úvahy korekcia prostredníctvom odvolania, dovolania a v krajnom prípade aj prostredníctvom ústavnej sťažnosti a nárokov na náhradu škody.⁵⁹

54 ÚS SR, nález IV. ÚS 341/2021

55 ÚS SR nález I. ÚS 192/2015

56 ÚS SR nález, I. ÚS 192/2015

57 NS SR: napr.
sp. zn. 5Obdo/10/2022,
5Obdo/18/2019,
9Cdo/167/2022

58 ÚS SR:
nález IV. ÚS 349/2020,

59 Ústava SR, čl. 46 a čl. 48;
EDĽP, čl. 6;
nález ÚS SR, I. ÚS 192/2015

Pre advokáta je preto významné:

- včas a komplexne formulovať skutkové tvrdenia a dôkazy,
- aktívne reagovať na procesné výzvy súdu a sledovať mŕľniky koncentrácie,
- dôsledne využívať opravné prostriedky, ak má za to, že koncentrácia bola uplatnená v rozpore so zákonom a ústavnými garanciami.

Pre advokáta tak procesná koncentrácia nepredstavuje len technické pravidlo, ale jadrovú súčasť procesnej stratégie, ktorej zvládnutie rozhoduje o tom, či sa vec posúdi na základe úplného skutkového a dôkazného základu – alebo či kľúčové tvrdenia a dôkazy „prepadnú“ mimo rámec konania. ■

Zoznam použitej literatúry a prameňov

Právne predpisy

Zákon č. 160/2015 z. z. Civilný sporový poriadok. zbierka zákonov slovenskej republiky.

Zákon č. 161/2015 z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Zákon č. 162/2015 z. z. Správny súdny poriadok.

Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rím, 4. 11. 1950.

Charta základných práv európskej únie. úradný vestník európskej únie, C 326, 26. 10. 2012.

Zákon č. 514/2003 z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Judikatúra Ústavného súdu SR

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. I. ÚS 324/2017.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. III. ÚS 62/2020.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. IV. ÚS 19/2018.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. III. ÚS 410/2017.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. III. ÚS 339/2021.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. II. ÚS 385/2020.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. IV. ÚS 341/2021.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. III. ÚS 181/2022.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. IV. ÚS 95/2018.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. II. ÚS 55/98.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. I. ÚS 50/2004.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. I. ÚS 447/2022.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. IV. ÚS 18/2018.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. II. ÚS 675/2016.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. I. ÚS 540/2015.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. I. ÚS 192/2015.

ÚSTAVNÝ SÚD SR. Nález sp. zn. IV. ÚS 349/2020.

Judikatúra Najvyššieho súdu SR

NAJVYŠŠÍ SÚD SR. R 29/2025. In: Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR, 2025, č. 3.

NAJVYŠŠÍ SÚD SR. Rozsudok sp. zn. 7Cdo/263/2022.

NAJVYŠŠÍ SÚD SR. Rozsudok sp. zn. 7Cdo/72/2024.

NAJVYŠŠÍ SÚD SR. Rozsudok sp. zn. 5Obdo/10/2022.

NAJVYŠŠÍ SÚD SR. Rozsudok sp. zn. 5Obdo/18/2019.

NAJVYŠŠÍ SÚD SR. Rozsudok sp. zn. 9Cdo/167/2022.

Judikatúra ESĽP a Súdneho dvora EÚ

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA. Rozsudok vo veci Dombo Beheer B. V. proti Holandsku z 27. 10. 1993, č. 14448/88.

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA. Rozsudok vo veci Ankerl proti Švajčiarsku z 23. 10. 1996, č. 17748/91.

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA. Rozsudok vo veci Kraska proti Švajčiarsku z 19. 4. 1993, č. 13942/88.
SÚDNY DVOR EÚ. Vec C-312/93, Peterbroeck, rozsudok z 14. 12. 1995.
SÚDNY DVOR EÚ. Vec C-261/95, Palmisani, rozsudok z 10. 7. 1997.
SÚDNY DVOR EÚ. Vec C-432/05, Unibet, rozsudok z 13. 3. 2007.
SÚDNY DVOR EÚ. Vec C-268/06, Impact, rozsudok z 15. 4. 2008.

Odborná literatúra – monografie a komentáre

CRAIG, P.; DE BÚRCA, G. *EU Law: Text, Cases, and Materials*. 7. vyd. Oxford : Oxford University Press, 2020. ISBN 978-0-19-885664-1.
FICOVÁ, S.; ŠTEVČEK, M. a kol. *Občiansky súdny poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-406-3.
HARRIS, D. J.; O'BOYLE, M.; WARBRICK, C. *Law of the European Convention on Human Rights*. 4. vyd. Oxford : Oxford University Press, 2018. ISBN 978-0-19-878516-3.
HORVÁTH, E.; ANDRÁŠIOVÁ, A. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-8168-318-3.
HORVÁTH, E.; ANDRÁŠIOVÁ, A.; HENČEKOVÁ, S. *Civilný sporový poriadok. 2. vydanie – komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-8168-945-1.
KRÁLIK, J. *Civilné procesné právo. Všeobecná časť*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019.
ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. – BARICOVÁ, J. – MESIARKINOVÁ, S. – BAJÁNKOVÁ, J. – TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vyd.* Praha : C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-909-9.
ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilné právo procesné. Úvod do civilného procesu a sporové konanie*. Praha : C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-876-4.
ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Prvky moderního kontinentálního civilního procesu potřebné pro zefektivnění poskytování soudní ochrany*. Brno : Masarykova univerzita, 2013.
ZOULÍK, F. *Cesty práva. Výbor statí*. Praha : CEVRO Institut; Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-039-4.

Odborné články a štúdie

KUCBEL, D. Vybrané otázky zmeny žaloby v režime CSP. *Justičná revue*, 2017, č. 12. ISSN 1335-6461.
MAGOČOVÁ, B. Koncentrácia konania v praxi: ako ju sudy reálne uplatňujú. *Personálny a mzdový poradca podnikateľa*, 2020, č. 4. ISSN 1335-1508.
PODOBNÍKOVÁ, I. Poučovací (manudukčná) povinnosť súdu. *Personálny a mzdový poradca podnikateľa*, 2016, č. 14 – 15. ISSN 1335-1508.
ŠTEVČEK, M. – FICOVÁ, S. Zákonná koncentrácia a hranice dôkaznej iniciatívy strán. *Súkromné právo*, 2018, roč. 1, č. 2. ISSN 1339-8652.
ZAHRADNÍKOVÁ, R. Prvky moderního kontinentálního civilního procesu potřebné pro zefektivnění poskytování soudní ochrany. *Jurisprudence*, 2014, roč. 23, č. 2, s. 9 – 19. ISSN 1802-3843.

JUDr. Dalibor Vyhnálik, PhD. pôsobí v Jurek, advokátska kancelária, s. r. o. (BEP); odborný asistent, Ústav súkromného práva, Pan-európska vysoká škola, Fakulta práva. Špecializuje sa na občianske právo a advokátsku prax. dalibor.vyhnalik@gmail.com

Z ROZHODNUTÍ NAJvyššieho súdu SR

Dôkazné bremeno pri uplatnení nároku na peňažné zadosťučinenie podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z. z.

Zákon č. 514/2003 Z. z. viaže priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch na splnenie kvalifikovaných podmienok podľa § 17 ods. 2 zákona, pričom procesná povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť na ich preukázanie, vrátane kritérií významných pre posúdenie intenzity ujmy, zaťažuje poškodeného. Nárok na peňažnú satisfakciu preto nemožno vyvodiť zo samotnej existencie zásahu bez ďalšieho a bez preukázania, že iné zadosťučinenie nie je postačujúce.

*Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. februára 2026
sp. zn. 4Cdo/5/2025*

Dotknuté ustanovenia:

- § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov

Prvoinštančný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa (súdna exekútorka) domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia v súvislosti s jej trestným stíhaním. Súd prvej inštancie uviedol, že trestné stíhanie voči akejkoľvek osobe s právnickým vzdelaním je možné považovať za veľmi citelné a nepríjemné, automaticky to však nezakladá nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Konštatoval, že v danom prípade náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy žalobkyne (morálnej ujmy) by bolo adekvátne riešiť inou formou zadosťučinenia, napríklad verejným ospravedlnením, uverejnením informácie o zastavení trestného stíhania, stručného znenia odôvodnenia a podobne. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

Žalobkyňa podala vo veci dovolanie, v ktorom namietala, že odvolací súd sa pri posúdení nároku na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 3Cdo/19/2018, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, 4Cdo/125/2019). Zároveň nastolila právnu otázku, či na vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.¹ je potrebné, aby poškodený nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia za trestný čin a nesprávnym úradným postupom, ktorým bolo konštatované, že sa protiprávneho konania (trestného činu) dopustil, preukázal nedostatočnosť zadosťučinenia v podobe konštatovania porušenia práva.

Najvyšší súd SR dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

1 Podľa § 17 zákona
č. 514/2003 Z. z.:

(1) *Uhrádza sa skutočná
škoda a ušlý zisk, ak
osobitný predpis neusta-
novuje inak.*

- (2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.
- (3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
 - b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
 - c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
 - d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.
- (4) Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

Z odôvodnenia:

V preskúmvanej veci sa uplatňuje osobitný režim zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., v ktorom sa otázka nemajetkovej ujmy posudzuje v rámci zákonom ustanovených podmienok a štruktúry satisfakcie, vrátane subsidiarity peňažnej náhrady podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona.

Odvolací súd v danom prípade nespochybnil príčinnú súvislosť ani samotný základ zodpovednosti štátu; naopak, výslovne uzavrel, že zodpovednostný základ je daný, a jeho úvaha sa sústredila na posledný krok v režime § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., teda na otázku, či je v konkrétnych okolnostiach nevyhnutná peňažná forma satisfakcie, alebo postačuje iné zadosťučinenie. Odvolací súd postupoval v intenciách subsidiarity peňažnej satisfakcie, a otázku formy zadosťučinenia posudzoval na základe zrozumiteľne identifikovaných a vecne relevantných kritérií (najmä trvania zásahu, jeho reálnych dopadov, miery publicity a možnosti objektivizácie následkov). Aj hľadiská, ktoré judikatúra ochrany osobnosti tradične zvyrazňuje (napr. publicita zásahu), majú v spore podľa zákona č. 514/2003 Z. z. význam len ako súčasť celkovej individualizácie konkrétnych okolností prípadu; samy osebe nepredurčujú záver o nevyhnutnosti peňažnej satisfakcie. Rozhodujúce je, či odvolací súd v medziach § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. preskúmateľne vyložil, prečo považoval nepeňažné zadosťučinenie za postačujúce, resp. prečo nepovažoval peňažnú náhradu za potrebnú.

Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu vychádza z toho, že peňažná náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. má subsidiárny charakter. Nejde o nárok, ktorý by vznikal automaticky už samotným konštatovaním nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy až vtedy, ak poškodený tvrdí a zároveň aj preukáže, že vzhľadom na intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov nie je samotné konštatovanie porušenia práva dostatočným zadosťučinením a ujmu nemožno uspokojiť inak. Rozhodnutie súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu a z preskúmateľnej úvahy, ktorá je viazaná na kritériá významné pre posúdenie potreby peňažnej satisfakcie, pričom dôkazné bremeno k týmto rozhodujúcim okolnostiam zaťažuje toho, kto z nich vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky (porov. 7Cdo/145/2011, 2Cdo/273/2013, 6Cdo/44/2017).

Zhodne aj judikatúra Ústavného súdu SR považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého zákon č. 514/2003 Z. z. viaže priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch na splnenie kvalifikovaných podmienok § 17 ods. 2 a procesná povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť k ich preukázaniu, vrátane kritérií významných pre posúdenie intenzity ujmy, zaťažuje poškodeného. Nárok na peňažnú satisfakciu preto nemožno vyvodiť zo samotnej existencie zásahu bez ďalšieho a bez preukázania, že iné zadosťučinenie nie je postačujúce (porov. IV. ÚS 1/2012, I. ÚS 285/2018, východiskovo aj III. ÚS 155/2011).

Odvolací súd tento judikatúrny rámec rešpektoval. Po uzavretí, že základ zodpovednosti štátu je daný, posudzoval už len otázku formy zadosťučinenia podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Jeho záver o nepriznaní peňažnej satisfakcie nebol postavený na abstraktnom popretí ujmy, ale na hodnotení konkrétne pomenovaných a z vykonaného dokazovania vyvedených okolností prípadu, najmä trvania zásahu, jeho reálnych dopadov, miery publicity a možnosti objektivizácie následkov. Keďže odvolací súd vychádzal zo subsidiarity peňažnej náhrady a vyhodnotil, že dovolateľka neuniesla dôkazné bremeno v tom smere, aby bolo možné považovať nepeňažné formy zadosťučinenia za nedostatočné, neodklonil sa pri riešení dovolateľkou nastolenej otázky od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **JUDr. Zuzana Fabianová, Ph.D.**
advokátka

Z JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Online hazard a rozhodné právo v zmysle nariadenia Rím II

Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 864/2007 sa má vykladať v tom zmysle, že: v rámci žaloby o náhradu strát, ktoré vznikli pri účasti na online hazardných hrách ponúkaných spoločnosťou v členskom štáte, v ktorom táto spoločnosť nemala požadovanú koncesiu, sa škoda utrpená hráčom musí považovať za škodu, ktorá vznikla v členskom štáte, v ktorom má tento hráč svoj obvyklý pobyt.

*Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-77/24 NM a OU proti TE.
(ECLI:EU:C:2026:1) z 15. januára 2026*

Prejudiciálna otázka v predmetnom konaní sa týkala výkladu nariadenia o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)¹ v rámci sporu medzi konateľmi maltskej spoločnosti, ktorá prevádzkovala online kasíno, a jedným z hráčov online hazardných hier s bydliskom v Rakúsku. Spoločnosť Titanium Brace Marketing Limited (TMB) bola držiteľkou koncesie na hazardné hry podľa maltského práva, ale nemala koncesiu podľa rakúskeho práva o hazardných hrách.

Na to, aby pán TE mohol hrať na internetovej stránke TBM, pristúpil k všeobecným podmienkam tejto spoločnosti a otvoril si „hráčske konto“. Na účely nabíjania tohto hráčskeho konta TE uskutočnil prevod zo svojho rakúskeho bankového účtu na bankový účet otvorený v maltskej banke. Pán TE, ktorý utrpel celkovú stratu z online hier vo výške 18 547,67 EUR, žiadal na rakúskom vnútroštátnom súde od konateľov spoločnosti náhradu strát, ktoré mu vznikli, pričom svoj návrh založil na deliktuálnej zodpovednosti konateľov NM a OU.

TE tvrdil, že vzhľadom na neudelenie koncesie podľa rakúskeho práva je zmluva o hazardných hrách neplatná a že NM a OU sú osobne a solidárne zodpovední za to, že spoločnosť TBM ponúkala v Rakúsku nelegálne hazardné hry. Podľa odporcov sa miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá viedla k vzniku škody, a miesto, kde vznikla škoda, nachádzajú na Malte a preto uplatniteľným hmotným právom nie je rakúske, ale maltské právo, ktoré nepozná zodpovednosť orgánov spoločnosti voči veriteľom spoločnosti.

Rakúsky najvyšší súd položil Súdnemu dvoru dve otázky.

Prvou otázkou sa pýtal, či sa má čl. 1 ods. 2 písm. d) nariadenia Rím II vykladať v tom zmysle, že žaloba o deliktuálnu zodpovednosť, smerujúca proti konateľom spoločnosti za porušenie zákazu stanoveného vnútroštátnou právnou úpravou ponúkať hazardné hry verejnosti bez koncesie, patrí do kategórie mimozmluvných záväzkov vyplývajúcich z práva obchodných spoločností v zmysle tohto ustanovenia. Na túto otázku Súdny dvor odpovedal, že vyvodenie zodpovednosti

¹ Vid' článok 1 ods. 2 písm. d) a článku 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) (Ú. v. EÚ L 199, 2007, s. 40)

NM a OU nepatrí do kategórie mimozmluvných záväzkov vyplývajúcich z práva obchodných spoločností v zmysle článku 1 ods. 2 písm. d) nariadenia Rím II, keďže takáto žaloba sa netýka vzťahu medzi spoločnosťou a jej konateľmi.

Druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýtal, či sa má článok 4 ods. 1 nariadenia Rím II vykladať v tom zmysle, že za daných skutkových okolností sa škoda utrpená hráčom musí považovať za škodu, ktorá vznikla v členskom štáte, v ktorom má tento hráč svoj obvyklý pobyt alebo iným miesto.

Podľa všeobecného pravidla uvedeného v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti.

Z judikatúry vyplýva, že miesto, kde vznikla škoda, sa môže meniť v závislosti od povahy údajne porušeného práva a že skutočnosť, že škoda vznikne v určenom členskom štáte, podlieha tomu, aby právo, ktorého porušenie sa uvádza, bolo chránené v tomto členskom štáte.

Miestom, kde vznikla škoda, je miesto, kde sa údajná škoda konkrétne prejaví.

Správanie TBM a jej konateľov, ktorí zo svojho sídla na Malte ponúkali hazardné hry osobám, ktoré majú svoj obvyklý pobyt v inom členskom štáte, predstavuje len skutočnosť, ktorá spôsobila škodu uvádzanú zo strany TE. Strata majetku na hráčskom konte alebo bankovom účte predstavuje len nepriamy dôsledok údajnej škody, preto bankový účet nemožno zohľadniť ako ukazovateľ na účely určenia rozhodného práva

Škoda, ktorú uvádza TE, sa konkrétne prejavila pri jeho účasti z Rakúska na online hazardných hrách ponúkaných v rozpore so zákazom uplatniteľným v tomto členskom štáte. Za týchto okolností treba konštatovať, že škoda vznikla v Rakúsku. Vzhľadom na samotnú povahu online hazardných hier, ktorá neumožňuje ľahko lokalizovať ich konanie na konkrétnom fyzickom mieste, treba v súlade so zásadou predvídateľnosti konštatovať, že tieto hry sa uskutočnili v mieste obvyklého pobytu hráča. TBM a jej konatelia mohli rozumne očakávať, že ponúkaním online hazardných hier osobám s bydliskom v inom členskom štáte, ktorého zákonné povinnosti nerespektovali, sa takéto osoby zúčastnia na týchto hazardných hrách a z tohto dôvodu budú poškodené ich právne chránené záujmy.

Pre úplnosť treba uviesť, že v zmysle čl. 4 ods. 3 nariadenia ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. cieľom takejto výnimky je umožniť súdu, ktorý vo veci rozhoduje, aby sa s potrebnou pružnosťou zaoberal rôznymi prípadmi s cieľom zabezpečiť, aby rozhodným právom bol právny poriadok, ktorý má skutočne najužšiu väzbu s civilným deliktom. Odchýlenie sa od všeobecného pravidla je teda možné, ale výklad výnimky musí byť reštriktívny a podliehať celkovej analýze okolností zo strany súdu.

Hráč sa teda môže vo všeobecnosti odvolávať na právo svojej krajiny podľa svojho obvyklého bydliska pri podávaní žaloby o určenie zodpovednosti za delikt alebo priestupok zo strany konateľov zahraničného poskytovateľa, ktorý nemá požadovanú licenciu.

Rozhodnutie spracovala: **Mgr. Michaela Chládeková, PhD.**

Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Z JUDIKATÚRY EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Sudca a sociálne siete: päť kritérií primeranosti

Vzhľadom na ich vzájomnú prepojenosť by sa mala až po vykonaní celkovej analýzy všetkých týchto kritérií posúdiť primeranosť akéhokoľvek zásahu do práva na slobodu prejavu sudcu alebo prokurátora na internete alebo sociálnych sieťach: obsah a forma prejavu, kontext a funkcia, v ktorej bol prejav urobený, dôsledky sporného prejavu, skutočnosť, či boli poskytnuté sťažovateľovi procesné záruky, a závažnosť sankcie.

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Danilet proti Rumunsku z 15. decembra 2025, týkajúci sa sťažnosti č. 16915/21

Dotknuté ustanovenie:

- článok 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach¹ (sloboda prejavu)

Skutkové okolnosti prípadu

Sťažovateľom bol pán Danilet, v danom čase sudca na okresnom súde, v rumunskej spoločnosti relatívne známy aj ako aktívny prispievateľ do diskusií o demokracii, právnom štáte a systéme spravodlivosti. V januári 2019 uverejnil na sociálnej sieti Facebook, kde mal 50 000 sledovateľov, dva príspevky, ktoré vyvolali reakcie médií a veľa komentárov. Prvý príspevok bol kritikou predĺženia funkčného obdobia náčelníka generálneho štábu armády prezidentským dekrétom, v druhom príspevku zdieľal odkaz na rozhovor s prokurátorom, ku ktorému pridal komentár: „Tak toto je prokurátor, ktorému koluje krv v žilách, ktorý hovorí o tom, čo si myslí o prepustení nebezpečných väzňov, o zlých nápadoch našich lídrov pri legislatívnej reforme a o lynčovaní sudcov a prokurátorov.“ Tieto príspevky boli predmetom disciplinárneho konania proti pánovi Daniletovi a bolo mu uložené disciplinárne opatrenie spočívajúce v dvojmesačnom znížení platu o 5 %. Disciplinárna komisia dospela k záveru, že pán Danilet svojím prvým príspevkom poškodil česť a povesť súdneho systému a konal v rozpore s povinnosťou zachovávať diskretnosť. Druhým príspevkom podľa komisie prekročil hranice vhodnosti s ohľadom na jeho postavenie sudcu. Najvyšší súd rozhodnutie potvrdil v máji 2020. Pán Danilet následne podal sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva.

Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva

V konaní pred ESĽP nebolo sporné, či disciplinárnym opatrením došlo k zásahu do práva na slobodu prejavu sťažovateľa. Pokiaľ ide o to, či zásah bol vykonaný na základe zákona, ESĽP vyhodnotil, že príslušné zákonné ustanovenia spĺňali aj túto podmienku. Zásah tiež sledoval legitímny

1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.
2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepo-

kojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

cieľ – zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci. Súdu zostalo vyhodnotiť, či bol zásah do práva sťažovateľa nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

Pre zodpovedanie tejto otázky bolo nutné vážiť právo na slobodu prejavu sudcov a prokurátorov na jednej strane a povinnosť diskretnosti či zdržanlivosti ako spoločenskej hodnoty zakorenenej v sudcovskej etike za účelom ochrany dôvery verejnosti v súdny systém, teda výnimky na ktorú odkazuje odsek 2 článku 10 EDLP. Veľká komora ESĽP v tomto prípade jasnejšie zadefinovala súbor piatich kritérií, ktoré sa majú zohľadniť pri obmedzení slobody prejavu:

● obsah a forma poznámok alebo iných prejavov sudcu na sociálnych sieťach

Sťažovateľ sa prvým príspevkom nepochybne vyjadril k politicky kontroverznému téme. Kontroverzný charakter však sám o sebe nestačí na to, aby bránil sudcovi alebo prokurátorovi vyjadriť sa k záležitosti verejného záujmu. Sťažovateľove komentáre možno interpretovať aj ako snahu o obranu ústavného poriadku a zachovanie nezávislosti inštitúcií demokratického štátu. Pokiaľ ide o druhý príspevok, nebolo pochyb o tom, že sa týkal záležitosti verejného záujmu, konkrétne legislatívnych reforiem súdnictva. Týkal sa teda otázok, ktoré si vyžadujú vysoký stupeň ochrany podľa článku 10. Bolo by vhodnejšie, keby sťažovateľ použil jednoznačnejšie vyjadrenie, čím by sa predišlo rôznorodým interpretáciám. Vnútroštátne orgány však nevysvetlili, prečo boli vyjadrenia také závažné, že si vyžadovali disciplinárne opatrenie.

● kontext, v ktorom boli sporné vyjadrenia urobené, a postavenie či funkcia danej osoby

V čase skutkových udalostí sťažovateľ nezastával žiadnu vysokú pozíciu v systéme súdnictva, nebol ani hovorcom na súde, ani predsedom žiadneho profesijného združenia. Príspevky sťažovateľa sa netýkali súdnych konaní, ktoré v čase zverejnenia „prebiehali“. Okrem toho sťažovateľove poznámky v jeho druhom príspevku jednoznačne spadali do kontextu diskusie o záležitostiach verejného záujmu, týkajúcich sa legislatívnych reforiem systému súdnictva. Tieto záležitosti tiež upútali pozornosť Benátskej komisie a Európskej komisie. Vnútroštátne súdne orgány tento kontext nezohľadnili.

● dôsledky sporných vyjadrení

Pokiaľ ide o skutočnosť, že príspevky boli zverejnené na facebookovej stránke sťažovateľa, ktorá nemala žiadne obmedzenia prístupu, a preto si ju mohol prečítať veľký počet používateľov, sťažovateľ pripustil, že akceptoval určité riziká spojené s používaním internetu, kde sa príspevky mohli šíriť mimoriadne rýchlo a široko. Samotná skutočnosť, že sťažovateľove príspevky boli predmetom niektorých tlačových článkov sama o sebe nestačí na to, aby mala negatívny dopad na dôstojnosť jeho úradu sudcu alebo nestrannosť a nezávislosť systému spravodlivosti. Príspevky neobsahovali žiadne hanlivé ani nenávisťné poznámky ani výzvy k násiliu, ktorých šírenie alebo dostupnosť online by mohli vyvolať oprávnené obavy.

● dodržiavanie procesných záruk

Vnútroštátny systém poskytoval sťažovateľovi možnosť, aby predmetné opatrenie preskúmal iný nezávislý a nestranný orgán, a to Najvyšší súd, ktorý bol príslušný určiť, či opatrenie, ktoré mu uložila disciplinárna komisia, bolo zákonné a opodstatnené, a v prípade potreby ho zrušiť. Ani disciplinárna komisia, ani Najvyšší súd však nepreskúmali, či hodnotové úsudky sťažovateľa mali dostatočný „skutkový základ“. Navyše, v odôvodneniach vnútroštátnych orgánov nebolo nič, čo by naznačovalo, ako by mohli sťažovateľove poznámky ohroziť riadne fungovanie vnútroštátneho systému spravodlivosti, ani ako by mohli poškodiť dôstojnosť a česť sudcovského úradu alebo dôveru verejnosti, ktorú by takýto úrad mal vzbudzovať.

● závažnosť sankcie

Pokiaľ ide o prísnosť disciplinárnej sankcie uloženej sťažovateľovi, hoci nešlo o najprísnejšiu dostupnú možnosť, mohla ho odradiť od podobných poznámok v budúcnosti. Navyše mohla mať odstrašujúci účinok na sudcovskú profesiu ako celok.

ESĽP na základe vyššie uvedených piatich kritérií vyhodnotil, že právo sťažovateľa na slobodu prejavu bolo uložením disciplinárnej sankcie porušené, keďže zásah do jeho práva nebol založený na relevantných a dostatočných dôvodoch a pre uloženie disciplinárnej sankcie neexistovala naliehavá spoločenská potreba.

Rozhodnutie spracovala: **Mgr. Michaela Chládeková, PhD.**

Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Z JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Návod Súdneho dvora ako písať súdne rozhodnutia vo svetle prezumpcie nevinoty

1. Článok 3, článok 4 ods. 1 a článok 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní v spojení s článkom 48 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby trestný súd, ktorý rozhoduje o sťažnosti proti rozhodnutiu, ktorým sa zastavuje trestné stíhanie z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, zaujal podrobné stanovisko k dôkazom svedčiacim v neprospech obvineného tým, že zo skutkového aj právneho hľadiska posúdi naplnenie znakov skutkovej podstaty dotknutého trestného činu, hoci tento súd podľa vnútroštátnej právnej úpravy nie je povinný tak urobiť na to, aby mohol o sťažnosti rozhodnúť, a hoci sa toto posúdenie zakladá len na dôkazoch zhromaždených v rámci prípravného konania, ku ktorým sa obvinená osoba nemohla vyjadriť, a to za predpokladu, že uvedené posúdenie nevzbudzuje dojem, že táto osoba je vinná zo spáchania tohto trestného činu.

2. Článok 3 smernice 2016/343 v spojení so zásadou prednosti práva Únie sa má vykladať v tom zmysle, že súd prvého stupňa je povinný neuplatniť posúdenia odvolacieho súdu, ktorý zrušil uznesenie o zastavení trestného stíhania a nariadil vrátenie veci tomuto súdu prvého stupňa, ak sú tieto posúdenia nezlučiteľné s prezumpciou nevinoty, aj keď vnútroštátna právna úprava ukladá uvedenému súdu prvého stupňa povinnosť riadiť sa uvedenými posúdeniami, pričom však tento článok 3 nebráni tomu, aby bol ten istý súd prvého stupňa povinný vykonať procesné opatrenia, ktoré nariadil tento odvolací súd.

*Rozsudok Súdneho dvora z 30. apríla 2026 vo veci C-748/24,
Kotaňák – ECLI:EU:C:202:358.*

Prejudiciálne konanie podľa čl. 267 ZFEÚ slúži v zásade na získanie výkladu práva Únie alebo na posúdenie jeho platnosti. Nezriedka však vnútroštátny sudcovia pri kladení prejudiciálnych otázok sledujú aj vedľajšie ciele, pričom medzi nimi mnohokrát býva aj snaha vyhnúť sa pôsobeniu záväzného právneho názoru inštančne vyššieho súdu.¹

Domnievam sa, že v tomto prípade ide práve o túto situáciu. Z popisu konania pred slovenskými súdmi, ktorý je obsiahnutý v komentovnom rozsudku Súdneho dvora, vyplýva názorová

¹ Bližšie k tejto téme pozri napr. JÁNOŠÍKOVÁ, M. – MAZÁK, J.: „Skryté“ možnosti prejudiciálnych otázok. In Výber z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, ISSN 1336-5312, roč. VII, č. 6 (2010), s. 5.

- 2 Z jednotlivých dátumov, ktoré sú v rozsudku Súdneho dvora uvedené, vyplýva aj časová náročnosť konania pred slovenskými súdmi. Obžaloba bola podaná ešte v roku 2020 a napríklad návrh na začatie prejudiciálneho konania mestského súdu z 25. apríla 2024 bol Súdneho dvoru doručený až po šiestich mesiacoch 29. októbra 2024.
- 3 Návrh na začatie prejudiciálneho konania je dostupný v rámci dokumentov súvisiacich s konaním vo veci C-748/24 – showPdf.jsf
- 4 Ide o túto formuláciu odôvodnenia krajského súdu, ktorá je prevzatá aj do textu rozhodnutia Súdneho dvora: „Z dôkazov, ktoré boli v prípravnom konaní vykonané a z ktorých vychádzal aj [súd prvého stupňa], nepochybne vyplýva, že obvinený vo vzťahu [k poškodenej] používa klamstvá, útočí na ňu, v dôsledku čoho sa v okruhu svojej rodiny a ľudí v jej okolí dostala do veľmi nepríjemných situácií. Intímny pomer medzi ňou a [SB] je výmyslom obvineného a nikdy sa nestalo to, čo obvinený vo svojich vystúpeniach uvádzal... Čo sa týka vymedzenia, ktorý zo zverejnených údajov mal byť nepravdivý, nepochybne ide o údaj, ktorého pravdivosť bola v prípravnom konaní vykonanými dôkazmi preverovaná a týkala sa intimného vzťahu medzi poškodenou a svedkom SB a sexuálnych praktík, ktorých vykonávanie obvinený jednoznačne v príspevku opísal.“

nezhoda medzi Mestským súdom Bratislava I (ďalej len „mestský súd“) a Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v otázke, či skutok, v súvislosti s ktorým bola podaná obžaloba ešte v roku 2020, je alebo nie je trestným činom.² Mestský súd totiž dvakrát rozhodol o zastavení trestného stíhania v rámci preskúmania obžaloby z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, a krajský súd na základe sťažnosti obe tieto rozhodnutia zrušil a vrátil vec mestskému súdu, aby vo veci vydal nové rozhodnutie.

Pred vydaním ďalšieho rozhodnutia sa rozhodol mestský súd konanie prerušiť a predložiť Súdneho dvoru sériu prejudiciálnych otázok týkajúcich sa hlavne smernice 2016/343 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica 2016/343“). Zo zverejneného návrhu na začatie prejudiciálneho konania³ vyplýva, že sa mestský súd rozhodol tak urobiť hlavne v reakcii na argument obhajoby, že odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu je naformulované tak, že ním dochádza k porušeniu prezumpcie nevinu obžalovaného, keďže použité formulácie nenechávajú priestor pre akúkoľvek pochybnosť o vine obžalovaného.⁴ Odpovede na prejudiciálne otázky tak majú mestskému súdu pomôcť posúdiť súlad rozhodnutia krajského súdu s právom Únie (konkrétne s požiadavkou prezumpcie nevinu) a následne vyhodnotiť účinky tohto rozhodnutia na ďalšie rozhodnutie mestského súdu.

Súdny dvor bez väčších problémov na základe svojej predchádzajúcej judikatúry vyhodnotil, že smernica 2016/343 nebráni tomu, aby v takom rozhodnutí krajského súdu, o aké ide v tejto veci (zrušenie uznesenia o zastavení trestného stíhania z dôvodu, že skutok nie je trestným činom) bolo vykonané posúdenie dôkazov svedčiacich v neprospech obžalovaného s cieľom vyhodnotiť, či v danej veci možno uvažovať o tom, že boli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu. Rovnako môže byť takéto predbežné rozhodnutie prijaté bez toho, aby boli dôkazy vykonané v plnom rozsahu a bez toho, aby sa obžalovaný mohol v tejto súvislosti vyjadriť. A nakoniec uvedená smernica nebráni tomu, aby sa takéto predbežné rozhodnutie opieralo o podrobné odôvodnenie.

Rozhodujúci je však spôsob naformulovania takehoto rozhodnutia. Súd musí dbať na to, aby takéto rozhodnutie naformuloval tak, aby dodržal povinnosť neoznačiť podozrivú alebo obvinenú osobu za vinnú, čo je dôsledok čl. 4 ods. 1 smernice 2016/343. Nesmie teda svoje rozhodnutie naformulovať tak, že vzbudí dojem, že obžalovaná osoba je vinná zo spáchania trestného činu.

Či je táto podmienka týkajúca sa spôsobu formulácie rozhodnutia splnená, to má v tomto prípade posúdiť mestský súd, ale Súdny dvor mu v rozsudku poskytol prehľad súvisiacej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že pri hodnotení, či súdne rozhodnutie rešpektuje požiadavku prezumpcie nevinu, je potrebné komplexné vyhodnotenie zamerané na, po prvé, výber výrazov použitých súdnymi orgánmi, po druhé, na konkrétne okolnosti, za ktorých boli tieto výrazy formulované, a po tretie, na povahu a kontext daného konania.

Súčasne Súdny dvor s odkazom na súdnu spoluprácu vyplývajúcu z čl. 267 ZFEÚ poskytol mestskému súdu v bodoch 67 až 70 detailný prehľad okolností, na ktoré by sa mal zamerať pri vyhodnocovaní rozhodnutia krajského súdu z pohľadu požiadaviek prezumpcie nevinu. Týmto spôsobom vlastne Súdny dvor stanovil požiadavky aj pre obsah budúceho rozhodnutia mestského súdu v časti vyhodnocujúcej rozhodnutie krajského súdu z pohľadu požiadavky prezumpcie nevinu. Mestský súd by mal v svojom rozhodnutí podrobne vyhodnotiť jednotlivé aspekty, na ktoré Súdny dvor poukázal.

Ďalšia otázka mestského súdu smerovala k zisteniu, aké dôsledky bude mať jeho prípadné zistenie, že rozhodnutie krajského súdu porušuje prezumpciu nevinu obžalovaného, na jeho ďalší postup pri rozhodovaní o obžalobe a jeho viazanosť rozhodnutím krajského súdu.

Táto otázka súvisí s čl. 3 smernice 2016/343, ktorý vyžaduje, aby sa podozrivé a obvinené osoby považovali za nevinné, kým sa zákonným spôsobom nepreukáže ich vina. Súdny dvor konštatoval, že uvedený čl. 3 má všetky vlastnosti na to, aby mohol mať priamy účinok (je dostatočne jasný, presný a bezpodmienečný), a preto zásada prednosti práva Únie vyžaduje, aby mestský súd neuplatnil vnútroštátnu úpravu, ktorá by mu znemožnila uplatnenie čl. 3 (v tomto prípade ide o § 327 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý stanovuje, že súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací

súd nariadil). To má za následok, že právne posúdenie vykonané krajským súdom nebude pre mestský súd záväzné, ak na základe výkladu podaného Súdnym dvorom mestský súd dospeje k záveru, že posúdenie krajského súdu nie je v súlade s právom Únie (v tomto prípade s požiadavkou dodržania prezumpcie nevinu pri formulovaní súdnych rozhodnutí).

Súdny dvor však súčasne dôrazne pripomenul, že predchádzajúci záver neznamena, že ak niektoré posúdenia krajského súdu porušujú prezumpciu nevinu, tak musí byť v rozpore s prezumpciou nevinu aj rozhodnutie krajského súdu ako celok. Mestský súd tak musí vykonať procesné opatrenia, ktoré nariadil odvolací súd, a to aj vtedy, ak je rozhodnutie odvolacieho súdu čiastočne odôvodnené posúdeniami, ktoré nerešpektujú prezumpciu nevinu obžalovaného.

Komentované rozhodnutie Súdneho dvora poukazuje na dôležitosť formulácie súdnych rozhodnutí. Generálny advokát Spielmann v svojich návrhoch v tejto veci⁵ uvádza, že je ľahké použiť formulácie, ktoré rešpektujú prezumpciu nevinu a zároveň sú dostatočne presvedčivé, pokiaľ ide o naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu, aby v prípade potreby odôvodnili postavenie obvineného pred súd (bod 66). Ako príklad uvádza použitie podmieňovacieho spôsobu alebo formulácií, ktoré viac rešpektujú prezumpciu nevinu a zameriavajú sa na skutky, ktoré nie sú považované za „spáchané“, ale napríklad za vytýkané. Ak by teda v tomto konkrétnom prípade mestský súd opätovne tretíkrát rozhodol o zastavení trestného stíhania a voči uzneseniu by bola opätovne podaná sťažnosť, tak by mal krajský súd venovať väčšiu pozornosť kvalite svojho rozhodnutia s ohľadom na použité formulácie z pohľadu požiadavky prezumpcie nevinu.

Na kvalitu svojich písomností by však mal dbať aj mestský súd. Jeho návrh na začatie prejudiciálneho konania má totiž viacero nedostatkov. Napríklad na viacerých miestach chýbajú v rozpore s pravidlami slovenskej gramatiky čiarky. Ešte závažnejšie sú však nesprávne formulácie, ako napríklad formulácia o práve „na porušenie prezumpcie nevinu“, ktorá sa nachádza na str. 9 v bode 6.3. Bod 6.2 nachádzajúci sa na str. 9 zasa obsahuje dve vzájomne si odporujúce vety, keď v prvej sa tvrdí, že krajský súd sformuloval svoj názor len na základe dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní, a v druhej, že krajský súd sformoval svoj názor len na základe dôkazov, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní a obvinený sa k nim mohol vyjadriť.⁶ Uvedené nedostatky sú zvlášť problematické vo svetle skutočnosti, že návrh vnútroštátneho súdu sa prekladá do všetkých oficiálnych jazykov Únie a samotný súd s ním pracuje vo francúzskej verzii.

Rozhodnutie spracovala: **prof. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**
*Ústav medzinárodného práva a európskeho práva
UPJŠ v Košiciach, Právnická fakulta*

5 Návrhy generálneho advokáta Spielmanna vo veci C-748/24 prednesené 15. januára 2026, ECLI:EU:2026:16, bod 66.

6 V tejto súvislosti je zaujímavé, že český preklad návrhu mestského súdu kopíruje uvedený nedostatok návrhu, ale vo francúzskom preklade sa už v druhej vete uvádza, že krajský súd sformuloval svoj názor bez toho, aby boli dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní a bez toho, aby obvinený mal možnosť sa k nim vyjadriť. Znamená to, že prekladatelia na Súdnom dvore korigovali obsah návrhu mestského súdu a opravili jeho obsah, aby bol zrozumiteľný pre sudcov Súdneho dvora.

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Povinnosť advokáta vykonať úkon na základe osobitného splnomocnenia a vec riadne a včas finančne vyporiadať

Advokát, ktorý napriek výslovnému splnomocneniu vo veci odsúdeného klienta nepodá návrh na obnovu konania a po skončení zastupovania vec riadne a včas písomne finančne nevyporiada, hoci vo veci prijal zálohu na odmenu, a následne pri prešetrovaní sťažnosti orgánmi SAK sa bezodkladne nevyjadrí k zaslanej výzve, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené § 18 ods. 1 a 2, § 28 ods. 4 zákona o advokácii, § 13 Advokátskeho poriadku SAK.

*Rozhodnutie V. disciplinárneho senátu SAK z 13. decembra 2023,
sp. zn. DS V-45/2023:2005/2022*

Dotknuté ustanovenia:

- § 18 ods. 1 a 2, 28 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení (ďalej len „ZoA“),
- § 13 Advokátskeho poriadku SAK schváleného konferenciou advokátov 10. júna 2021 (ďalej len „AP SAK“)

Rozhodnutím V. disc. senátu SAK z 13. decembra 2023, sp. zn. DS V-45/2023:2005/2022 bola disciplinárne obvinená advokátka (ďalej len „DO advokátka“)

uznaná za vinnú

z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 ZoA, pretože zavinene závažným spôsobom porušila povinnosti advokáta podľa § 18 ods. 1 a 2 ZoA (skutok č. 1), § 13 AP SAK (skutok č. 2) a § 28 ods. 4 ZoA (skutok č. 3),

tým, že

- 1.) napriek tomu, že 26. 6. 2019 prevzala od matky klienta – odsúdeného A. B., splnomocnenie na podanie návrhu na obnovu konania proti rozsudku Krajského súdu v B. z 28. 3. 2017, až do odvolania plnej moci zo strany matky klienta, ktoré bolo DO advokátke doručené 8. 10. 2021, návrh na obnovu konania v predmetnej veci nepodala (skutok č. 1);
- 2.) po skončení zastupovania klienta – odsúdeného A. B. vo veci podania dovolania proti rozsudku Krajského súdu v B. z 28. 3. 2017 ako aj vo veci podania návrhu na obnovu konania

proti rozsudku Krajského súdu v B. z 28. 3. 2017, na základe splnomocnení z 26. 6. 2019 udelených zo strany matky klienta, ku ktorému došlo odvolaním plnej moci zo strany matky klienta doručenie DO advokátke 8. 10. 2021, vec riadne a včas písomne finančne nevyporiadala, hoci vo veci prijala 12. 8. 2019 zálohu vo výške 5 000 eur (skutok č. 2);

- 3.) sa bezodkladne nevyjadřila na výzvu predsedníčky RK SAK z 10. 1. 2023 na vyjadrenie sa k sťažnosti klienta doručenej SAK 4. 11. 2022 v sťažnostnej veci vedenej SAK, ktorú DO advokátka prevzala 10. 1. 2023 (skutok č. 3),

za čo jej bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. c) ZoA disciplinárne opatrenie – **peňažná pokuta** vo výške **2 500 eur**.

Podľa § 57 ods. 5 ZoA bola DO advokátke uložená povinnosť zaplatiť na účet SAK paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške **700 eur** v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Pri posúdení veci disciplinárny senát ustálil skutkový stav, podľa ktorého mal za dané, že: (i) DO advokátke boli sťažovateľkou, matkou odsúdeného, A. B. udelené na zastupovanie jej syna dve samostatné splnomocnenia, ktoré boli DO advokátke udelené 26. 6. 2019, z toho jedno splnomocnenie bolo DO advokátke udelené na zastupovanie odsúdeného v právnej veci podania obnovy konania proti rozsudku Krajského súdu v B. z 28. 3. 2017 a druhé na zastupovanie odsúdeného v právnej veci podania dovolania proti rozsudku Krajského súdu v B. z 28. 3. 2017, (ii) DO advokátka prevzala od sťažovateľky zálohu na právne zastupovanie v právnej veci podania dovolania proti rozsudku Krajského súdu v B. z 28. 3. 2017 vo výške 5 000 eur, o čom 12. 8. 2019 vystavila sťažovateľke písomné potvrdenie o prevzatí zálohy na právne zastupovanie, (iii) DO advokátke boli obidve udelené splnomocnenia odvolané, (iv) DO advokátke boli sťažovateľkou doručené opakované urgencie na vrátenie prijatej zálohy, (v) DO advokátka bola predsedníčkou RK SAK vyzvaná na predloženie vyjadrenia k sťažnosti, ku ktorej sa DO advokátka v stanovenej lehote nevyjadřila.

V danom prípade sa na základe vykonaného dokazovania senát v celom rozsahu stotožnil s tvrdeniami zástupcu predsedníčky RK SAK uvádzanými v návrhu na začatie disciplinárneho konania ako aj s právnou kvalifikáciou jednotlivých skutkov. Disciplinárny senát s poukazom na uvedené ustálil, že DO advokátka po prevzatí právneho zastúpenia porušila svoju povinnosť chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, nepostupovala s odbornou starostlivosťou, čestne a svedomito pri využití všetkých právnych prostriedkov v záujme a na prospech klienta, keď úkon, na ktorý bola osobitne splnomocnená v mene klienta v zákonom stanovenej lehote neuskutočnila a v jeho mene návrh na obnovu konania nepodala. DO advokátka porušila aj svoju povinnosť uloženú jej v § 13 AP SAK, keď po skončení právneho zastúpenia napriek opakovaným výzvam sťažovateľky vec finančne písomne nevyporiadala, a to napriek tomu, že písomné vyúčtovanie nie je podmienené osobitnou žiadosťou samotného klienta, ale jednostranným aktívnym bezodkladným úkonom advokáta bez potreby osobitnej súčinnosti klienta. Za porušenie povinnosti DO advokátky podľa § 28 ods. 4 ZoA a považoval senát rovnako skutočnosť, že napriek tomu, že DO advokátka bola 10. 1. 2023 vyzvaná predsedníčkou RK SAK, aby sa v lehote 10 dní k podanej sťažnosti písomne vyjadřila, advokátka túto povinnosť nesplnila a k sťažnosti sa až do podania návrhu na začatie disciplinárneho konania nevyjadřila.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **Mgr. Tatiana Frištková**
advokátka

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Povinnosť advokáta plniť svoje záväzky

Je disciplinárnym previnením advokáta, ak advokát nesplní peňažnú povinnosť uloženú mu vykonateľným rozsudkom, a to ani po začatí exekučného konania voči jeho osobe ako povinnému.

Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie Českej advokátskej komory z 23. marca 2018, sp. zn. K 74/2017¹

¹ Preložené a spracované podľa Syka, J.:
Z kárné praxe.
In: Bulletin advokácie,
č. 3/2019, s. 68 – 69.

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 2, § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii
- čl. 4 ods. 1 a 2 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovujú pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „Etický kódex“)
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v platnom znení

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvinenú advokátku za vinnú z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustila

tým, že

hoci jej bola rozsudkom okresného súdu z 25. 8. 2006, ktorý nadobudol právoplatnosť 9. 11. 2006, uložená povinnosť zaplatiť A. B. čiastku 200 000 Kč s prísl. a trovy konania, svoju povinnosť v stanovenej lehote nesplnila, a to ani čiastočne, v dôsledku čoho sa A. B. domáhal splnenia tejto povinnosti v rámci exekučného konania, a potom, čo k 7. 4. 2016 nebola pohľadávka A. B. uspokojená ani v rámci tohto exekučného konania, sama uloženú povinnosť voči A. B. do súčasnej doby nesplnila,

čím porušila

§ 16 ods. 2, § 17 zákona o advokácii, čl. 4 ods. 1 a 2 Etického kódexu.

Uložené disciplinárne opatrenie – dočasný zákaz výkonu advokácie na dobu 6 mesiacov.

Z odôvodnenia:

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že disciplinárne obvinenej bola už v roku 2006 rozsudkom okresného súdu z 25. 8. 2006, uložená povinnosť zaplatiť A. B. čiastku 200 000 Kč s príslušenstvom a trovy konania. Túto povinnosť disciplinárne obvinená ku dňu podania disciplinárnej

žaloby nespĺnila, sťažovateľovi sa nepodarilo vymôcť žiadne plnenie ani na základe exekučného konania. Vzhľadom na trojdňovú paričnú lehotu, uvedenú v právoplatnom rozsudku, bola disciplinárne obvinená povinná uhradiť dlh najneskôr 12. 11. 2006. Od 13. 11. 2006 je teda v omeškaní.

Disciplinárne obvinená sa dopustila disciplinárneho previnenia, lebo je v omeškaní so splnením svojho záväzku viac ako 11 rokov. Dĺžná suma je relatívne vysoká, veriteľovi, ktorý za disciplinárne obvinenú splnil jej povinnosti z úschovy, môže nezaplatenie nepochybne prinášať komplikácie. Konanie disciplinárne obvinenej napĺňa znaky disciplinárneho previnenia tak po formálnej (neplnenie záväzkov a z toho vyplývajúce nečestné a nesvedomité správanie), ako aj po materiálnej stránke, najmä s prihliadnutím na výšku čiastky a k extrémne dlhú dobu nesplnenia povinnosti.

Pri úvahe o druhu a výške disciplinárneho opatrenia vychádzal disciplinárny senát z úvahy, že disciplinárne obvinená neplní svoje finančné záväzky (okrem skutku, ktorý je predmetom disciplinárneho previnenia, boli zistené ďalšie dve exekučné konania), a z toho dôvodu by do úvahy prichádzajúce disciplinárne opatrenie formou pokuty bolo len ťažko vymáhateľné. Na disciplinárne obvinenú, v minulosti postihnutú v inom disciplinárnom konaní pokutou, sa hľadí, ako by nebola disciplinárne postihnutá [§ 35b písm. c) zákona o advokácii]. Avšak dĺžka trvania disciplinárneho previnenia, bezmocnosť veriteľa, ktorý napriek exekučnému konaniu nedosiahol uspokojenie svojho právoplatne prisúdeného nároku, a postoj disciplinárne obvinenej, ktorá neprejavila nad konaním ľútosť, viedli disciplinárny senát k záveru, že napomenutie, vrátane jeho verejnej formy, by nezodpovedalo závažnosti porušenia povinností zo strany disciplinárne obvinenej. Z toho dôvodu uložil disciplinárny senát disciplinárne opatrenie vo forme dočasného zákazu výkonu advokácie na dobu 6 mesiacov, teda na spodnej hranici § 32 ods. 3 písm. d) zákona o advokácii.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala: **Mgr. Tatiana Frištková**
advokátka

Biznis na *vyššej úrovni*

Poskytneme vám Profihypoúver
bez predkladania finančných výkazov
až do výšky 300 000 €

www.vub.sk

Banka, kde vám
dobro poradíme

VÚB BANKA
Intesa Sanpaolo Group

Správy a udalosti

Vonkajšie vzťahy

Podakovanie advokátom, ktorí sa zapojili do bezplatného právneho poradenstva

Slovenská advokátska komora v rámci osláv Dňa advokácie opätovne pripravila projekt bezplatného právneho poradenstva. Profesionálne tímy našich kolegyň a kolegov pomáhali 22. apríla 2026 v rekordnom počte 24 miest. Viac ako dvesto advokátok a advokátov (presne 209) pomohlo spolu takmer 900 ľuďom na celom Slovensku. Pri organizácii pomáhali aj naši koncipienti a študenti práva.

„Srdečne vám ďakujem za dôstojnú oslavu Dňa advokácie. Slovenská advokácia opäť ukázala, že je pevnou a dôveryhodnou súčasťou spoločnosti, ktorá vie nezištne pomáhať. Naša spoločenská zodpovednosť nie je len fráza – aj prostredníctvom projektov bezplatnej právnej pomoci ju reálne naplňame voči spoluobčanom. Aj vďaka takýmto projektom a vášmu nasadeniu môžeme byť hrdí, že sme advokáti,“ povedal predseda SAK Tomáš Kamenec. Viac na s. 58.

Advokáti na školách – diskusia s gymnazistami

Dňa 29. apríla 2026 členka Predsedníctva SAK **Kvetoslava Živčáková** a náhradná členka Odvolacej disciplinárnej komisie SAK **Romana Bdžochová** mali príležitosť stráviť inšpiratívny deň na Gymnázium Ladislava Novomeského v Bratislave, kde v rámci štyroch vyučovacích hodín a so štyrmi triedami diskutovali o právnických profesiách a fungovaní práva v praxi. So študentmi otvorili témy ako advokátske povolanie, trestnoprávna zodpovednosť mladistvých, právo na obhajobu, prezumpcia neviny, ochrana osobných údajov či ochrana osobnosti.

Veľmi si vážime aktívny prístup študentov, ich zvedavosť a množstvo podnetných otázok. Veríme, že takéto stretnutia pomáhajú priblížiť právo mladým ľuďom zrozumiteľným spôsobom a zároveň podporujú ich kritické myslenie. Ďakujeme za pozvanie a tešíme sa na podobné diskusie na ďalších školách.

Foto Archív SAK

Rokovanie SAK a ZMOS o zlepšovaní dostupnosti právnej pomoci pre obyvateľov

Slovenská advokátska komora 27. apríla 2026 rokovala so Združením miest a obcí Slovenska o posilnení dostupnosti profesionálneho právneho poradenstva obyvateľom. Rokovanie nasledovalo bezprostredne po *Dni advokácie*, kedy SAK organizovala bezplatné právne poradenstvo až v 24 slovenských mestách. Témou rokovania predsedu SAK **Tomáša Kamenca** a predsedu ZMOS **Jozefa Božíka** bol najmä rozvoj systematickej spolupráce pri organizovaní bezplatného právneho poradenstva a ďalšie otázky spoločného záujmu v prospech obyvateľov slovenských miest a obcí. Predstavitelia ZMOS a SAK sa zhodli na zámere prijatia spoločného memoranda o spolupráci, ktoré by vytvorilo predpoklady pre ďalší rozvoj spolupráce.

Legislatíva

Pripomienkovanie legislatívnych návrhov

Slovenská advokátska komora sledovala vývoj **nového Občianskeho zákonníka**, voči ktorému si uplatnila početné pripomienky zásadného aj odporúčacieho charakteru.

Zástupcovia SAK sa zúčastnili na rozporovom konaní k návrhu **novely Obchodného zákonníka** (LP/2026/130), ako aj na rozporovom konaní k návrhu **novely Trestného poriadku** (LP/2026/124).

Členovia pracovnej skupiny pre verejné právo sa zaoberali viacerými procesmi – novely týkajúce sa ústavného prá-

va, zákon o územnom plánovaní, zákon o lobingu a zákon o obecnom zriadení. Pripomienky SAK k **návrhu zákona o územnom plánovaní** (LP/2026/137) uplatnené v rámci medzirezortného pripomienkového konania obsahovali viaceré zásadné výhrady.

Členovia pracovnej skupiny pre obchodné právo pripravili pripomienky k **nariadeniu EÚ o 28. režime právneho rámca pre obchodné spoločnosti – EU Inc.**

Pracovná skupina pre pracovné právo spracovala vyjadrenie SAK k predbežnej informácii k **novele Zákonníka práce**, ktoré reflektuje zásadné právne a aplikačné otázky spojené so zamýšľaným zásahom do systému ochrany zástupcov zamestnancov, ako aj otázky týkajúce sa kolektívnych sporov.

Vnútorne vzťahy

Advokátske silné debaty

V pokračovaní výnimočných stretnutí vo formáte *Advokátske debaty* sa 16. apríla 2026 v bratislavskom *Teatro Colorato* stretla stovka advokátok a advokátov. So „silnými rečami“ vystúpili na pódium Juraj „Šoko“ Tabaček a Michael Szatmáry, ktorí priniesli vtipné (a silné) úvahy v kontexte advokátskeho povolania a živé zapojenie divákov. Opäť sme spolu vytvorili výnimočnú kolegiálnu atmosféru a priestor pre dobrú diskusiu o práci aj živote.

Ďakujeme všetkým kolegyniam a kolegom za účasť a najmä ich prínos pre život slovenskej advokácie!

Foto Archív SAK

Stretnutie s členmi skúšobných senátov

Dňa 5. mája 2026 sa konalo stretnutie členov skúšobných senátov. Cieľom bolo prehĺbiť priestor na vzájomné zdieľanie skúseností medzi novými a dlhoročnými členmi komisie a najmä hovoriť o najväčších výzvach súvisiacich s advokátskymi skúškami a očakávaným profilom ich absolventov.

Na stretnutí sa riešili viaceré organizačno-technické aj právne otázky a zjednocovanie praxe. Kvalitné vzdelávanie a silný odborný a etický profil advokátov patrí k najdôležitejším poslaniam Slovenskej advokátskej komory, a takto sa komora pozerá aj na otázky spojené s nastavovaním advokátskych skúšok. Členmi skúšobných senátov sú skúsené advokátky a skúsení advokáti, ale aj najvýznamnejší predstavitelia všeobecných súdov (vrátane predsedu Najvyššieho súdu SR a ďalších sudkýň a sudcov najvyšších súdnych inštancií), prokuratúry či akademickej sféry. Komora víta, že aj spolu s nimi môže hľadať riešenia, ktorých cieľom sú kvalitné právne služby a lepšia ochrana práv.

Medzinárodné vzťahy

Kurz Rady Európy HELP

Umelá inteligencia a ľudské práva

Rada Európy spustila 19. a 20. marca 2026 kurzy o umelej inteligencii a ľudských právach v rámci programu HELP pre 100 sudcov, prokurátorov, súdnych zamestnancov a advokátov zo Slovenska a krajín Európskej únie.

V spolupráci s Justičnou akadémiou Slovenskej republiky a Slovenskou advokátskou komorou boli zorganizované dve paralelné úvodné podujatia, ktoré boli financované z progra-

Foto Michaela Chládeková / SAK

Foto Michaela Chládeková / SAK

mu Európskej únie *Spravodlivosť* (2021 – 2027) v rámci projektu EÚ – Rady Európy *HELP in the EU IV*. Podujatie, ktoré sa konalo v sídle Slovenskej advokátskej komory, spojilo dve skupiny advokátov – 30 advokátov zo Slovenska a 25 advokátov z ďalších členských štátov EÚ. Celodenný bohatý odborný program s lektormi zo zahraničia priniesol veľa zaujímavých tém a diskusiu o tom, prečo sú potrebné školenia v oblasti umelej inteligencie, aké sú normy Rady Európy v oblasti umelej inteligencie, ako zasahuje AI do oblasti trestného práva, ako môže umelá inteligencia zlepšiť prístup k právu a spravodlivosti priamym využitím na súdoch.

Účastníci kurzu sa zapojili aj do praktického workshopu s názvom *Let's AI!*, ktorý viedli **Marián Čuprík** a **Martin Friedrich**, členovia pracovnej skupiny SAK pre elektronizáciu. Kurz po úvodnom seminári prebiehal počas šiestich týždňov v online priestore vzdelávacej platformy Rady Európy HELP pod vedením tútora Martina Friedricha.

Vzdelávacie materiály Rady Európy je k dispozícii aj vo forme samovzdelávania na platforme HELP – zatiaľ iba v angličtine – a trvá 6 hodín: help.elearning.ext.coe.int.

Young European Lawyers Contest v Bratislave

Slovenská advokátska komora je partnerom projektu *Young European Lawyers Project*, ktorý zastrešuje Akadémia európskeho práva (*ERA – Academy of European Law*) a spolufinancuje Európska komisia. Jeho cieľom je posilniť vedomosti advokátskych koncipientov z 15 krajín v oblasti práva Európskej únie a ich uplatnenie v praxi.

Dňa 17. apríla sa na pôde Slovenskej advokátskej komory konalo jedno zo semifinále, kde sa stretli štyri tímy súťažiacich a traja porotcovia. Hostovanie podujatia si SAK zopakovala po štyroch rokoch – opäť vo výbornej spolupráci s ERA.

Súťažiaci podali pôsobivé výkony – po odovzdaní písomných zadaní bolo ich úlohou prezentovať svoje závery pred

porotou, nielen z hľadiska právnej a vecnej argumentácie, ale aj kvalitou prednesu a vystupovania. Porota mala tentokrát naozaj ťažkú úlohu. Účastníci ukázali súťaživého ducha, ale tiež prejavy koležiality, spolupráce a priateľstva!

Dúfame, že si z Bratislavy odniesli skúsenosti a kontakty, ktoré budú prínosom v ich ďalšom profesijnom živote. Našim koncipientom držíme v súťaži palce a prajeme im postup do finále na Súdnom dvore EÚ. Ďakujeme členovi pracovnej skupiny SAK pre zahraničné vzťahy **Michalovi Záthureckému**, že sa výborne zhostil úlohy jedného z porotcov.

Historická premiéra: Slovenská advokátska komora vs. Česká advokátska komora na ľade

Dňa 18. apríla 2026 sa uskutočnilo historicky prvé hokejové stretnutie medzi výbermi SAK a ČAK. Tento duel bol viac než

len športovým výkonom – bolo to potvrdenie, že spoločné aktivity sú ideálnym spôsobom, ako budovať vzťahy a utužovať kolektív naprieč hranicami.

Zápas mal všetko, čo má správny šport mať. Vysoké nasadenie, emócie a predovšetkým výnimočnú spoločnosť. Hráčov viedla československá hokejová legenda Vincent Lukáč – dvojnásobný majster sveta, strieborný olympijský medailista a člen siene slávy slovenského aj českého hokeja. Jeho taktické rady a skúsenosti pomohli hráčom SAK vrátiť sa do hry aj v momentoch, keď prehrávali už o tri góly.

Atmosféru duela umocnila aj prítomnosť ďalších významných osobností, ktoré prišli podporiť tento projekt – generálneho sekretára SZLH Miroslava Lažu a aktuálneho trénera HC Slovan a bývalého hráča NHL Tomáša Surového.

Hoci sa napokon tesnú prehru 4 : 5 nepodarilo zvrátiť, hráči SAK odchádzali z ľadu s jasným cieľom: tento zápas bol len začiatkom novej tradície. Už teraz sa tešíme na odvetu, ktorá sa plánuje na jeseň, a veríme, že súperenie bude pokračovať v rovnako férovom a priateľskom duchu.

Foto Archív SAK

Už vám neuniknú žiadne informácie!

Dôležité informácie a aktuality z diania v advokácii a na komore nájdete na našich sociálnych sieťach:

www.facebook.com/advokatinavasejstrane
pridajte sa do uzavretej skupiny pre advokátov
Advokáti spolu - SAK

www.linkedin.com/company/sak-sk
sledujte aj našu oficiálnu stránku na profesnej
sieti LinkedIn

Recipročné pozvanie Rakúskej advokátskej komory

Po pozvaní zástupcov Rakúskej advokátskej komory (RAK) do Bratislavy začiatkom roka na diskusiu o vybraných stavovských témach, sa zástupkyne Slovenskej advokátskej komory zúčastnili na dvoch podujatiach na pozvanie RAK.

Jedným z nich bol **okruhly stôl Rakúskej advokátskej komory** pri príležitosti Medzinárodného dňa žien venovaného téme materstva a výkonu advokácie. Podujatie malo formát

poldňového osobného stretnutia približne 50 advokátok zo všetkých regiónov Rakúska, rozšíreného o možnosť online pripojenia niekoľkých desiatok ďalších kolegyň. Diskusia ukázala, že skĺbenie právnickej profesie a materstva nemá univerzálne riešenie – každá si musí nájsť vlastnú rovnováhu. Zazneli inšpiratívne príklady, ale aj potreba väčšej systémovej podpory. Ďakujeme kolegyni **Jane Markechovej** za reprezentovanie SAK.

Dňa 6. mája 2026 sa zástupkyňa SAK zúčastnila na pozvanie Rakúskej advokátskej komory stretnutia na pôde vzdelávacieho centra pre advokátov a koncipientov vo Viedni – *Anwaltsakademie* (AWAK). Predsedníčka vzdelávacieho kolégia SAK a členka P SAK **Katarína Čechová** (na fotografii druhá sprava) diskutovala s podpredsedníčkou RAK **Petrou Černochovou** (prvá sprava) a výkonnou riaditeľkou AWAK **Michaelou Unger** (tretia sprava) o vzdelávacích programoch, povinnom vzdelávaní koncipientov a kontinuálnom vzdelávaní advokátov, o advokátskych skúškach a požadovanom odbornom profile začínajúceho advokáta.

Cezhraničné vzťahy so susednou Rakúskou advokátskou komorou vedú k inšpiratívnym stretnutiam a výmene informácií. Ďakujeme RAK a AWAK za vytvorenie priestoru na zaujímavú diskusiu a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Foto Michaela Chládeková / SAK

–mch–

Iný prístup Serióznosť Rýchlosť
Individualný prístup
Flexibilita Spolahlivosť
Serióznosť Profesionalita Transparenťnosť
Flexibilita Profesionalita
Rýchlosť Serióznosť Rýchlosť

Dobrovoľné dražby pri výkone záložného práva alebo v konkurze
Online dražby (aukcie) pri predaji majetku v konkurze

dražby@drazobnik.sk
055 671 0001

www.drazobnik.sk
www.onlinedražby.sk

Serióznosť Profesionalita Transparenťnosť
Flexibilita Profesionalita
Rýchlosť Serióznosť Rýchlosť

XXXIII. konference Karlovarské právnícké dny

11. až 13. června 2026, HOTEL THERMAL Karlovy Vary

Registrační formulář a další informace najdete na www.kjt.cz.

Účastnický poplatek činí 11 900 Kč + DPH.

PROGRAM

„Krása a složitost reparace škody a újmy ze všech stran a ve všech souvislostech“

prof. JUDr. Josef Bejček, CSc.: **Náhrada škody – odpovědnost jako povinnost a povinnost jako odpovědnost**

doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D.: **Náhrada újmy na zdraví, mnohost nároků**

doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D.: **Obsah povinnosti odvracet úpadek, delikt ní důsledky**

Dr. Eric Heinke: **Nároky na náhradu škody vůči advokátovi dle rakouského práva**

JUDr. Ing. Pavel Horák, Ph.D.: **Ke vztahu smluvní pokuty a náhrady škody**

doc. JUDr. Lucie Josková, Ph.D. LL.M.: **Odpovědnost člena statutárního orgánu městských společností**

JUDr. Jiří Kindl, M.Jur., Ph.D.: **Vymáhání náhrady škody v oblasti hospodářské soutěže**

JUDr. Viktor Kolmačka, Ph.D.: **Vztah náhrady škody k právům z vadného plnění**

JUDr. Zdeněk Krčmář: **Insolvenční právo v exekučních souvislostech k vymáhané škodě**

prof. JUDr. Alexandra Löwy, Ph.D. LL.M.: **Nárok na náhradu škody vůči advokátovi**

doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D.: **Konkurence náhrady škody a bezdůvodného obohacení a počátek běhu promlčecích lhůt**

JUDr. Radim Miketa: **Odpovědnost advokáta za škodu v ČR**

JUDr. Petr Mrázek: **K nároku na odškodnění při ukončení obchodní spolupráce: obchodní zástupce ano, distributor nikoli?**

JUDr. Monika Novotná: **Náhrady poškozeným z Garančního fondu ČAK**

doc. JUDr. Dana Ondřejová, Ph.D.: **Náhrada újmy z nekalé soutěže**

JUDr. Jan M. Passer, Ph.D., LL.M.: **Mimosoudní odpovědnost Evropské unie a členských států aneb nejen o Kočnerovi**

JUDr. PhDr. Ing. Jan Petrov, LL.M., Ph.D.: **Náhrada újmy způsobené AI: Typologie delikt ních situací**

prof. JUDr. Irena Pelikánová, DrSc.: **Odpovědnost za škodu jako součást mechanismu vymahatelnosti práva v hospodářské soutěži a ochrana spotřebitele**

prof. JUDr. Radim Polčák, Ph.D.: **GDPR jako originální civilní titul k náhradě újmy**

JUDr. František Půry, Ph.D. & JUDr. Martin Richter, Ph.D.:

Náhrada škody a nemajetkové újmy způsobené trestným činem v aktuální judikatuře Nejvyššího a Ústavního soudu

Hon.-prof. Priv.-Doz. Dr. Jürgen Rassi: **Náhrada nemateriální újmy**

Dr. Erich Schwarzenbacher: **Nekalá soutěž a náhrada škody**

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.: **(Ne)účinné vyšetřování a náhrada škody státem**

Mgr. Jakub Šotník & JUDr. Ondřej Trubač, Ph.D., LL.M.:

Náhrada škody v daňovém právu/odpovědnost státu

Prof. Dr. Ansgar Staudinger: **Medicínský turismus a náhrada škody**

Mgr. Lukáš Trojan: **Odpovědnostní nároky k zajištění v trestním řízení**

Mgr. Tomáš Veselý: **Přirážka za integritu**

JUDr. Petr Vojtek: **Náhrada nemajetkové újmy v poslední judikatuře NS a ÚS**

Prof. Dr. Friedrich Graf von Westphalen: **Použitelnost směrnice o odpovědnosti za škodu způsobenou výrobkem (EU)**

2024/2853 na případy způsobené vadnou AI a softwarem

Prof. Dr. hab. Dr. h. c. Fryderyk Zoll: **Náhrada škody a práva ze záruky**

Konferenci moderují: JUDr. Vladimír Zoufalý, Mgr. Michal Vávra, JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D., JUDr. Ondřej Trubač, LL.M., Ph.D., doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D., a Mgr. Kamil Blažek

Konference bude ve čtvrtek a pátek simultánně tlumočena ČJ/NJ. Změna programu vyhrazena. Časové uspořádání programu na www.kjt.cz.

Hlasujte v anketě
Karlovských
právníckých
dní o nejlepší
právnícký časopis
ČR a SR pro Bulletin
advokacie
a Advokátní deník
na www.kjt.cz nebo
přímo ZDE:

KJT
OD ROKU 1991

KOMPLEXNÉ AI PRACOVNÉ PROSTREDIE S MOŽNOSŤOU PREPOJENIA S ASPI

AI od právnikov, pre právnikov

Nikdy nebola lepšia doba
byť moderným právnikom

Testujte 14 dní zdarma
libratech.ai/sk

Wolters Kluwer

Z aprílového zasadnutia Predsedníctva SAK

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory sa stretlo na **riadnom zasadnutí 9. apríla 2026 v Bratislave**, prvýkrát v zrekonštruovanej budove SAK.

Členovia P SAK vzali na vedomie správu o **okružlom stole k vplyvu zmien vysokoškolského vzdelávania na profil absolventa advokátskej skúšky** (pozri webová stránka SAK v časti *Aktuality*) a o **galavečere Centra právnej pomoci**.

V období medzi zasadnutiami P SAK *per rollam* rozhodlo o **formáte slávnostného otvorenia zrekonštruovanej budovy SAK** a o veciach súvisiacich s **jej prevádzkou** (nákup toaletných doplnkov, oprava a servis výťahu a polepy na sklenené plochy).

V rámci **legislatívnych aktivít** P SAK vzalo na vedomie informácie ■ o stave **rekodifikácie Občianskeho zákonníka**, ■ o rozporovom konaní k **novele zákona o Policajnom zbroje**, ■ o **novele Obchodného zákonníka**, ■ o **novele Stavebného zákona**, ■ o **transpozícii smernice** Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) o posilnení uplatňovania zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania a o **vládnom návrhu zákona o rovnakom odmeňovaní mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty**, ■ o **zákone o katastri nehnuteľností**.

Predsedníctvo SAK vzalo na vedomie informácie o rozvoji **ekosystému SAK**. Vec súvisí s **registrom autorizácií** a s **digitalizáciou autorizačných služieb SAK**, ktoré komore vyplývajú v nadväznosti na **novelu zákona o obchodnom registri** a na **súvisiacu novelu zákona o advokácii s účinnosťou od 17. augusta 2026**. Papierovú knihu o autorizácii nahradí centrálny elektronický register, komore tak vzniká príležitosť modernizovať svoje služby. Zákon komore ukladá povinnosť viesť centrálny register autorizácií a uložiť dokument v elektronickej podobe v deň vykonania autorizácie. Ďalšie funkcionality súvisiace s požiadavkou verejnosti môžu vyplývať z nového Občianskeho zákonníka. Predsedníctvo SAK súhlasilo s **realizáciou registra autorizácií** tak, aby spĺňal minimálne zákonné požiadavky, t. j. automatické pridelovanie ID, generovanie doložky systémom na účel eliminovania chýb, centrálny archív, export dokumentov jedným klikom a generovanie časovej pečiatky ako dôkazu o splnení povinnosti. V tejto fáze sa nepočíta s integrovaným podpisovačom v rámci SAK ani s overovaním totožnosti účastníka na diaľku, počíta sa ale s možným rozvojom služieb v budúcnosti. Slovenská advokátska komora týmto spôsobom získa centrálny dohľad, kontrolu lehôt a štatistiky a reporty. Komora sa pripraví na budúce integrácie s katastrom a obchod-

ným registrom. Komora skúma a pripravuje implementáciu ďalších funkcionalít, ktoré budú postupne dopĺňané. Cieľom uvedeného zámeru je priniesť advokátom pridanú hodnotu tak, aby klienti mali motiváciu využiť úkon prostredníctvom advokáta z dôvodu efektívnosti vybavenia na „jednom mieste“. Na tento účel P SAK rozhodlo využiť služby externého partnera spoločnosti Opium.systems s. r. o., s ktorou má skúsenosť pri realizácii konferencií advokátov.

Predsedníctvo SAK analyzovalo **aktuálny stav nových IT projektov SAK: portál SAK, Newsletter SAK, nová webová stránka SAK a register autorizácií**. Nový IT systém SAKURA nerieši kľúčové oblasti (manažment používateľov, natívny self-service pre advokátov, modernú a vizuálne prívetivú komunikáciu, konektivitu na volebný systém); s cieľom eliminovať riziko závislosti na jednom vendorovi a zabezpečiť prístup k vlastným dátam Predsedníctvo SAK ustáľuje, čo v SAKURE absentuje. Zámerom P SAK je všetky IT projekty prepojiť a vytvorením portálu SAK nadviazať na core systém komory (SAKURA) doplnením webovej a mobilnej aplikácie, notifikačného centra, integrácie ďalších rozhraní, autentifikácie prostredníctvom Microsoft 365 (rovnako ako na Konferencii advokátov 2026), registra autorizácií a prípravy na e-learningové centrum.

Bolo dokončené **kompletné presťahovanie kancelárie komory** do obnovených priestorov. Do zrekonštruovaného sídla sú pozvaní všetci advokáti a všetky advokátky a od júna 2026 budú osobitne určené termíny sprevádzanej prehliadky obnoveného sídla, ktoré má slúžiť ako miesto na kolegiálne stretnutia, ale zároveň má byť miestom rozvíjania dobromyseľného dialógu s partnermi, zameraného na zlepšovanie právneho prostredia v Slovenskej republike a rozvoj slobodnej advokácie. Kancelária komory na pravidelných poradách sumarizuje vzniknuté nedostatky či nové potrebné nastavenia/úpravy, ktoré sú následne komunikované s dodávateľmi s cieľom zachovať funkčnosť nových priestorov. **Stránkové hodiny sú každý pracovný deň od 9.00 do 15.00 h (okrem obedňajšej prestávky od 12.00 do 13.00 h)**.

Predsedníctvo SAK v tomto kontexte rozhodlo o **ďalších servisných službách**, ktoré je potrebné na plynulý chod kontrahovať (napr. servis odvodňovacích čerpadiel). Podľa dostupných informácií sa budova UNIQA, kde komora dočasne vykonávala svoje činnosti, predáva, preto o ďalších veciach (napr. modernizácia prejazdu a riešenie parkovacích miest) bude možné rokovať až s novým vlastníkom.

Členovia P SAK schválili **stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci žiadostí súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktoré spadajú do pôsobnosti **pracovnej komisie pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami**.

Predsedníctvo SAK sa venovalo **záverom zo zasadnutia vzdelávacieho kolégia**. Schválilo **program úvodného seminára advokátskych koncipientov po vypracovaní a schválení sylabov** a **rozšírenie okruhu lektorov úvodného seminára** s poverením vypracovať v spolupráci s lektormi sylaby a metodiku vedenia úvodného seminára. Schválilo aj **prog-**

ram letného seminára advokátov na Táľoch 4. až 6. júna 2026. Zásadnou je **príprava reformy vzdelávania advokátskych koncipientov**, kde P SAK schválilo **predbežný harmonogram činností**. Je plán postupovať fázovo, t. j. najprv preveriť možnosti iných hotelových zariadení na organizáciu seminárov advokátskych koncipientov s menším počtom účastníkov s cieľom dosiahnuť väčšiu interaktivitu, získať spätnú väzbu k návrhu reformy od predsedov pracovných skupín v rámci SAK a preveriť ekonomický dosah navrhovanej reformy. Plán prípravy e-learningového centra pre advokátskych koncipientov je samostatnou činnosťou.

Predsedníctvo SAK vzalo na vedomie **výsledky prieskumu medzi začínajúcimi advokátmi**, schválilo **vytvorenie priestoru pre začínajúce advokátky a advokátov SAK** s názvom **Začínajúci advokáti v SAK** s tým, že na schválenie bude v ďalšom kroku predložená koncepcia činnosti a komunikácie aktivít *Začínajúcich advokátov v SAK*.

Členovia P SAK vzali na vedomie informáciu ■ **zo stretnutí s advokátmi Žilinského kraja**, ■ **zo stretnutí s vedeniami Krajského súdu v Žiline a Krajskej prokuratúry v Žiline** a ■ **o podujatiach na úrovni regiónov** (benefičný futbalový zápas medzi slovenskými a talianskymi advokátmi, ochutnávka kávy pre advokátov v regióne Orava a Liptov a vzdelávacie podujatie v Trenčíne pod názvom *Umelá inteligencia v praxi advokáta*).

Nastavenie cieľov činnosti komory a posudzovanie činnosti komory z hľadiska potreby a efektivity pri napĺňaní cieľov (OKR) smeruje k **ekonomickým doložkám týkajúcim sa navrhovanej reformy vzdelávania**.

V rámci rokovania o **ekonomických otázkach** P SAK rozhodlo o doručení žiadostiach. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na **nový prístup P SAK k odpúšťaniu príspevkov na činnosť komory podľa § 4 ods. 2 písm. d) Uznesenia konferencie advokátov o príspevku na činnosť SAK (dosiahnutie veku 70 rokov, resp. viac ako 40 rokov výko-**

nu advokácie), kde P SAK na rozdiel od predchádzajúcej praxe rozhodlo príspevky na rok 2026 **neodpustiť, ale znížiť na polovicu príslušnej poplatkovej povinnosti**. Členka P SAK JUDr. Čechová osobitne požiadala o zaznamenanie svojho odlišného stanoviska a hlasovala proti zníženiu príspevku. Považuje odpúšťanie alebo znižovanie príspevku pre vybrané skupiny advokátov za diskriminačné a v rozpore so zákonom. Zdôraznila, že platenie príspevku je zákonnou povinnosťou a podmienkou pre výkon advokácie a samotný vek či dĺžka praxe nie sú dôvodom na úľavu. Sociálne dôvody môžu existovať individuálne, no podľa jej názoru sú často výraznejšie u začínajúcich advokátov a uznanie dlhoročného výkonu advokácie by malo byť vyjadrené inou formou ocenenia zo strany SAK než odpustením príspevku.

Členovia P SAK vzali na vedomie **aktualizovanú správu o čerpaní rozpočtu pracovných skupín a pracovných komisií zriadených v rámci SAK**.

Do programu rokovaní P SAK je priebežne zaradovaný **plán rozvoja mediálnej komunikácie SAK**, ktorý aktuálne súvisí s **návrhom koncepcie rozvoja online periodika slovenskej advokácie**. V marci 2026 boli vymenovaní traja noví členovia redakčnej rady, ktorí sa prioritne venujú tejto agende. Media tím hľadá možnosti **zlepšenia vnímania komory a lepšej a adresnejšej komunikácie s orgánmi komory, s členskou základňou a s verejnosťou**. Predsedníctvo SAK rozhodlo limitovane využiť služby externej brandingovej agentúry (v rámci výberového konania posúdilo päť cenových ponúk) s cieľom získať komplexný komunikačný audit, odporúčania komunikačnej stratégie, workshop na definovanie SAK a návrh light rebrandingu s cieľom posilniť identitu a efektivitu komunikácie SAK. Súčasťou sú aj konkrétne výstupy ako nový interný newsletter, vizuál pre modernizovaný online Bulletin a LinkedIn content kit.

Členovia P SAK vzali na vedomie **správu o činnosti Rozhodcovského súdu SAK**, schválili **obsahové znenie formu-**

Ladislav Čendula: Mojich šesť desaťročí v banskobystrickej advokácii

Kniha Mojich šesť desaťročí v banskobystrickej advokácii vznikla v spolupráci s banskobystrickým redaktorom Jozefom Habočíkom. Spomienky Ladislava Čendula približujú čitateľom nielen jeho život v advokácii, ale aj život banskobystrickej advokácie. Súčasťou knihy sú aj spomienkové texty viacerých súčasných advokátov z Banskej Bystrice a Zvolena, ktorých profesijný život bol so životom staršieho kolegu úzko spätý.

Publikácia je k dispozícii za 5 eur.
Objednávky: podatelna@sak.sk

lára pre sťažovateľov, ktorý bude umiestnený na webovom sídle komory s cieľom zabezpečiť, aby sťažnostné oddelenie (ak si sťažovateľ túto formu zvolí) malo v momente podania sťažnosti k dispozícii čo najviac informácií a sprievodných dokumentov; samozrejme, **RK SAK bude – aby nedošlo k odňatiu práv sťažovateľov – naďalej prešetrovať aj sťažnosti, ktoré nebudú podané na formulári.** Podľa názoru RK SAK časť sťažností podaná formalizovaným spôsobom urýchli prácu RK SAK a vybavovanie sťažností.

V rámci referovania o **pôsobení Slovenskej advokátskej komory na medzinárodných fórach** členovia P SAK vzali na vedomie informácie o **dianí na pôde CCBE a správy z podujatí so zahraničným prvkom**, na ktorých sa zástupcovia SAK zúčastnili.

Predsedníctvo SAK rozhodlo o žiadostiach týkajúcich sa **matričných zoznamov** vedených komorou. Vzalo na vedomie **neodkladné rozhodnutia predsedu komory** v statusových veciach.

–km–

Pýta(j)te sa predsedníctva

Advokátska kancelária zastupuje spoločníka pri výkone práv podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, najmä pri uplatnení nároku na náhradu škody voči konateľovi spoločnosti. Plná moc bola udelená spoločníkom v mene spoločnosti. Po zmene konateľa nový konateľ plnú moc odvolal a žiada ukončenie zastupovania a vydanie dokumentácie s tým, že klientom je spoločnosť.

1. Je odvolanie plnej moci novým konateľom platné, ak bola udelená pri výkone práv spoločníka podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka?
2. Je advokát povinný sprístupniť konateľovi dokumentáciu k sporom vedeným proti bývalému konateľovi?
3. Musí advokát na pokyn konateľa ukončiť ďalšie úkony vo veci?
4. Zahŕňa pojem v *súdnom konaní* podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka aj súvisiace úkony mimo samotného konania?
5. Zmenili by sa odpovede, ak by plnú moc udelila tá istá osoba ako konateľ, hoci šlo o výkon práv spoločníka podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka?

Pri uplatňovaní nárokov podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka (tzv. *actio pro socio*) je nevyhnutné vychádzať z materiálneho charakteru právneho vzťahu, podľa ktorého síce advokát formálne koná v mene spoločnosti, klientom je však

spoločník ako subjekt, ktorý je nositeľom osobitného zákonného oprávnenia konať v mene spoločnosti v situácii, keď samotná spoločnosť prostredníctvom svojho štatutárneho orgánu nekoná; tomuto výkladu zodpovedá aj účel predmetného ustanovenia potvrdený judikatúrou, najmä nálezom II. ÚS 398/2014, podľa ktorého má právna úprava zabrániť tomu, aby konateľ mohol blokovat uplatnenie nárokov spoločnosti vo veciach, ktoré sa ho týkajú, pričom konajúci spoločník sa v takom prípade stáva jediným oprávneným subjektom konať.

Z uvedeného vyplýva, že konateľ spoločnosti nie je oprávnený účinne odvolať plnú moc udelenú advokátovi týmto spoločníkom, keďže nejde o pokyn klienta v zmysle § 18 zákona o advokácii a takéto odvolanie je preto vo vzťahu k advokátovi právne neúčinné; rovnako pokyny konateľa smerujúce k ukončeniu právneho zastupovania alebo k zdržaniu sa ďalšieho konania nemožno považovať za záväzné, keďže advokát je povinný chrániť a presadzovať záujmy klienta a riadiť sa výlučne jeho pokynmi, pokiaľ nie sú v rozpore s právnymi predpismi.

Z hľadiska povinnosti mlčanlivosti podľa § 23 zákona o advokácii advokát zároveň nie je oprávnený sprístupniť konateľovi spoločnosti dokumentáciu súvisiacu s vedenými spormi bez súhlasu klienta – spoločníka, o to viac, ak konateľ môže byť v konkrétnom prípade osobou, voči ktorej nárok smeruje, čím by sprístupnenie informácií mohlo byť v rozpore so záujmami klienta.

Pokiaľ ide o výklad rozsahu oprávnenia konať „v súdnom konaní“, je potrebné vykladať ho účelovo a extenzívne tak, aby zahŕňal aj úkony bezprostredne súvisiace s uplatnením a ochranou nárokov vrátane exekučného konania, mimoriadnych opravných prostriedkov či ďalších procesných a faktických úkonov nadväzujúcich na samotné súdne konanie, keďže opačný výklad by popieral zmysel a efektívnosť tohto zákonného oprávnenia.

Uvedené závery sa uplatnia aj v prípade, ak bola plná moc formálne udelená tým istým spoločníkom z pozície konateľa, pokiaľ z okolností prípadu vyplýva, že šlo o výkon práv podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, keďže rozhodujúce je materiálne posúdenie obsahu právneho úkonu, a nie jeho formálne označenie; v takom prípade nemožno pripustiť, aby následná zmena v osobe konateľa viedla k negácii už realizovaného zákonného oprávnenia spoločníka ani k zásahu do riadne začatého uplatňovania nárokov spoločnosti.

Sledujte SAK na LinkedIn!

Dôležité informácie a aktuálnosť z diania v advokácii a na komore: [linkedin.com/company/sak-sk](https://www.linkedin.com/company/sak-sk)

Ponuka prenájmu
pracovného miesta
s možnosťou
spolupráce.

ADVOKÁTSKY COWORKING v ZWIRN

(Košická 11, Bratislava)

Otvorili sme v našich priestoroch **advokátsky coworking** pre samostatných advokátov/ky v úplnej novej budove **ZWIRN OFFICE** v bratislavskom downtowne (hneď vedľa OC Nivy). Spoločne tvoríme komunitu advokátov z viacerých AK venujúcich sa rôznej agende.

- **vlastné plne vybavené pracovné miesto v moderných priestoroch, vrátane priestoru na spisy**
- **dve rokovacie miestnosti**
- **parkovanie v budove pre Vás a Vašich klientov**
/možnosť parkovania v OC Nivy
- **recepčia s office managerkou** (pošta, organizácia stretnutí, administratíva, privítanie návšteví atď.)
- **neobmedzený nápojový servis** (voda, káva, čaj)
- **hygienické zázemie so sprchou** (najmä pre nadšencov športu)
- **bohatá knižnica právnickej literatúry zo všetkých oblastí**
- **spoločná veľká terasa na oddych aj stretnutia s klientmi**
- **komunita skúsených advokátov z rôznych oblastí**
- možnosť spolupráce, komunitné raňajky

Príďte sa pozrieť do nášho advokátskeho coworkingu, radi Vás privítame.

Voľné 4 samostatné pracovné miesta
450 € bez DPH pre 1 miesto/mesačne

(v časti možný aj „barter“ formou spolupráce s AK Mičinský & Partners a Synergy Lawyers)

Viac informácií na www.micinsky.com

JUDr. Ľudovít Mičinský, micinsky@micinsky.com / +421 915 840 708

JUDr. Ivan Priadka, priadka@synergylawyers.sk / +421 915 808 086

Mičinský & Partners
advokátska kancelária | law firm

Synergy
Lawyers
advokátska kancelária, s.r.o.

Z májového zasadnutia Predsedníctva SAK

Riadne zasadnutie Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory sa uskutočnilo **14. mája 2026** v Bratislave.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie ■ o **rokovaní so zástupcami Združenia miest a obcí Slovenska**, ■ o **galavečere SAK** a ■ o **slávnostnom otvorení zrekonštruovanej budovy SAK** 13. mája 2026, ako aj správy ■ zo **zasadnutia skúšobnej komisie**, ■ z **expertnej diskusie o stave legislatívy**, ■ zo **stretnutia myšlienkového projektu Spoločenská zodpovednosť právnikov**, ■ zo stretnutia so zástupcami **oddelenia Rady Európy pre výkon rozsudkov ESĽP** a ■ zo **stretnutia emeritných predsedov SAK**.

V období medzi svojimi zasadnutiami Predsedníctvo SAK **per rollam** rozhodlo ■ o **podpore prípravy futbalovej reprezentácie SAK**, ■ o **hybridnom webinári Podpora matiek pri výkone advokátskeho povolania** a ■ o **uzatvorení zmluvy o spolupráci s Ministerstvom vnútra SR** s cieľom vytvoriť právny rámec využívania štátnych identifikačných služieb v systémoch SAK.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie ■ o stave **re-kodifikácie Občianskeho zákonníka**, ■ o rozporovom konaní k **novele Trestného poriadku**, ■ o rozporovom konaní k **novele Obchodného zákonníka**, ■ o **novele Zákonníka práce**, ■ o **novele zákona o územnom plánovaní**, ■ o **návhrhu nariadenia o 28. režime právneho rámca pre obchodné spoločnosti EU Inc.** a ■ o **novele zákona o boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti**. Slovenská advokátska komora k viacerým návrhom predložila pripomienky vypracované príslušnými pracovnými skupinami.

Činnosť odboru elektronizácie sa medzi zasadnutiami P SAK sústredila na realizáciu uznesení P SAK z apríla 2026 vo vzťahu k **vývoju aplikácie SAK** a **registra autorizácií**, k **manažmentu identít** a k **vývoju rozhrania na komunikáciu s novým IT systémom komory**. Predsedníctvo SAK vzalo na vedomie informácie o všetkých čiastkových krokoch. Príprava a nasadzovanie novej IT architektúry (**nový IT systém** a **nová webová stránka**) sa dostáva do záverečnej realizačnej fázy s **predpokladaným nasadením prvých hlavných komponentov počas letných prázdnin**. V súčasnosti sa funkcionality jednotlivých modulov testujú s nasadením externých testerov. Proces sa nastavuje tak, aby bola zmena systému pre advokátov užívateľsky čo najpriateľnejšia. Dôležitou zmenou v porovnaní so súčasnosťou bude nový spôsob prihlasovania do privátnej zóny novej webovej stránky s použitím kont v tvare *meno.priezvisko@sak.cloud*, o čom boli advokáti informovaní v newsletteri 18. mája 2026 s výzvou, aby si overili prístup k svojim účtom, ktoré využívali na voľbu a hlasovanie počas Konferencie advokátov 2025

a ktoré v súčasnosti využívajú na prístup do videoarchívu nahrávok zo vzdelávacích podujatí. Advokáti môžu požiadať o obnovenie svojich kont vyplnením na to určeného formulára (pozri newsletter z 18. mája 2026). **Včasné overenie prístupov k účtom a včasné riešenie prípadných problémov so zabudnutým heslom prispeje k plynulému prechodu na nový systém.** Rovnaký spôsob prihlasovania cez **osobitné cloudové účty** pripravuje SAK aj **pre advokátskych koncipientov**. O generovaní týchto osobitných účtov bude SAK včas informovať.

Členovia P SAK vzali na vedomie **komunikáciu s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI)** v nadväznosti na **problémy advokátov pri registrácii do centrálneho registra zaručených konverzií** v prípade, ak potrebujú oživiť meno a heslo (napr. pri zmene hardvéru). Prevádzkovateľom EZZK je MIRRI, t. j. subjekt verejnej správy. Štát je tak subjektom, ktorý vyžaduje splnenie podmienok, je garantom služby, no nedokáže zabezpečiť jej funkčnú prevádzku a dostupnosť služby pre oprávnené osoby. V dôsledku uvedeného stavu vznikajú advokátom dodatočné náklady, organizačné komplikácie a v niektorých prípadoch aj škoda, keďže nie sú schopní zabezpečiť zákonom predpokladané služby pre svojich klientov v požadovanom rozsahu a čase. Tento stav negatívne ovplyvňuje dôveru klientov v schopnosť advokátov plniť zákonné povinnosti, hoci príčina spočíva na strane prevádzkovateľa služby. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vyjadrilo poľutovanie nad vzniknutou situáciou s ospravedlnením za komplikácie spôsobené neprimerane dlhým čakaním na obnovu prihlasovacích údajov alebo vybavenie registrácie do IS EZZK. Vzhľadom na procesné postupy a lehoty vyplývajúce z právnej úpravy v oblasti verejného obstarávania predpokladá MIRRI odstránenie súčasného stavu a vybavenie predmetných požiadaviek do konca júna 2026.

Predsedníctvo SAK schválilo aktualizovanú ponuku na **údržbu a dosadbu zelených stien** v zrekonštruovanej budove a ponuku na zabezpečenie **služieb pultu centrálnej ochrany** a na **napojenie na elektronický zabezpečovací systém a elektronický protipožiarny systém**. **Možnosť prispievania na transparentný účet** vyčlenený na rekonštrukciu budovy komory bola **ukončená**.

Členovia P SAK schválili **stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci žiadostí súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktoré spadajú do pôsobnosti **pracovnej skupiny pre veci advokátske a pracovnej komisie pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami**.

V rámci **pripravovanej reformy vzdelávania** boli predložené prvé ekonomické prepočty vychádzajúce z nasledovných zásad: časová redukcia hlavných seminárov na 2 dni, zníženie počtu koncipientov prítomných na jednom seminári (do 70 osôb), zvýšenie počtu hlavných seminárov advokátskych koncipientov minimálne o jednu tretinu a presun hlavných seminárov do lacnejších hotelovo-kongresových zariadení pri porovnateľnej kvalite služieb.

Členovia P SAK vzali na vedomie informáciu zo **stretnutí s advokátmi Nitrianskeho, Košického a Prešovského kraja**, zo stretnutí s **vedeniami krajských súdov a krajských prokuratúr v týchto regiónoch** a o **podujatiach na úrovni regiónov** (hokejový zápas medzi slovenskými a českými advokátmi a Memoriál JUDr. Milana Gejdoša, CSc. vo futsale).

Predsedníctvo SAK rozhodlo o doručených **ekonomických žiadostiach**. Vzalo na vedomie informácie o **hospodarení komory v I. štvrtroku 2026** a o **rezervách a cash flow SAK v 2. 4. štvrtroku 2026** s tým, že **príprave rozpočtu SAK na rok 2027** sa začne venovať už v júni 2026. Vzalo na vedomie správu o čerpaní prostriedkov na **činnosť škodovej komisie** a na činnosť **pracovnej skupiny regionálnych zástupcov**.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie o **poskytovaní bezplatného právneho poradenstva občanom**, ktoré sa tento rok uskutočnilo v rekordnom počte 24 miest na Slovensku (pozri webová stránka SAK v časti *Aktuality*). Podujatie bolo realizované v spolupráci s regionálnymi zástupcami SAK a miestnymi samosprávami. Projekt opätovne potvrdil význam pro bono aktivít v advokácii a záujem advokátskeho stavu podieľať sa na zvyšovaní dostupnosti právnej pomoci pre verejnosť.

Predsedníctvo SAK schválilo **prípravu podujatia 17. november – kľúč k slobode advokácie**, ktorým si Slovenská advokátska komora chce pripomenúť historické udalosti a úlohu advokácie pri obnove právneho štátu, nezávislosti právnických povolání a ochrane základných práv a slobôd. Vzalo na vedomie **konceptu činnosti Centra právnej pomoci na obdobie 2026 až 2028**. Súhlasilo so zriadením **registra dobrovoľníkov Nadácie slovenskej advokácie** a schválilo **Kódex dobrovoľníka Nadácie slovenskej advokácie**. Dobrovoľníkom nadácie sa môže stať fyzická osoba, ktorá sa na základe vlastného rozhodnutia bude zapájať do činnosti na-

dácie v prospech jej verejnoprospešných cieľov, a to jednorazovo, opakovane alebo dlhodobo. Nadácia môže cielene oslovať najmä študentov práva, mladých právnikov, advokátov, advokátskych koncipientov, odborníkov z rôznych oblastí, ako aj osoby mimo právnického prostredia, ktoré môžu prispieť svojimi organizačnými, komunikačnými, administratívnymi alebo inými praktickými zručnosťami. Podrobnosti budú zverejnené na webovej stránke nadácie. Záujemcovia sa môžu obrátiť aj na predsedníčku správnej rady nadácie JUDr. Mesiarik Havelkovú a na správkyniu nadácie JUDr. Živčákovú.

Členovia P SAK schválili **novelu skúšobného poriadku**, v zmysle ktorej hodnotenie „prospeš výborne“ získa uchádzač, ktorý mal hodnotenie „prospeš výborne“ vo všetkých právnych odvetviach ústnej časti advokátskej skúšky (pozri Vestník č. 90/2026). **Zrušili** uznesenie z 3. mája 2022 o **odpustení povinnosti úhrady registračného poplatku za zápis do zoznamu medzinárodných advokátov**.

Členovia P SAK vymenovali **nových členov poradných orgánov** na úrovni pracovnej skupiny pre veci advokátske a skúšobnej komisie.

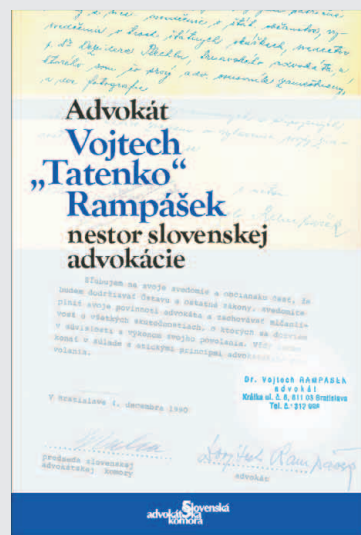
V rámci agendy medzinárodných vzťahov došlo k **personálnej zmene na poste vedúceho delegácie SAK v CCBE**. Za novú vedúcu delegácie P SAK vymenovalo JUDr. Čechovú. Členovia P SAK vzali na vedomie **správy z podujatí so zahraničným prvkom**, na ktorých bola SAK zastúpená, a správu o **semifinále Young European Lawyers' Contest** na pôde komory v apríli 2026.

Členovia P SAK rozhodli o žiadostiach týkajúcich sa **matričných zoznamov** vedených komorou. Osobitne rozhodli po **posúdení kritérií o nepozastavení výkonu advokácie podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii** a o **podnete predsedníčky RK SAK na pozastavení výkonu advokácie v súlade s § 8 ods. 3 zákona o advokácii**. -km-

Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek nestor slovenskej advokácie

Slovenská advokátska komora vydala sériu publikácií venovaných osobnostiam slovenského kultúrneho života z radov advokátov. Jednou z nich je aj kniha o bratislavskom advokátovi JUDr. Vojtechovi Rampášekovi, ktorú napísal jeho vnuk – advokát **JUDr. Michal Rampášek**. Podrobne mapuje život V. Rampášeka v tesnej väzbe na vývoj v spoločnosti a právnu úpravu výkonu advokácie. Práve zasadenie profesionálnej dráhy JUDr. Rampášeka v tomto kontexte je osobitne dôležité, pretože je zachytený pomerne dlhý a rôznorodý časový úsek 57 rokov histórie advokácie – od obdobia československej advokácie z konca 30. rokov až po znovuzrodenie slobodnej advokácie po roku 1990.

Publikácia je k dispozícii za 5 eur
Objednávky: podatelna@sak.sk

Deň advokácie Bezplatné právne poradenstvo 2026 – advokácia ako reálna pomoc verejnosti

Slovenská advokátska komora aj v roku 2026 pokračovala v úspešnej tradícii bezplatného právneho poradenstva, ktoré sa každoročne uskutočňuje v rámci osláv Dňa advokácie. Projekt, ktorý si už vybudoval stabilné miesto medzi verejnoprospešnými aktivitami advokácie, potvrdil aj tento rok svoj význam ako dostupná a praktická forma právnej pomoci pre širokú verejnosť.

Ročník 2026 priniesol ďalšie rozšírenie – bezplatné právne poradenstvo sa uskutočnilo v rekordnom počte **24 miest po celom Slovensku**, čím sa ešte viac posilnila regionálna dostupnosť právnych služieb. Do projektu sa zapojilo **209 advokátok a advokátov**, ktorí spoločne poskytli právne poradenstvo **876 občanom**. Významnú úlohu zohrali aj **konicipienti a študenti právnických fakúlt**, ktorí pomáhali pri organizácii alebo priamo v poradniach, čím sa projekt stal aj dôležitou platformou pre odborný rast budúcich právnikov.

PodĎakovanie partnerom a spoluorganizátorom

Slovenská advokátska komora úprimne ďakuje všetkým, ktorí sa podieľali na úspešnej realizácii podujatia.

PodĎakovanie patrí predovšetkým **primátorkám a primátorom miest**, ktorí umožnili realizáciu podujatia v priestoroch mestských inštitúcií a vytvorili podmienky pre dôstojný priebeh bezplatného právneho poradenstva.

Rovnako si komora veľmi váži spoluprácu **dekanov právnických fakúlt**, ktorí poskytli priestory a podporili prepojenie akademického prostredia s právnou praxou.

Osobitné poďakovanie patrí **regionálnym zástupcom Slovenskej advokátskej komory**, ktorí zabezpečovali koordináciu jednotlivých miest, organizačný chod a komunikáciu medzi účastníkmi projektu.

Veľká vďaka smeruje aj **advokátkam a advokátom, ktorí sa podieľali na organizačnej príprave podujatia**, ako aj všetkým **advokátkam a advokátom, ktorí poskytovali samotné právne poradenstvo**. Ich odborné nasadenie, ochota a čas venovaný verejnosti sú základom úspechu celej iniciatívy.

Slovenská advokátska komora ďakuje aj **advokátskym konicipientom a študentom právnických fakúlt**, ktorí pomáhali v poradniach a získavali tak cenné praktické skúsenosti, ktoré výrazne prispievajú k ich profesionálnemu rastu.

Bratislava

Čadca

Osobitne si Slovenská advokátska komora váži spoluprácu troch právnických fakúlt:

- PF Univerzity Komenského v Bratislave,
- PF Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
- PF Trnavskej univerzity v Trnave.

Ich zapojenie dlhodobo podporuje prepojenie akademického vzdelávania s reálnou právnou praxou.

Predseda SAK **Tomáš Kamenec** pri príležitosti Dňa advokácie uviedol: „Srdečne vám ďakujem za dôstojnú oslavu Dňa advokácie. Slovenská advokácia opäť ukázala, že je pevnou a dôveryhodnou súčasťou spoločnosti, ktorá vie nezištne pomáhať. Naša spoločenská zodpovednosť nie je len fráza – aj prostredníctvom projektov bezplatnej právnej pomoci ju reálne naplňame voči spoluobčanom. Aj vďaka takýmto projektom a vášmu nasadeniu môžeme byť hrdí, že sme advokáti.“

Lučenec

Banská Bystrica

JUDr. Lucia Fabríciusová
JUDr. Martina Filipová
Mgr. Blanka Gondová
JUDr. Diana Hrončeková
JUDr. Lucia Hricová Pradová
JUDr. Matej Hríbik
JUDr. Nina Hríbiková
JUDr. Denisa Maková
JUDr. Peter Múkera
Mgr. Lucia Pričová
JUDr. Zuzana Tavačiaková
JUDr. Gabriela Vlkolinská

Bratislava

Mgr. Richard Bebjak
JUDr. Romana Bdžochová
Mgr. Jana Brezovičová

JUDr. Robert Čuperka
JUDr. Ľudmila Dohnalová
JUDr. Lenka Erdös
JUDr. Katarína Galgóciová
Mgr. Kristína Hošková
Mgr. Miroslav Krištof, LL.M.
JUDr. Vladimír Kordoš
JUDr. Petra Kolesárová Oravcová
JUDr. Eliška Mančíková
JUDr. Lenka Marková
JUDr. Matej Oslacký
JUDr. Roman Oršula
Mgr. et Mgr. Stanislava Rajnincová, LL.M.
Mgr. Peter Serina
JUDr. Katarína Segečová
Mgr. Erik Schváb
Mgr. Matúš Száraz
JUDr. Lineta Uhrinová
JUDr. Iveta Vajdová
JUDr. Zuzana Vlková, PhD.
JUDr. Kvetoslava Živčáková

Čadca

JUDr. Marek Belka
JUDr. Eva Comorek Turcerová
Mgr. Ľubica Franková
JUDr. Eva Fulierová
JUDr. Patrik Jurga
JUDr. Zuzana Kardošová
Mgr. Rebeka Križeková
JUDr. Ľudmila Kvašňovská
JUDr. Patrícia Mináč Malicherová
JUDr. Anna Mozolíková
Mgr. Michal Mozolík
JUDr. Ladislav Ščury, PhD.
Mgr. Michal Truchlik

Košice

Martin

Dunajská Streda

Mgr. Lajos Mészáros, PhD.
JUDr. Peter Rochovský
JUDr. Tibor Szakál
JUDr. Eva Skačániová
JUDr. Ildikó Uleklová
JUDr. Albína Vágóová

Košice

JUDr. Dagmara Balogová
JUDr. Alexander Brösl
JUDr. Martin Friedrich
JUDr. Marián Jusko
JUDr. Miriam Pančíšinová
JUDr. Michal Sokol
JUDr. Ivan Vanko
JUDr. Zsolt Varga

Lučenec

JUDr. Milan Barkáč
JUDr. Andrej Cífra
JUDr. Martin Landl
Mgr. Andrea Legényová

Mgr. Katarína Novotná
JUDr. Ondrej Szilágyi
Mgr. Dana Žlnková

Malacky

Mgr. Denis Čech
Mgr. Ján Kután
JUDr. Martin Ritomský
JUDr. Ľubica Sopková
JUDr. René Vanek
JUDr. Stanislav Vilém
JUDr. Miroslav Zobok

Martin

JUDr. Barbora Čierna
JUDr. Milota Ferenčíková
JUDr. Marína Gallová
JUDr. Janka Grolmusová
JUDr. Martina Kiseľová
JUDr. Daniela Pašková
JUDr. Danica Šaraťinová
JUDr. Silvia Tatarková
JUDr. Katarína Turanská

JUDr. Vladimír Záborský

Michalovce

JUDr. Lenka Jozef Hričindová
JUDr. Ivana Marcinová
JUDr. Matej Mati
JUDr. Radoslav Soták

Nitra

JUDr. Petra Baňáková
Mgr. Zuzana Gáliková
JUDr. Mária Jakubíková
JUDr. Kristína Kosmályová
JUDr. Ing. Jozef Kubaský
JUDr. Jana Marenčíková
Mgr. Zuzana Slováková
JUDr. Gabriela Strýčeková

Nové Mesto nad Váhom

JUDr. Katarína Hunčíková
JUDr. Katarína Lobotková
Mgr. Vladimír Misároš
Mgr. Juliana Sumková

Nitra

Nové Mesto nad Váhom

Partizánske

Partizánske

JUDr. Martin Gubka
JUDr. Zuzana Herichová
JUDr. Ivana Magdolenová Joríková
JUDr. Martina Kmeťová
Mgr. Katarína Šimánková

Pezinok

JUDr. Matúš Husák
JUDr. Alena Lišková
Mgr. Ivana Majerníková, LL.M.
JUDr. Zuzana Martincová
JUDr. Barbora Roštárová
Mgr. Juraj Rusnák
JUDr. Michal Tomášik

Poprad

JUDr. Jozef Beňo
JUDr. Soňa Chlebovec
JUDr. Juraj Lukáč
JUDr. Martin Tomas

Prešov

JUDr. Daniel Boľanovský
JUDr. Martin Fabian
JUDr. Jozef Matej
Mgr. Ivan Mazanec
JUDr. Eva Mikulová
JUDr. Katarína Naster Dugasová
JUDr. Dušan Remeta
Mgr. Jana Rojčeková
JUDr. Martina Stankovičová
JUDr. Viera Straková

Rožňava

JUDr. Mária Ďurajová
JUDr. Jaroslav Novický
JUDr. Andrea Oroszová
JUDr. Martin Šišovský
JUDr. Marko Vozárik

Senec

Mgr. Eva Bognárová
JUDr. Miroslava Erbenová

JUDr. Lenka Kmeťová, LL.M.
JUDr. Blanka Krištofová
Mgr. Maroš Ožvald
JUDr. Silvia Šimková

Stropkov

Mgr. Peter Baran
Mgr. Slavomíra Baranová
JUDr. Marek Bujdoš
JUDr. Simona Juhasová
JUDr. Ambróz Motyka
JUDr. Matúš Motyka
JUDr. Daniel Tarbaj

Topoľčany

JUDr. Zuzana Ásványi
JUDr. Milan Kukučka
JUDr. Margita Kytnarová
JUDr. Carmen Linkeschová
JUDr. Mário Ševčík
Mgr. Juraj Šimuny

Rožňava

Pezinok

Banská Bystrica

Žiar nad Hronom

Trebišov

JUDr. Stanislav Bovan
JUDr. Ľubomír Cibere
JUDr. Juraj Fuzer
JUDr. Marek Giba
JUDr. Viktória Hajduová
JUDr. Tomáš Jánošík
JUDr. Viktória Kubovichová
JUDr. Tomáš Popik
JUDr. Jozef Širotník
JUDr. Emília Bujňáková Širotníková
Mgr. Alexandra Torjai

Trenčín

JUDr. Ján Červeňanský
JUDr. Zuzana Čížová
JUDr. Peter Ďurmek
JUDr. Róbert Fatura
Mgr. Jozef Gáplovský
Mgr. Barbora Hlavatá
JUDr. Ján Kanaba
JUDr. Helena Košútová Valášková

Stropkov

JUDr. Andrej Krajňák
JUDr. Martina Kmeťová
JUDr. Zuzana Pagáčová Hrbáčiková
Marián Sikora
JUDr. Rastislav Škultéty
Mgr. Michaela Uj Hahnová

Trnava

JUDr. Martin Brezovan
Mgr. Matej Haršány
JUDr. Eva Koleničová
JUDr. Ing. Miroslav Kadúč, PhD.
Mgr. Daniel Kravec
JUDr. Vojtech Milošovič
JUDr. Maroš Prosman
Mgr. Rastislav Soldán
JUDr. Hana Sopko, LL.M.

Žiar nad Hronom

Mgr. Henrich Hochmann
Mgr. Barbora Mihalíková
Mgr. Branislav Poldauf

JUDr. Lucia Sklenárová
JUDr. Peter Sládeček
Mgr. Livia Šouc Košťová

Žilina

JUDr. Kristína Decká
JUDr. Jana Hlucháčová
Mgr. Alžbeta Jandová
JUDr. Veronika Jakubíková
Mgr. Tomáš Jurčo
JUDr. Liliana Kazerooni
Mgr. Radoslava Kormanová
JUDr. Andrej Lalinský
JUDr. Michaela Macaláková
JUDr. Róbert Mendel
JUDr. Zuzana Otáhalová
Mgr. Janka Prisenžňáková
JUDr. Marek Prudovič

Senec

PREDSTAVUJEME OBLÚBENÚ JUDIKATÚRU v tlačenej a online podobe

Autor: Mgr. Barbora Magočová
Edícia: Judikatura
Právna oblasť: Rodinné právo
Rok vydania: 2025/2026

Rozvod a rodičovské práva

- vyše 170 redakčne upravených rozhodnutí slovenských a českých súdov
- praktický prehľad judikatury k rozvodom, striedavej starostlivosti, úprave styku rodičov s deťmi aj ďalším rodičovským právam

Počet strán: 520

Výživné

- 146 redakčne upravených judikátov k určovaniu výživného aj následkom jeho neplnenia
- praktické odpovede na určovanie a zmenu výživného, majetkové pomery povinných aj procesné otázky

Počet strán: 548

Neodkladné opatrenia v rodinnom práve

- 127 rozhodnutí reflektujúcich aktuálnu rozhodovaciu prax súdov
- praktické riešenia starostlivosti o maloletých, styku rodičov, výživného a krízových situácií

Počet strán: 496

ŠPECIÁLNA PONUKA

**ZĽAVA
10%**

na uvedené publikácie
s kódom: **J10**

od 15. 6. do 2. 8. 2026
na www.eurokodex.sk

Ohliadnutie za galavečerom Slovenskej advokátskej komory

Slovenská advokátska komora v spolupráci s Nadáciou slovenskej advokácie v periodicite dvoch rokov tradične završuje oslavy Dňa advokácie – výročia prijatia prvého ponovembrového zákona o slobodnom výkone advokácie – slávnostným galavečerom, na ktorom odovzdáva ocenenia za celoživotný prínos advokácii.

*Tohtoročné podujatie sa uskutočnilo **24. apríla 2026** v historických priestoroch Zámku Šimák v Pezinku.*

Galavečer Slovenská advokátska komora považuje za vrcholné reprezentatívne podujatie slovenskej advokácie, ktoré požíva mimoriadnu prestíž nielen medzi členkami a členmi advokátskej komory, ale aj medzi širokou justičnou komunitou.

Pozvanie na oslavu slobodnej advokácie prijali predseda Ústavného súdu SR Ivan Fiačan, predsedníčka Súdnej rady SR Marcela Kosová, predseda Najvyššieho súdu SR František Mozner, predseda Najvyššieho správneho súdu SR Pavol Naď, verejný ochranca práv SR Róbert Dobrovodský, štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti SR Milan Hodás, dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského Eduard Burda, prodekan PF Univerzity Komenského Laura Fotopulosová a riaditeľka Centra právnej pomoci Anna Peťovská. Gala-večer poctili svojou účasťou aj hostia z partnerskej Českej advokátskej komory – predsedníčka ČAK Monika Novotná, podpredseda ČAK Lukáš Trojan a riaditeľka pobočky ČAK v Brne Irena Schejbalová.

„Deň prijatia zákona o advokácii v roku 1990 je moment, ktorý symbolicky pripomína návrat advokácie k tomu, čím má byť – slobodným a nezávislým povoláním, ktoré stojí na strane práva a ochrany jednotlivca. Dnešný večer je preto viac než len spoločenské podujatie. Je v prvom rade oslavou advokácie. Oslavou práce, ktorej zasväcujeme každý deň. Noblesnou oslavou hodnôt, ktoré nás spájajú. Oslavou tých z nás, ktorých pracovný a životný advokátsky príbeh tieto hodnoty naplnil. A najmä oslavou celého spoločenstva ľudí, ktorí advokáciu tvoria.“

Advokácia nie je iba profesia. Nie je len podnikaním v právnych službách. Advokácia je spoločenstvom kolegyň a kolegov, ktorí si navzájom rozumejú aj bez dlhých vysvetlení. Spoločenstvom, ktoré drží pokope aj v nie jednoduchých časoch. Spoločenstvom, ktoré má – napriek svojej rôznorodosti – spoločný základ: rešpekt k právu, k slobode a k zodpovednosti. Advokáti síce vedia byť v sporoch nekompromisní, ale keď ide o advokáciu ako takú, vedia držať spolu. A to je hodnota, ktorú by sme si mali pripomínať nielen v rámci galavečera. Advokácia v poslednom období urobila veľký kus práce. Podarilo sa dokončiť projekt rekonštrukcie sídla komory – miesta, ktoré má ambíciu byť nielen administratívnym centrom, ale aj prirodzeným priestorom na stretávanie advokátov. Nadviazali sme na množstvo aktivít, ktoré posilňujú profesiu navonok aj dovnútra. Rozvíjame dialóg s justičným prostredím, s akademickou obcou aj s verejnou správou. Snažíme sa byť aktívnym a rešpektovaným partnerom v otázkach právneho štátu. To všetko má zmysel iba vtedy, ak si zachováme to najdôležitejšie – slobodnú a nezávislú advokáciu, ktorá nie je podriadená tlakom, ale riadi sa zákonom a vlastným svedomím, ktorá je oporou pre klienta, ale zároveň aj súčasťou širšieho systému spravodlivosti, ktorá si uvedomuje, že jej sila nespočíva len v jednotlivcoch, ale v tom, že drží spolu. Príbehy ocenených kolegov pripomínajú, že advokácia sa nebuduje zo dňa na deň. Je výsledkom rokov práce, profesionality, ale aj osobnej odvahy a integrity. Súčasťou tohto príbehu je každý z nás bez

ohľadu na to, v akej fáze kariéry sa nachádza,” povedal v príhovore Tomáš Kamenec, predseda Slovenskej advokátskej komory.

Prvou laureátkou ocenenia za celoživotný prínos advokácii je **Eva Skačániová** (foto 1), ktorá bola do zoznamu advokátov zapísaná v roku 1992 a advokáciu vykonáva dosiaľ v Dunajskej Strede. V medailóne zaznelo, že je vzorom aj pre mladších kolegov. Generačne reprezentuje advokáciu, ktorá vždy držala spolu. Advokáciu, ktorá sa nevykonáva v žiari reflektorov či vo veľkých kauzách a ktorá nemusí byť spojená s pôsobením v orgánoch komory. Poctivú advokáciu, ktorá je dennodennou prácou v komunikácii s klientmi vždy, keď to potrebujú. Vytrvalú advokáciu vykonávanú v prvej línii, skromne, s veľkou dávkou znalosti, vedomosti a skúsenosti, elánu a vášne, eticky a v prospech klientov.

Druhou laureátkou ocenenia je **Magdaléna Hromcová** (foto 2). Do zoznamu advokátov bola zapísaná v roku 1999 a advokáciu vykonáva dosiaľ v Žiline. Bola členkou Revíznej komisie SAK a Predsedníctva SAK, podpredsedníčkou SAK, členkou skúšobnej komisie SAK a predsedníčkou skúšobného senátu, členkou a predsedníčkou pracovnej skupiny SAK pre verejné právo, členkou pracovnej komisie SAK pre históriu advokácie, predsedníčkou pracovnej skupiny regionálnych zástupcov SAK, dlhoročnou regionálnou zástupkyňou SAK v Žilinskom kraji a predsedníčkou Správnej rady Nadá-

cie slovenskej advokácie. Stále je charizmatickou, noblesnou, empatickou a grációznou dámou s veľkým D. V medailóne sa jej kolegovia a priatelia vyznali, že vždy dokázala v prvom rade spájať a konať tímovo na všeobecný prospech. Dokáže odviesť množstvo práce s pridanou hodnotou, o ktorej nehovorí. Je príkladom toho, že advokácia sa dá robiť nielen profesionálne, ale aj ľudsky. Je tvorkyňou advokátskej spolupatričnosti naprieť celým Slovenskom, advokáciu s veľkým úsilím zviditeľnila nielen v domácom žilinskom regióne, ale na celom Slovensku.

Tretím laureátom ocenenia za celoživotný prínos advokácii je **Marián Haršány** (foto 3). Do zoznamu advokátov bol zapísaný v roku 2000 a advokáciu vykonáva dosiaľ v Trnave. Bol členom Revíznjej komisie SAK, náhradným členom Predsedníctva SAK, dlhé roky regionálnym zástupcom komory v regióne Trnava, členom skúšobného senátu na advokátske skúšky a členom pracovnej komisie pre históriu advokácie. V medailóne zaznelo, že ide o unikátneho človeka hromadného výskytu, ktorý bez kriku, s rozvahou a decentnosťou pôsobí v kultúrnej obci, pri edukácii na vysokej škole, na komore, pri športe, v rodinnom živote. Človeka s profesionálnym a nekonfliktným správaním, hodného nasledovania. Človeka, ktorý dokáže obrusovať hrany a každého vypočuť. Človeka, ktorý nie je vo svojej skromnosti stredobodom diania, ale je všade prítomný. Marián Haršány a Trnava je spojnicou slov, ktoré patria k sebe.

Podľa štatútu udeľovania ocenení za celoživotný prínos advokácii je možné jedno ocenenie udeliť *in memoriam*. Toto ocenenie v roku 2026 patrí **Jozefovi Švarcovi** (foto 4). Do zoznamu advokátov bol zapísaný v roku 1992 a advokáciu vykonával v Banskej Bystrici až do svojho predčasného odchodu do pomyselného advokátskeho neba 16. augusta 2021.

Jozef Švarc bol členom Disciplinárnej komisie SAK a predsedom disciplinárneho senátu, neskôr členom Odvolacej disciplinárnej komisie SAK a predsedom odvolacieho disciplinárneho senátu, členom skúšobnej komisie na advokátske skúšky a členom pracovnej komisie SAK pre prípravu trestnoprávnych predpisov. Jeho priatelia a kolegovia si v medailóne zaspomínali na spoločné časy štúdií a na začiatky výkonu advokácie. Jozef Švarc sa vyznačoval rozvážnosťou, úvážlivosťou, pokorou k práci a k životu a bola s ním radosť spolupracovať. Bol advokátom telom a dušou, vždy precízne pripravený. Aj v súčasnosti by bol vzorom profesionality, slušnosti a odbornosti. Jeho meno a práca naďalej žijú. Vzhľadom na to, že dcéra Ivana Švarcová sa na galavečere nemohla zúčastniť, ocenenie v mene rodiny prevzala dlhoročná spolupútnička Jozefa Švarca v Odvolacej disciplinárnej komisii SAK predsedníčka Andrea Mesiarik Havelková (foto 5).

Meno pani **Vilma Slopovská** (foto 6) je v advokácii známa, keďže v roku 2015 prevzala ocenenie za celoživotný prínos advokácii. Do služieb advokácie nastúpila pred neuveriteľnými 60 rokmi do vtedajšieho Slovenského výboru Ústredia slovenskej advokácie. Menili sa časy, menili sa predsedovia, ale pani Vilmuška – ako ju bežne kolegyně a kolegovia volajú – ostávala stále rovnaká: dáma advokácie, pokorná a diplomatická. Pani Slopovská sa rozhodla ukončiť svoje pôsobenie na advokátskej komore. Priestor galavečera bol preto využitý na dobrorečenie jej cesty komorovým životom a na poďakovanie za jej obetavú prácu, do ktorej vložila dušu, myseľ aj srdce. Pani Slopovská na pódiu vyslovila, že 60 odpracovaných rokov v advokácii pôsobila rada a počas nich sa snažila odvieť prácu k spokojnosti všetkých, s ktorými prišla pracovne aj ľudsky do kontaktu. Poďakovala za priaznivú atmosféru všetkým, s ktorými sa spojili jej pracovné aj osobné cesty. Advokátom, členom orgánov komory aj kolegom a kolegyniam. Emeritný predseda Slovenskej advokátskej komory Štefan Detvai jej poďakoval za cestu komorovým životom a za obetavú a profesionálnu prácu pre komorovú administratívu.

Veselým prvkom galavečera bola tombola s výťažkom pre Nadáciu slovenskej advokácie, v rámci ktorej sa vyzbieralo 2 810 eur.

Galavečer sa konal aj vďaka finančnej podpore generálneho partnera, ktorým je **Všeobecná úverová banka, akcio-**

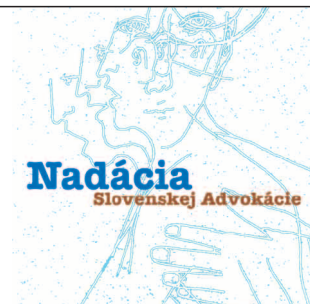
vá spoločnosť. VÚB banka je dlhoročný partner Slovenskej advokátskej komory, poskytnutím úveru prispela k rekonštrukcii sídla komory, dlhodobo podporuje členov komory v oblasti súkromných aj podnikateľských financií poskytovaním zvýhodnených produktov a služieb vytvorených na mieru pre advokátov. Aktívne sa podieľa na ich finančnom vzdelávaní, v neposlednom rade prispieva na regionálne podujatia organizované komorou a je aj partnerom futbalovej reprezentácie komory. Za všetky tieto aktivity patrí generálnemu partnerovi poďakovanie.

Nemožno opomenúť poďakovanie ďalším subjektom na úrovni strieborných partnerov. Galavečer finančne podporili ■ spoločnosť FiskalPRO by A3 Soft, ktorá zabezpečuje riešenia v oblasti platobných terminálov, ■ spoločnosť Hedin Automotive, partner Mercedes Benz na Slovensku, ktorá zabezpečila aj limousine servis, ■ spoločnosť SOFTEC, poskytovateľ softvérových riešení, s ktorým komora realizuje nový informačný systém, ■ Televízia Markíza a ■ poisťovňa Wüstenrot, s ktorou komora uzatvorila hromadnú poisťnú zmluvu pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie.

Galavečer bol príjemnou a dôstojnou bodkou za Dňom advokácie 2026. Vytvoril priestor na kolegiálne rozhovory mimo kancelárií a súdnych siení, bol možnosťou na chvíľu spomaliť.

–km–

Foto Vladislav Žigo

Slávnostné otvorenie zrekonštruovaného sídla Slovenskej advokátskej komory

Slovenská advokátska komora 13. mája 2026 slávnostne otvorila svoje obnovené sídlo za prítomnosti najvyšších predstaviteľov justície. Podujatie sa symbolicky uskutočnilo pri príležitosti prvého výročia Dohovoru Rady Európy o ochrane povolania advokáta, otvoreného na podpis 13. mája 2025.

Pozvanie na slávnostné otvorenie prijali najvýznamnejší predstavitelia slovenského právneho života vrátane predsedu Ústavného súdu SR Ivana Fiačana, predsedníčky Súdnej rady SR Marcely Kosovej, verejného ochrancu práv Róberta Dobrovodského a ďalších predstaviteľov verejnej aj akademickej sféry.

„Tento okamih je výnimočný najmä preto, že nadväzuje na príbehy ľudí, ktorí po roku 1990 budovali novú, slobodnú slovenskú advokáciu. Práve oni vytvárali základy samosprávy a nezávislej advokácie v slobodnej spoločnosti. A práve im sa podarilo vybudovať aj túto budovu – miesto, ktoré malo a má slúžiť všetkým advokátom na Slovensku.

Budova nikdy nemala byť iba nehnuteľnosťou; nikdy nemala byť iba hodnotou zapísanou v účtovníctve alebo majetkom

vo vlastníctve advokácie. Má byť miestom, ktoré advokáciou žije. Miestom, kde sa stretáva profesionalita, zodpovednosť, diskusia, vzdelávanie aj služba verejnosti. Má vyjadrovať hodnoty, ktoré advokácia zosobňuje. Prvou z nich je **sloboda a nezávislosť**. Aj táto budova je symbolom toho, že slovenská advokácia dokáže vlastné veci spravovať samostatne, slobodne a zodpovedne. Nejde iba o administratívne sídlo komory. Ide o hmotné vyjadrenie nezávislej advokátskej samosprávy. Nezávislá advokácia a jej vlastná samospráva nie sú privilegiom advokátov. Sú predpokladom toho, aby advokáti mohli slobodne a nezávisle chrániť práva svojich klientov – aj voči silnejšiemu aj voči štátu, ak si to ochrana práva vyžaduje. Druhou hodnotou je **odbornosť a etika**. Aj tieto priestory majú pripomínať, že advokácia nie je podnikaním bez pravidiel.

Je to povolanie postavené na odbornosti, zodpovednosti a dôvere. Disciplinárne právomoci komory majú slúžiť na ochranu stavu, ale aj na budovanie a posilňovanie dôvery verejnosti v advokáciu a v širšom zmysle v justíciu. Dôvera verejnosti sa nedá vyžadovať, musí sa každodenne potvrdzovať kvalitou a poctivosťou výkonu nášho povolania. Treťou hodnotou je **skúsenosť a múdrosť**. Budova má byť zároveň miestom, kde sa advokácia učí, diskutuje ale aj odovzdáva skúsenosti ďalším generáciám. Povolanie advokáta znamená neustále vzdelávanie, výmenu poznatkov a schopnosť kultivovať právne

Príhovor predsedu SAK Tomáša Kamenca (vpravo).
Zľava: tajomník SAK Andrej Popovec,
podpredsa SAK Stanislav Ďurica,
riaditeľka mediálneho odboru Naďa Ondrišová

prostredie okolo nás. Aj preto verím, že obnovené priestory nášho sídla budú žiť odbornou diskusiou, vzdelávaním a stretnutiami kolegýň a kolegov, ktorí budú ďalej rozvíjať slovenskú advokáciu.

Dnes patrí poďakovanie všetkým, ktorí sa zaslúžili o vznik tejto budovy, o jej udržiavanie počas uplynulých rokov, ale aj všetkým, ktorí rozhodli o jej rekonštrukcii a osobne sa podieľali na tom, aby sme tu dnes mohli stáť. Takéto dielo nikdy nevzniká samo. Vzniká prácou, odvahou, rozhodnutiami a často aj veľkou dávkou trpezlivosti. Dnešné oficiálne uvedenie budovy do života neznamená nový začiatok. Je pokračovaním

príbehu slovenskej advokácie. Príbehu, ktorý sa začal budovať po roku 1990 na hodnotách slobody, nezávislosti a profesionality. Verím, že je to príbeh, ktorý sa bude ďalej písať práve v týchto priestoroch,“ povedal predseda Slovenskej advokátskej komory **Tomáš Kamenec**.

Budova Slovenskej advokátskej komory (projektovaná ako *Dom právnych služieb*) bola dokončená v roku 1992 a odvtedy neprešla významnejšou rekonštrukciou. Advokátska obec medzičasom mnohonásobne narástla a pôvodné dispozície budovy už nepostačovali na zabezpečenie výkonu širokého spektra objemovo zvýšených komorových funkcií a činností.

Dokončená komplexná obnova sídla Slovenskej advokátskej komory podľa návrhu Ateliéru VAN JARINA predstavuje v absolútnych hodnotách najväčšiu investíciu komory od jej vzniku. Komora financovala rekonštrukciu z vlastných prostriedkov pochádzajúcich najmä z príspevkov na činnosť od advokátov, komerčného úveru a v dopĺňujúcej miere aj od dobrovoľných darov od kolegyň a kolegov. „Úprimne ďakujem všetkým, ktorí sa rozhodli podporiť obnovu sídla nielen riadnym výkonom advokácie, ale navyše aj dobrovoľným príspevkom. Ďakujem každému vrátane našich predchodcov v predsedníctve a zamestnancom komory, kto sa zaslúžil o to, že slovenská advokácia má dnes skutočne dôstojné sídlo,“ dodal Tomáš Kamenec.

Zrekonštruovanú budovu Slovenskej advokátskej komory prestrihnutím pásky slávnostne uviedli do života súčasný predseda SAK Tomáš Kamenec a emeritní predsedovia, počas funkčného obdobia ktorých bola postavená pôvodná

Emeritní predsedovia Slovenskej advokátskej komory.

Zľava: Anton Blaha, Štefan Detvai, Tomáš Borec, Viliam Karas, Martin Puchalla.

budova komory a realizovala sa jej rekonštrukcia – historicky Anton Blaha, Štefan Detvai, Viliam Karas a Martin Puchalla, ako aj Richard Karkó, člen predchádzajúceho Predsedníctva SAK (fotografia na obálke).

Vďaka **Antonovi Blahovi** bolo v roku 1987 vydané stavebné povolenie na výstavbu Domu právnych služieb na pozemku už vtedy patriacemu vtedajšiemu Ústrediu slovenskej advokácie. „Keď som bol zvolený za predsedu komory, záležalo mi na tom, aby advokácia mala vlastné sídlo. S prípravou stavby bolo spojených viacero komplikácií, podarilo sa vyčistiť stavebné miesto, vtedajším nájomníkom nájsť nové byty a zbúrať staré stavby. Taká silná a autoritu požívajúca organizácia, ako je komora, nemôže vykonávať svoju činnosť v podnájme. To bola moja hlavná myšlienka.“

Štefan Detvai bol za predsedu Slovenskej advokátskej komory zvolený v roku 1990. Za jeho mandátu sa v októbri 1992 vo vtedajšom Dome právnych služieb uskutočnilo prvé zasadnutie predsedníctva. „Z krásnej budovy som nadšený. Moje nadšenie má hlboké pozadie. V roku 1969, keď som sa stal advokátom, mal predseda Ústredia slovenskej advokácie kanceláriu v Justičnom paláci a administratíva pracovala v nedôstojných priestoroch. Rok 1990 nebol iba rokom prevratných spoločenských zmien, ale aj rokom obrovských zmien pre advokáciu. Nemám na mysli iba schválenie zákona o slobodnom výkone advokácie, ale v tom čase prebiehajúcu stavbu Domu právnych služieb, ktorá advokáciu prezentovala navonok. Vývoj sa nedá zastaviť. Tak, ako sa nezávislá a slobodná advokácia vyvíjala do dnešného dňa, rekonštruovaná budova zodpovedá súčasnému stavu advokácie.“

Slovo dostal aj emeritný predseda komory **Tomáš Borec**: „Som šťastný a hrdý, že advokácia má takúto nádhernú budovu. Je to imanentná súčasť advokátskeho stavu. Za môjho mandátu neboli podmienky na rekonštrukciu starej budovy,

ktorá plnila svoje úlohy, ale ďakujem mojim nástupcom za rozhodnutie a odhodlanie pustiť sa do tohto náročného projektu.“

Viliam Karas bol predsedom Slovenskej advokátskej komory v čase, kedy sa idea rekonštrukcie budovy zhmotnila do prípravy architektonickej štúdie a projektovej dokumentácie. „Rozhodnutie rekonštruovať súvisí s dobou, ktorú sme vtedy žili. Slovensko navštívila delegácia Benátskej komisie a komora musela obhajovať svoje fungovanie a správu vlastných vecí. Som vďačný vtedajšiemu predsedníctvu, že malo odvahu prijať nie jednoduché rozhodnutie načas. Mali sme spory – či sa presťahovať do iných priestorov, či zostať v pôvodnej budove... niekoľko mesiacov sme vážne uvažovali, ale dali sme si záväzok, že rozhodneme a ak rozhodneme, pustíme sa do obnovy sídla komory. Pamätám si, že sme prizvali emeritných predsedov a bardov advokácie. Na otázky sme dostali odpoveď, že budova na Kolárskej 4 je dedičstvom advokácie, jej koreňmi, reprezentuje jej väzby. Vtedy padlo rozhodnutie zostať napriek limitom – priestorovým či parkovacím. Bolo to o veľkom pnutí a veľkej dynamike, motorom bol Richard Karkó, posúval veci dopredu a my sme po starostlivom zvážení kolektívne rozhodli.“

V čase samotnej realizácie projektu bol predsedom Slovenskej advokátskej komory **Martin Puchalla**. „Rozhodli sme sa zostať v budove, ktorá je identitou komory. Komora združuje cca 6 500 členov, ktorí majú rôzne právne, politické či osobné názory. Som však hrdý na to, že v základných otázkach advokácie – a identita advokácie k nim nepochybne patrí – sa vždy vieme zhodnúť. Apel bývalých predsedov bol silným hlasom. Prišli praktické veci, ktoré nabrali rýchly spád – pri podpise zmluvy o úvere a pri podpise zmluvy o dielo, ktoré v dejinách komory predstavujú najväčšiu investíciu, som cítil obrovskú vnútornú zodpovednosť. Dnes sme v krásnej budo-

ve, ktorá reprezentuje históriu, kontinuitu, modernosť, identitu a budúcnosť Slovenskej advokátskej komory ako najväčšej stavovskej organizácie.“

Slávnostnú príležitosť využil bývalý podpredseda Slovenskej advokátskej komory **Miroslav Abelovský** na to, aby súčasnemu predsedovi SAK Tomášovi Kamencovi odovzdal sochu justície – symbol spravodlivosti. Autorom bronzovej plastiky je akademický sochár Vít Bojňanský, laureát ocenenia *Krištáľové krídlo* v kategórii výtvarné umenie za rok 2025. Dňa 15. júla 2026 uplynie 55 rokov odvtedy, čo sa pán Abelovský stal advokátskym koncipientom v Krajskom združení advokátov v Banskej Bystrici, pracovisko Advokátska poradňa Zvolen, ktorú od 1. mája 1973 do 1. júla 1990 aj viedol. Osobný dar, ktorý bude zdobiť kanceláriu predsedu v zrekonštruovanej budove, je prejavom poďakovania pána Abelovského za to, že 55 rokov pôsobí v tejto skvelej advokátskej spoločnosti.

Čo viac dodať? Iba poďakovať: ■ Ateliéru Van Jarina za architektonické zhmotnenie zámeru rekonštruovať a za systematický, takmer každodenný dohľad nad každým detailom v budove; ■ spoločnosti LOTOS Building, s. r. o., zhotoviteľovi stavby, za prácu vykonávanú pod časovým tlakom; ■ spoločnosti MPIRE s. r. o., ktorá vykonávala stavebný dozor; ■ Richardovi Karkóvi za množstvo pracovného aj osobného času venovaného rekonštrukcii; ■ ešte raz donorm, ktorí akýmkoľvek finančným príspevkom vložili do rekonštrukcie týmto spôsobom pomyselnú ruku; ■ napokon aj všetkým dodávateľom služieb.

Na záver zostáva iba veriť, že – ako povedal predseda Slovenskej advokátskej komory Tomáš Kamenec v príhovore – nové priestory budú miestom stretnutí advokátov, ale aj širšej právnickej a odbornej verejnosti, ktorých cieľom bude dobromyseľný dialóg o zlepšovaní právneho prostredia.

–no–

Foto Vladislav Zigo

Bývalý podpredseda Slovenskej advokátskej komory **Miroslav Abelovský** (vľavo) odovzdal súčasnemu predsedovi SAK Tomášovi Kamencovi osobný dar – sochu justície

Slovenskí advokáti opäť vicemajstrami sveta vo futbale

V dňoch **9. až 17. mája 2026** sa v **španielskom Benidorme** konali majstrovstvá sveta právnikov vo futbale – **Mundiavocat**, najprestížnejší turnaj svojho druhu s viac ako 40-ročnou tradíciou. Na tohtoročnom podujatí sa zúčastnilo približne 1 800 právnikov zo 45 krajín sveta. Reprezentácia Slovenskej advokátskej komory vyslala na turnaj dva tímy v kategóriách malého futbalu – **5MEN** bez vekového obmedzenia a **5MEN 40+**. Slovenská delegácia mala zároveň po prvýkrát v histórii zastúpenie aj v kategórii ženského futbalu, kde štartoval medzinárodný tím zložený z hráčok z Kazachstanu, Slovenska a Brazílie.

Slovenské tímy vstupovali do turnaja s náročnou úlohou potvrdiť pozíciu favoritov po úspechu z minulého roka 2025, keď slovenská reprezentácia dosiahla historický výsledok – 2. miesto v kategórii **5MEN** bez vekového obmedzenia.

Na minuloročný úspech sa podarilo senzačne nadviazať tímu v kategórii **5MEN 40+**, ktorý našiel premožiteľa až vo finále. Počas turnaja si slovenskí reprezentanti na základe žrebu organizátora zmerali sily – a zároveň utužili kolegiálne

vzťahy – s tímami z Maroka, Srbska, Brazílie, Rumunska, Gruziínska, Ekvádoru, Tuniska, Konžskej republiky, Maďarska, Kolumbie a Indonézie.

Slovenská výprava napokon dosiahla tieto výsledky:

- titul vicemajstrov sveta v kategórii **5MEN 40+**;
- výborné **6. miesto** v konkurencii **22 tímov** v kategórii **5MEN** bez vekového obmedzenia;
- **4. miesto** v kategórii ženského futbalu.

Tím 5MEN bez vekového obmedzenia. Zľava: Viktor Tóth, Samuel Cvik, Martin Plocháň, Martin Hurtiš, Matej Rudnický, Martin Adamčík, Miroslav Šperka (vpredu), Tomáš Hutko (vzadu), Martin Laurinc, Jakub Uhrinčat

Okrem tímových úspechov zaznamenala slovenská delegácia aj výrazné individuálne ocenenia. **Jakub Uhrinčať** získal od organizátorov podujatia **cenu za najlepšieho manažéra v najpočetnejšej kategórii 5MEN bez vekového obmedzenia** a zároveň **ocenenie pre najlepšieho hráča kategórie 5MEN 40+**.

Tím vicemajstrov sveta v kategórii 5MEN 40+ tvorili: advokáti Jakub Uhrinčať (*manažér a kapitán tímu*), Lajos Mészáros (*brankár*), Martin Hurtiš, Miroslav Šperka, Martin Plochán, Tomáš Langer, Dávid Orbán, Martin Jankovič, Martin Berec, Ján Falis, Ján Kutan a právnik Michal Cimmermann.

Tím v kategórii 5MEN bez vekového obmedzenia tvorili: advokáti Jakub Uhrinčať (*manažér a kapitán tímu*), Samuel Cvik (*brankár*), Lajos Mészáros (*brankár*), Martin Hurtiš, Martin Adamčík, Martin Plochán, Miroslav Šperka a advokátsky koncipient Viktor Tóth. Tím doplnili právnici Martin Laurinc a Matej Rudnický, exekútorský koncipient Tomáš Hutko a študent práva Matej Vysocký.

Medzinárodný tím v kategórii ženského futbalu doplnila bývalá slovenská reprezentantka (2018 – 2023) a právnička Kristína Tipulová (foto vpravo – prostredná v prvom rade).

Ďakujeme všetkým za vzornú reprezentáciu Slovenskej advokátskej komory a prajeme veľa úspechov aj na ďalších medzinárodných podujatiach.

Jakub Uhrinčať
advokát
Foto archív SAK

Tím 5MEN 40+. Zľava: Jakub Uhrinčať, Dávid Orbán, Martin Jankovič, Martin Hurtiš, Miroslav Šperka, Michal Cimmermann, Lajos Mészáros, Martin Plochán, Ján Falis, Martin Berec.

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Súdne lekárstvo

KOVÁČ, P. a kol.: **Súdne lekárstvo**. 1. vydanie.
Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o., 2025. 764 s.
ISBN 978-80-571-0788-0 (tlač), ISBN 978-80-571-0789-7 (internet)

Kniha *Súdne lekárstvo* (1. vydanie) predstavuje rozsiahlu a koncepčne ucelenú učebnicu súdneho lekárstva a príbuzných forenzných disciplín, ktorú spracoval autorský kolektív pod vedením doc. JUDr. MUDr. Petra Kováča, PhD. et PhD. Hoci ide formálne o prvé vydanie publikácie, obsahovo nadväzuje na mimoriadne úspešnú publikáciu *Súdne lekárstvo pre právnikov* (z roku 2005) a reflektuje takmer dvadsaťročný dynamický vývoj poznania vo všetkých oblastiach forenzných vied.

Nie je prekvapujúce, že súdne lekárstvo je študijný predmet, ktorý už počas univerzitného štúdia tradične vzbudzu-

jú mimoriadny záujem. Len máloktorý študent právnickej – a spravidla ani lekárskej – fakulty si neodnesie silný dojem z prvého systematického kontaktu s týmto odborom, osobitne ak mu bola umožnená účasť na pitve. Práve táto bezprostredná konfrontácia s biologickou realitou smrti a násilia názorne ukazuje, do akej miery je právne posudzovanie skutkových okolností odkázané na presnosť medicínskeho poznania a metodológiu forenzného skúmania.

Súdne lekárstvo okrem toho patrí k tým medicínskym disciplínam, ktoré majú bezprostredný a nezastupiteľný význam pre fungovanie trestného práva a trestného konania, ako aj pre ochranu základných práv jednotlivca. Zistenia súdneho lekára často predstavujú kľúčový dôkazný podklad pri objasňovaní násilných úmrtí, hodnotení mechanizmu vzniku poranení, posudzovaní príčin smrti či miery poškodenia zdravia, a tým priamo ovplyvňujú právnu kvalifikáciu skutkov aj rozhodovaciu činnosť súdov.

Zároveň ide o odbor, ktorý svojím dôrazom na odbornú objektivitu a nestrannosť, reprodukovateľnosť a metodologickú presnosť pôsobí ako prirodzená brzda procesnej svojvôle a neodôvodnených záverov. Poskytuje pevný faktický základ, bez ktorého by spravodlivé rozhodovanie o vine, treste či náhrade škody zostávalo veľmi neisté. V tomto svetle nadobúda osobitnú váhu aj úvaha vedúceho autorského kolektívu v predhovore publikácie, podľa ktorej súdne lekárstvo neslúži iba technickým potrebám trestného konania, ale v konečnom dôsledku prispieva k posilňovaniu dôvery v právo a k vytváraniu spravodlivejšej spoločnosti.

Práve preto hlavný autor v závere publikácie výstižne pripomína, že odbornú objektivitu treba chápať ako záver založený na zistených faktoch, ich analýze a logicky overiteľnej argumentácii, pričom kvalita rozhodnutia je v konečnom dôsledku limitovaná úrovňou dôkazov a kvalitou znaleckej činnosti. Tento dôraz na nestrannosť znalca bez ohľadu na procesnú stranu, na schopnosť pracovať s protiargumentmi a na vedomé rešpektovanie hraníc vlastnej odbornosti (vrátane legitimacy odpovede „neviem“) pôsobí v texte ako praktický korektív, ktorý je užitočný nielen pre znalcov, ale aj pre právnikov pracujúcich so znaleckými posudkami.

Autorský kolektív:

doc. JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD. et PhD.
MUDr. Nikita Bobrov, CSc.
doc. MUDr. Silvia Farkašová Iannaccone, PhD.
prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc.
prof. Ing. Ludvík Juříček, Ph.D.
MUDr. Stanislav Kollár
doc. Ing. Jan Komenda, CSc.
RNDr. Klaudia Kyselicová, PhD.
JUDr. Lucia Laciaková, PhD.
Mgr. Barbora Maliarová
MUDr. Eva Matějů, Ph.D.
MUDr. Norbert Moravanský, PhD.
Mgr. Ing. Ľuboš Nižnanský, PhD.
MUDr. Mgr. Michal Palkovič, PhD., MHA, MPH
MUDr. Maroš Rudnay, PhD.
MUDr. Veronika Rybárová, PhD.
doc. MUDr. Andrej Thurzo, PhD., MHA, MPH
prof. MUDr. Jozef Záhumenský, PhD., MPH
MUDr. JUDr. Anežka Zimmerová, PhD.

Odbornú úroveň a koncepciu posúdili recenzenti:

prof. MUDr. František Novomeský, PhD.
prof. JUDr. Jozef Čentěš, DrSc.

Autori v predhovore deklarujú ambíciu poskytnúť komplexný prehľad súdneho lekárstva, jeho metód a praktických aplikácií, pričom výslovne poukazujú na potrebu reflektovať dynamický vývoj forenzných vied za uplynulé dve desaťročia a zároveň prekročiť rámec tradične chápaného „klasického“ súdneho lekárstva smerom ku klinickej forenznej medicíne. Z pohľadu rozsahu, štruktúry tém i odborného spracovania jednotlivých kapitol možno konštatovať, že tento cieľ bol v plnom rozsahu a mimoriadne presvedčivo naplnený.

Pokiaľ ide o jednotlivé skupiny adresátov, publikácia je využiteľná pre študentov práva, a to v rozsahu výrazne presahujúcom rámec bežných právnických učebníc. Študentom medicíny poskytuje systematický vstup do forezného uvažovania a demonštruje, ako sa klinické poznatky transformujú do znaleckých záverov s právnymi dôsledkami. Pre znalcov a lekárov pôsobiacich v oblasti súdneho lekárstva má charakter praktickej príručky, ktorá kombinuje teoretické základy s metodickými postupmi a explicitnými odporúčaniami pre výkon znaleckej činnosti. Právníkom v aplikačnej praxi – sudcom, prokurátorom a advokátom – môže slúžiť ako referenčný rámec pri práci so znaleckými posudkami, formulovaní otázok znalcovi a kritickom hodnotení dôkaznej sily medicínskych zistení.

Pri takto rozsiahlej a tematicky široko koncipovanej publikácii sa prirodzene objavujú aj určité rozdiely v štýle a miere podrobnosti jednotlivých kapitol, čo je však skôr dôsledkom bohatstva autorského kolektívu než skutočným nedostat-

kom. Rovnako možno predpokladať, že niektoré detailnejšie biologické či technické pasáže budú pre čitateľov bez medicínskeho vzdelania náročnejšie, hoci práve táto dôslednosť významne prispieva k odbornej hodnote diela.

Z hľadiska deklarovaného cieľa možno publikáciu hodnotiť ako dielo, ktoré sa neusiluje iba o aktualizáciu staršieho textu, ale o vytvorenie modernej interdisciplinárnej učebnice reflektujúcej súčasný stav forenzných vied a ich miesto v právnom prostredí.

Rozsah a tematická šírka publikácie sa osobitne prejavujú v premyslene koncipovanom výbere a nadväznosti jednotlivých kapitol. Obsahové členenie knihy ukazuje, že autori neostávajú pri tradičnom jadre odboru, ale systematicky pokrývajú celý rozsah súčasného súdneho lekárstva vrátane oblastí, ktoré sú v slovenskej učebnicovej literatúre spracované skôr okrajovo. Výklad začína historickým vývojom odboru a jeho postavením na Slovensku, pokračuje základnými biologickými a foreznými východiskami (agónia, smrť, posmrtné zmeny, postup pri úmrtí, pitva, prehliadka tela) a plynulo prechádza k mechanizmom a typológii poranení. Tie zahŕňajú nielen klasické formy násillia, ale aj strelné poranenia a zraňujúcu balistiku, poranenia pri explóziách a uhryznutí, účinky elektrického prúdu, žiarenia a extrémnych teplôt (hypotermia a hypertermia), ako aj úrazy v dopravě, pády a chemické poškodenia.

Osobitnú metodickú hĺbku dosahujú kapitoly zo súdnolekárskej toxikológie a alkoholológie, ktoré sa venujú aj

Martina Gajdošová – Peter Kerecman

Prvé ženy v slovenskej advokácii

Pred stopäťdesiatimi rokmi bolo slovo *advokátka* neznáme. Na Slovensku sa stalo realitou až v období Československa. Advokácia bola mužskou doménou.

*Ako sa advokácia zmenila,
keď do súdnych siení vstúpili ženy?
Aké to bolo, keď sa prvý advokát v krajine
rozhodol zamestnať prvú ženu ako osnovníčku,
čo ho k tomu viedlo a koľko to vydržal?
Ako a prečo sa pridávali ďalší?*

Od zápisu prvej ženy – advokátskej osnovníčky do zoznamu osnovníkov advokátskej komory uplynie v roku 2015 práve 90 rokov. Dnes je v advokácii približne rovnako veľa mužov ako žien. Čo ženy do advokácie priviedlo, ako vykonávali osnovníčku a advokátsku prax, ako sa im darilo, ako a prečo sa postupne rozširovali a znižovali ich počty – práve o tom je táto kniha.

Cena: 9 eur Objednávky: podatelna@sak.sk

Nekoronovaný kráľ Justičného paláca

Slovenská advokátska komora vydala o svojom členovi, nezabudnuteľnej postave slovenskej advokácie **JUDr. Jánovi Eugenovi Kováčovi** publikáciu, ktorá nadväzuje na doterajšiu edičnú činnosť zameranú na významné osobnosti advokátskeho života a práce na Slovensku v dávnejšej minulosti.

Cena: 5 eur

Objednávky: podatelna@sak.sk

praktickým otázkam interpretácie nálezov a ich medicínsko-právnym dôsledkom. Moderný rozmer publikácie podčiarkuje spracovanie neinvazívnych zobrazovacích metód vrátane virtuálnej pitvy, ako aj systematická forenzná identifikácia prostredníctvom antropológie, DNA a stomatológie. Významný interdisciplinárny presah predstavujú kapitoly z forenzej psychiatrie a psychológie, problematiky tehotenstva a pôrodu a komplexné spracovanie tém týrania, zneužívania a zanedbávania. Dôležitým mostom k právnej praxi je napokon kapitola Základy medicínskeho práva, vrátane tematických okruhov postavenia lekára ako svedka, podozrivého a znalca, zakončená všeobecnými odporúčaniami pre výkon znaleckej činnosti.

Tento tematický rozsah potvrdzuje, že publikácia poskytuje ucelený obraz súdneho lekárstva ako komplexného forenzného odboru, a nie iba súbor izolovaných odborných kapitol.

Osobitne z pohľadu advokáta ide o publikáciu, ktorej prínos ďaleko presahuje rámec bežnej „odbornej zaujímavosti“. V prostredí, kde znalecké posudky neraz rozhodujú o procesnej stratégii, úspechu či neúspechu obhajoby alebo uplatneného nároku, predstavuje porozumenie medicínskemu základu dokazovania výraznú konkurenčnú výhodu. Kniha umožňuje právnikovi kvalifikovane formulovať otázky znalcovi, identifikovať slabé miesta znaleckého záveru a realisticky posúdiť dôkaznú silu forenzných nálezov. Ak by bolo potrebné vysloviť jedinou výhradu, potom azda len tú, že publikácia kladie na advokátovu aktovku miestami až neúnosné „hmotnostné nároky“ – čo je však daňou za jej mimoriadnu obsahovú bohatosť. Práve preto by nemala chýbať v knižnici nikoho, kto má vážny profesionálny záujem o trestné právo, dokazovanie a medicínsko-právne súvislosti, či už ide o advokáta, sudcu, prokurátora alebo znalca.

doc. JUDr. Andrea Erdősová, PhD.

Aktuálne medicínske a právne aspekty asistovanej reprodukcie

RYBANSKÁ, I. – ERDŐSOVÁ, A. – GARAYOVÁ, L.:

Aktuálne medicínske a právne aspekty asistovanej reprodukcie.

Bratislava: Solen, 2025, 488 s. ISBN 978-80-89858-37-8

Kniha *Aktuálne medicínske a právne aspekty asistovanej reprodukcie* predstavuje v slovenskom odbornom priestore významný interdisciplinárny počin spájajúci medicínsku, právnu a bioetickú perspektívu v oblasti asistovanej reprodukcie (ART). Autorky – **MUDr. Lenka Rybánska, PhD., MPH, doc. JUDr. Andrea Erdősová, PhD. a doc. JUDr. PhDr. Lilly Garayová, PhD., LL.M.** – si stanovili ambiciózny cieľ: poskytnúť odborníkom aj širšej akademickej obci ucelený pohľad na aktuálne výzvy, prax a legislatívne limity reprodukčnej medicíny.

Kniha vychádza v čase, keď sa otázky reprodukčných práv, surogačného materstva či regulácie moderných medicínskych technológií stávajú diskutovanými témami nielen na úrovni odborníkov, ale aj širšej verejnosti. Autorky zvolili prehľadnú a logickú štruktúru, ktorá čitateľa prevedie celou témou ART ako interdisciplinárneho fenoménu ležiaceho na priesečníku biomedicíny, práva a bioetiky.

Medicínska časť publikácie obsahuje prehľad všetkých zásadných reprodukčných techník využívaných v modernej

klinickej praxi. Autorky podrobne vysvetľujú diagnostické postupy, indikačné kritériá, možnosti liečby neplodnosti, ako aj praktické aspekty úspešnosti a komplikácií jednotlivých metód. Prínosom je, že medicínska časť publikácie neostáva len pri technickom popise, ale zohľadňuje aj širšie súvislosti, akými sú demografické trendy, psychologické dopady liečby neplodnosti či problematiku *cross-border* reprodukčných služieb.

Právna časť monografie predstavuje jedinú komplexnú analýzu právnej úpravy ART v Slovenskej republike. Autorky sa venujú širokému záberu právnych problémov, akými sú právne postavenie embrya, gamét a genetických informácií, podmienky poskytovania ART z pohľadu medicínskeho práva, anonymita darcov, ako aj komparácia s právnymi úpravami v iných európskych štátoch.

Mimoriadnym prínosom je **rozbor právnych dilem spojených so surogačným materstvom**. Autorky prehľadne sumarizujú medzinárodné riešenia, praktické problémy vznikajúce v cezhraničných situáciách a upozorňujú na právne

vákuum, v ktorom sa záujemcovia o ART, ako aj poskytovatelia zdravotnej starostlivosti často ocitajú.

Predmetná publikácia výrazne presahuje bežný rozsah odbornej literatúry, čím predstavuje mimoriadne cenný zdroj pre právnickú verejnosť. Text diela poskytuje právnym profesionálom nástroje, ktoré umožňujú kvalifikovane reagovať na výzvy a otázky spojené s ART. Publikácia tak ponúka právnickej verejnosti nielen vysvetlenie existujúcej právnej úpravy, ale aj argumentačné rámce, ktoré je možné ďalej v praxi využívať.

Právna argumentácia v oblasti ART je nevyhnutne závislá od pochopenia medicínskej podstaty jednotlivých postupov, pričom predložený text poskytuje práve zrozumiteľné a praktické prepojenie právneho výkladu s medicínskymi faktami. Toto prepojenie je obzvlášť cenné pre advokátky a advokátov, ktorí nie sú medicínsky orientovaní, ale presné

pochopenie medicínskej podstaty je pre nich nevyhnutné, aby vedeli efektívne argumentovať v rámci poskytovania právnych služieb v tejto oblasti.

Publikácia predstavuje komplexné, aktuálne a mimoriadne kvalitne spracované dielo, ktoré úspešne prepája medicínsku presnosť, právnu analytickosť a etickú reflexiu. Má potenciál stať sa základným referenčným textom pre právnikov, lekárov, akademikov a tvorcov legislatívy v oblasti ART. Publikácia má všetky predpoklady na to, aby sa stala odborným zdrojom pre právnu prax, vzdelávanie, vedeckú činnosť, ako aj prípravu legislatívnych zmien. Zároveň do verejnej diskusie o ART prináša kvalitu a odbornú hĺbku, ktorá bola doteraz skôr výnimočná.

JUDr. Zuzana Krajčovičová

advokátka

doktorandka na Fakulte práva PEVŠ

Poviedky o advokátoch a spravodlivosti

Kniha prináša 23 poviedok

z pera známych slovenských spisovateľov

Jednotliví autori v nich ukazujú prácu advokáta, vyzdvihujú význam čestnosti a obetavosti advokáta pre naplnenie jeho poslania. Advokátov v týchto poviedkach stretáme pred súdom, v ich súkromí, v situáciách, keď pomáhajú svojim klientom, ale aj ako ľudí až príliš tvrdých k svojim zamestnancom, či klientom. Ukazujú čitateľovi, akým by advokát byť mal a akým byť nesmie. To všetko na pozadí hľadania spravodlivosti v konkrétnom prípade.

V knihe sú zaradené poviedky humorné i vážne, ktoré oslovia nielen advokátov, ale aj širšiu čitateľskú verejnosť, pre ktorú je literárne spracovanie práce advokáta tradične príťažlivé.

Kniha ponúka obraz advokáta a spravodlivosti v našej modernistickej literatúre v jej umelecky najhodnotnejších poviedkach. Obsahuje poviedky **Janka Jesenského, Tida J. Gašpara, Mila Urbana, Jána Čajaka, Jozefa Gregora Tajovského, Ladislava Nádaši-Jégeho, Alberta Martiša, Gustáva Maršalla-Petrovského, Petra Jilemnického, Jána Poničana a Ivana Horvátha.**

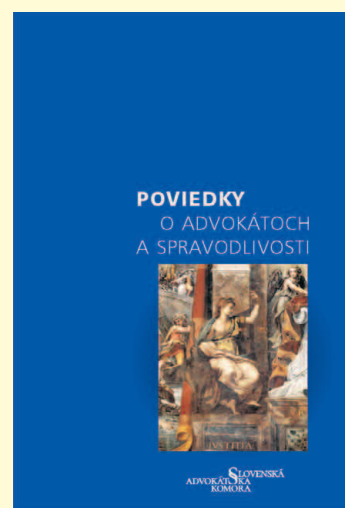
Slovenská advokátska komora vydaním tejto knihy v roku 2021 priniesla prvú tematickú

zbierku poviedok venovaných advokácii v našej literatúre. Postavy advokátov v nich privádzajú čitateľa k zamysleniu nad významom advokácie v spoločnosti, konanie ich hrdinov nastavuje zrkadlo aj samotným advokátom.

Kniha je doplnená **esejou prof. Pavla Holländera** nazvanou *Umenie advokácie a advokácia v umení*, predslovom predsedu Slovenskej advokátskej komory a dvoma doslovmi – *Advokát v slovenskej literatúre* (Peter Kerecman), ktorý približuje niektoré ďalšie diela slovenskej literatúry, v ktorých vystupujú advokáti a doslovom PhDr. Jany Kuzmíkovej z Ústavu slovenskej literatúry SAV, ktorá výber poviedok i spoluzostavila (*Obraz advokáta v modernistickej literatúre*).

Cena 8 eur

Objednávky: podatelna@sak.sk

Pokyny pre autorov príspevkov

1. Rukopis treba zaslať do redakcie (ondrisova@sak.sk) v elektronickej podobe (Word). V správe treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov) vrátane akademických a vedecko-pedagogických titulov.
2. **Odborný a vedecký článok svojím obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej vedy a praxe. Príspevok nesmie byť publikovaný v inom periodiku.**
3. Titulok príspevku (aj v anglickom jazyku) má byť krátky, vecný, výstižný. Text je vhodné členiť medzititulkami. K textu je potrebné pripojiť abstrakt (v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier), v ktorom autor zhrnie problém a svoje závery, ako aj kľúčové slová (3 až 5) v slovenskom a anglickom jazyku.
4. Autor uvedie **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** (CV) v rozsahu do 500 znakov vrátane medzier. Pripojí tiež **fotografiu s rozmermi minimálne 290 × 343 pixelov**.
5. **Maximálny odporúčaný rozsah odborného a vedeckého článku je 34 000 znakov vrátane medzier.** K článku treba pripojiť zoznam použitej literatúry (bibliografia) v abecednom usporiadaní. Rozsah poznámok pod čiarou k článku nesmie prekročiť 25 % rozsahu textu. **Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier.** K recenzii je potrebné dodať sken obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť **maximálne 1 rok**.
6. **Autor je povinný riadne označovať citované alebo parafrázované zdroje použité pri písaní príspevku vo forme poznámky pod čiarou.** Poznámky v texte sa označujú číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní treba uvádzať bibliografické údaje podľa nasledovnej schémy:

Priezvisko1, M. Priezvisko2, M.: Názov diela. Prípadný podtitul.
Miesto vydania: Vydavateľ, ROK, s. XY

Priezvisko1, M. Priezvisko2, M.: Názov článku.
Online. Dostupné na: URL/URI. [Dátum zobrazenia].
7. Ak autor použil pri písaní príspevku **nástroje umelej inteligencie [UI]**, netreba ich citovať ani uvádzať v texte, len ak bol nástroj UI použitý výlučne na formálnu úpravu textu.

Použitie UI na preklad textu je potrebné v poznámke označiť zdrojom pôvodného textu podľa citačnej normy (pozri vyššie) a informáciou „*Preložené nástrojom [NÁZOV NÁSTROJA]*.“

Pri použití nástrojov UI pri tvorbe príspevku je potrebné na záver príspevku uviesť do poznámky pod čiarou informáciu „*Pri príprave tohto príspevku boli použité nástroje UI [ZOZNAM NÁSTROJOV] na účel [DÔVOD]*“. Za *správnosť výslednej podoby textu zodpovedá autor/autorka*.“

V prípade citovania alebo parafrázovania výstupov UI treba uviesť bibliografický odkaz v štruktúre [UI Názov dodaný autorom textu], rok, Online. In: NÁZOV SLUŽBY. Verzia. Dostupné na: Služba/Distribútor. URL/URI. Dátum zobrazenia. Poznámka. (Poznámka v tomto prípade obsahuje informáciu, na akú činnosť bola UI použitá/zadaná).
8. **Všetky odborné príspevky sú povinne recenzované.** Recenzentov určuje redakčná rada v počte zodpovedajúcom povahe príspevku. Vedecký príspevok posudzujú vždy najmenej dvaja recenzenti. Posudzovatelia **postupujú objektívne a nestranne na základe vopred stanovených hodnotiacich kritérií.**
9. Recenzné konanie sa riadi princípmi **anonymného, objektívneho posudzovania** príspevkov, rešpektu k názorom autorov a takej pomoci autorom, ktorá umožní publikovanie príspevkov po ich úprave, prepracovaní alebo doplnení.
10. Recenzenti predložia recenzné posudky redakčnej rade v lehote, ktorá zodpovedá zložitosti posudzovaného textu, alebo v rovnakej lehote navrhnu jeho úpravu, prepracovanie alebo doplnenie.
11. Požiadavky na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorom zasielajú výlučne v mene redakčnej rady. Po úprave redakčná rada posúdi, do akej miery autor splnil určené požiadavky a podľa výsledku rozhodne o prijatí príspevku na publikovanie alebo o jeho odmietnutí. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
12. **Uverejnené príspevky sú honorované.** O výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada na základe výsledkov recenzného konania.
13. Redakcia si po schválení príspevku vyhradzuje právo vykonať v rukopise potrebné stylistické, jazykové a technické úpravy. Pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
14. Príspevok bude uverejnený na základe písomného súhlasu autora na osobitnom redakčnom formulári *Návratka*.

Autorská licencia

Zaslaný rukopis je slovesným autorským dielom osoby, ktorá ho vytvorila („autor“). Osoba, ktorá rukopis do redakcie zaslala, ubezpečuje vydavateľa, že je autorom zaslaného rukopisu, respektíve je nositeľom práv, ktoré ju podľa platných právnych predpisov oprávňujú udeliť vydavateľovi súhlas na použitie diela v nižšie uvedenom rozsahu a/alebo autor v danom prípade koná v mene a na účet svojho zamestnávateľa.

Autor zaslaním rukopisu vydavateľovi udeľuje vydavateľovi súhlas použiť rukopis („licencia“), a to na všetky spôsoby jeho použitia známe k momentu jeho zaslania redakcii (najmä § 19 ods. 4 zákona č. 185/2015 Z. z. v platnom znení, autorský zákon) a bez vecného alebo územného obmedzenia licencie a po dobu trvania majetkových práv k takémuto predmetu ochrany (§ 32 autorského zákona).

Autor poskytuje vydavateľovi licenciu bezodplatne a ako nevýhradnú. Vydavateľ je oprávnený udeliť súhlas tretej osobe na použitie rukopisu v rozsahu udelennej licencie („sublicencia“).

Vydavateľ aj autor sú oprávnení požiadať druhú stranu o vydanie písomného potvrdenia o uzavretí licenčnej zmluvy podľa § 65 ods. 4 autorského zákona. Ak strana toto právo neuplatní v lehote 15 dní od uzavretia licenčnej zmluvy, nárok na vydanie tohto potvrdenia zaniká. Ak právo uplatnené bolo a strana potvrdenie nevydá do 15 dní od doručenia žiadosti na vydanie potvrdenia, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo. Vydavateľ a autor sa zároveň dohodli, že autor nie je oprávnený udelenú licenciu jednostranne vypovedať alebo od licencie odstúpiť.

Author Guidelines

1. Submit your manuscript to the publisher in MS Word file format by e-mail (ondrisova@sak.sk). As the author(s), provide your first name(s) and last name(s) including academic degrees, titles or any other academic ranks.
2. **Your research article must in terms of its contents contribute to solving current issues in legal theory and practice. The article cannot have been previously published in any other journal.**
3. Publication title (also in English) should be concise and informative. It is recommended to divide the text into sections and subsections with subheadings. A concise abstract is required (maximum of 600 characters including spaces) that briefly summarizes the problem and the author's/authors' conclusions as well as keywords (3 – 5) both in Slovak and in English.
4. As the author, **briefly inform of your current academic work (CV)** (maximum of 500 characters including spaces). Also provide your **photograph using a resolution of at least 290 × 343 pixels**.
5. **The maximum recommended length of the research article is 34 000 characters** including spaces. The article must include a list of references (bibliography) in alphabetical order. There is a footnote limit; footnotes shall not exceed 25 % of the text length. **The maximum recommended length of a book review, commentary, event report, reflection on a current topic or current trend etc. is 4 500 characters** including spaces. A scan of the book cover must be provided with a book review on condition that **no more than one year** has passed since the book was published.
6. **The author is required to properly cite or paraphrase sources used while writing the article in the form of footnotes.** Notes in the text should be assigned sequential numbers without parentheses or periods. When citing, bibliographic data should be provided in the following format:

Last Name1, M. Last Name2, M.: Work Title. Or Subtitle.
Place of Issue: Publisher, YEAR, p. XY.

Last Name1, M. Last Name2, M.: Publication Title. Online.
Available on: URL/URI. [Date accessed].
7. If the author used any **artificial intelligence tools [AI]** when writing the article, there is no need to cite or mention them in the text if the AI tool was used exclusively for formal text editing. The use of AI for the text translation must be indicated in a note with the source of the original text according to the citation norm (see above) and with the information "*Translated by [TOOL SPECIFICATION].*"
When using AI tools to write the article, it is necessary to include the following information in a footnote at the end of the article: "*AI tools [LIST OF TOOLS] were used to write this article for the purposes of [REASON]. The author is responsible for the accuracy of the final text.*"
When citing or paraphrasing AI outputs, a bibliographic reference must be provided in the following format: *[AI Title provided by the author of the text], Year, Online. In: SERVICE NAME. Version. Available on: Service/Distributor. URL/URI. Date accessed. Note.* (In this case, the note shall include information what activity AI was used for/assignment.)
8. **All articles must be peer-reviewed.** Peer-reviewers are appointed by the Reviewing Committee; their number shall depend on the nature of the article, however, there shall always be at least two peer-reviewers to evaluate and validate each article. Peer-reviewers **act objectively and impartially on the basis of pre-defined evaluation criteria.**
9. The peer-review process strictly follows the principles of **anonymous, objective evaluation and validation** of articles, respect for the authors' opinions and such assistance to the authors that will enable the publication of articles after their revision, modification or after adding missing information or content.
10. Peer-reviewers shall submit their peer-reviews to the Reviewing Committee within a period of time corresponding to the complexity of the text under review, or they shall within the same period of time propose revision or modification of the text or any information or content to be added to the original text.
11. Requests for modification, rewriting or for adding any missing information or content shall be sent to the authors exclusively on behalf of the Reviewing Committee. The Reviewing Committee will then evaluate to what extent the author has met the specified requirements and, based on the result, it will decide whether to accept the article for publication or reject it. It also reserves the right to publish its collective opinion on the published article.
12. **The authors whose articles were published will be remunerated.** The body that decides about the amount of the author's remuneration is the Reviewing Committee on the basis of the results of the peer-review process.
13. Once the article is approved for publication purposes the Editorial Board reserves the right to edit and proofread the manuscript and make necessary stylistic, language and technical corrections. Just before publication, the author will receive his/her article to approve editorial changes and to add any missing information or content or update the article. Once approved by the author, the article will be published without any subsequent proofreading or editorial changes.
14. Articles are published on the basis of the authors' written consent given in a separate *Proof Correction Form*.

Author's Licence

The manuscript is the verbal work of the person who created it (the "author"). The person who submitted the manuscript to the Editorial Board assures the publisher that he/she is the author of the manuscript or that he/she holds the rights which under applicable legal rules authorise him/her to give his/her consent to the publisher to use the article to the extent specified below and/or that the author is acting on behalf of and for the account of his/her employer in the respective case.

By sending the manuscript to the publisher, the author gives his/her consent to the publisher to use the manuscript (the "licence") in all ways known at the time of its submission to the Editorial Board [in particular Sec. 19(4) of Act No. 185/2015 Coll. as amended (Copyright Act)] and without any material or territorial restrictions on the licence and for the time the economic rights to such subject matter of protection exist (Sec. 32 of the Copyright Act).

The author grants the licence to the publisher free of charge and on a non-exclusive basis. The publisher may give its consent to a third party to use the manuscript within the scope of the licence granted (the "sublicence").

Both the publisher and the author may request the other party to issue a written confirmation that the Licence Agreement was entered into under Sec. 65(4) of the Copyright Act. If either party does not exercise this right within 15 days after the date of the Licence Agreement, the right to issue this confirmation no longer exist. If the right has been exercised and either party fails to issue the confirmation within 15 days after having received the request for confirmation, the Licence Agreement shall be deemed not to have been made. The publisher and the author also agree that the author may not unilaterally revoke the licence.

Bulletin slovenskej advokácie

CENNÍK INZERCIE platný od 1. 1. 2026

Charakteristika

Bulletin slovenskej advokácie je **recenzovaný vedecký časopis** vydávaný Slovenskou advokátskou komorou.

Periodicita: dvojmesačník (6 čísel ročne)

Formát: A4 (210 × 297 mm)

Rozsah: 64 – 96 strán + obálka

Podklady inzerátov

v elektronickej podobe musia byť definitívne spracované pre tlač vo formátoch EPS, PDF, JPG, TIF... a spĺňať **technické parametre:** nedegradované fotografie s rozlíšením cca 300 dpi, farebnosť CMYK, texty v krivkách. Pri osobitnej požiadavke na vernosť reprodukcie musí inzerent dodať nátláčok. Materiál na vkladanie inzerciu si zabezpečí inzerent a doručí ho na adresu, ktorú mu oznámi redakcia. Inzerent zodpovedá za obsah inzerátu i za kvalitu podkladov.

Ceny inzercie

Vnútorne strany

– vid' obrazové schémy

2./3. strana obálky – 600 eur

rozmery: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

4. strana obálky – 1 200 eur

rozmery: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

Vkladaná inzercia – 0,10 eura/ks

Ide o distribúciu inzerentom dodaných tlačovín spolu s bulletinom.

Maximálna veľkosť je A4.

Špeciálny inzerát – 12 eur

Výlučne pre advokátov a advokátske kancelárie, ktorého

účelom je ponuka práce pre koncipienta/koncipientku, má jednotnú úpravu a rozmer štvrtiny strany (kvadrant).

Inzerát pre koncipientov/ky,

ak si hľadajú prácu v AK

– **zadarmo**

Riadková inzercia

sa neuverejňuje.

Zľavy z opakovania

Ceny sú uvedené bez DPH 23 %

a sú zmluvné, pre množstevné

zľavy sa informujte na:

ondrisova@sak.sk

02 204 227 28.

Osmína strany
83 x 58 mm (š x v)

čb 30 eur
cmyk 60 eur

Štvrtina strany
– kvadrant
83 x 123 mm
(š x v)

čb 60 eur
cmyk 120 eur

Štvrtina strany – vodorovný pás
174 x 58 mm (š x v)

čb 60 eur
cmyk 120 eur

Vodorovná
polovica strany
spadavka
210 x 145 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Vodorovná
polovica strany
zrkadlo
174 x 123 mm
(š x v)

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Zvislá
polovica strany
zrkadlo
83 x 254 mm
(š x v)

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Zvislá
polovica strany
spadavka
101 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 120 eur
cmyk 240 eur

Celá strana
zrkadlo
174 x 254 mm
(š x v)

čb 240 eur
cmyk 480 eur

Celá strana
spadavka
210 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 240 eur
cmyk 480 eur

Barancová a kol.

Zákoník práce. Velký komentář. 4. vydanie

2026 | viazané s prebalom | cena podľa rozsahu | obj. číslo SO_EVK21

Velký komentář obsahuje aktualizovaný, komplexný a detailný pohľad na pracovnoprávnú oblasť a jednotlivé ustanovenia tohto základného predpisu pracovného práva. Reflektuje tiež legislatívne zmeny prijaté od posledného vydania v roku 2022 a okrem výkladu ustanovení obsahuje bohatú judikatúru slovenských a českých súdov a tiež Súdneho dvora EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva.

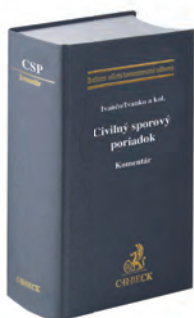

Milan Ďurica

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentář. 5. vydanie

2026 | viazané v plátne | 1 904 | 149 eur | obj. číslo SO_EKZ117

Piate vydanie komentára k zákonu o konkurze a reštrukturalizácii z pera renomovaného odborníka na spracúvanú problematiku, prof. JUDr. Milana Ďuricu, PhD., kladie dôraz na odbornosť a aktuálnosť svojím obsahom a na prehľadnosť spracovania svojou štruktúrou. Komentár reflektuje na rozsiahle legislatívne zmeny, ku ktorým došlo od predchádzajúceho vydania diela. Obsahuje tiež rozšírenú a početnú judikatúru, predovšetkým najvyšších súdnych autorít.

Ivančo/Ivanko a kol.

Civilný sporový poriadok. Komentář

2026 | viazané v plátne | 1 272 | 119 eur | obj. číslo SO_EKZ113

Sivý komentár k Civilnému sporovému poriadku pod vedením Mgr. Mareka Ivanča, PhD. je dielom, ktoré si programovo volí odlišný prístup než konvenčný komentárový žáner. Jeho ambíciou nie je iba systematizovať teoretické poznatky, ale predovšetkým poskytnúť použiteľný nástroj na riešenie konkrétnych procesných situácií. Originalita diela spočíva v dôraze na praktické príklady, ktoré často vychádzajú z autentických prípadov z praxe, s ktorými sa autori z akademickej, sudcovskej, advokátskej i prokurátorskej sféry stretli. Komentár systematicky reflektuje judikatúru Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR a českých najvyšších súdnych inšancií.

Lila Bronislava Pavelková

Zákon o rodine. Komentář. 4. vydanie

2026 | viazané v plátne | 728 | 89 eur | obj. číslo SO_EKZ119

Štvrté, doplnené a aktualizované vydanie komentára k zákonu o rodine nadväzuje na úspešné predchádzajúce vydania a komplexne reflektuje legislatívne a procesné zmeny, ku ktorým došlo za uplynulých šesť rokov. Publikácia zachytáva stabilizáciu rozhodovacej praxe súdov v rodinnoprávnych veciach, prehĺbenú úlohu Najvyššieho súdu SR pri zjednocovaní súdneho rozhodovania a pozitívny vplyv týchto procesov na predvídateľnosť súdnych rozhodnutí ako súčasť práva na spravodlivý proces.

Mária Srebalová a kol.

Zákon o priestupkoch. Komentář. 3. vydanie

2026 | viazané v plátne | 568 | 79 eur | obj. číslo SO_EKZ118

Tretie prepracované znenie komentára vyhotoveného odborným autorským kolektívom prináša aktuálny výklad jednotlivých ustanovení zákona spoločne so súvisiacou literatúrou a s náležitým výberom judikatúry. Zmeny zákona premietnuté do komentára reagovali na zvýšený počet deliktov páchaných v digitálnom prostredí, zníženie vekovej hranice trestnej zodpovednosti a s tým spojenú priestupkovú zodpovednosť či úpravu prístupu k mladistvým páchatelom.

